

Jaarverslag 2016

Over dit verslag

AEB rapporteert in dit geïntegreerde jaarverslag over de prestaties van AEB op financieel, sociaal, economisch en milieugebied in het kalenderjaar 2016.

Rapportagegebieden

De rapportage in het jaarverslag betreft de prestaties van AEB Holding N.V. (hierna "AEB Amsterdam" of "AEB"), tenzij anders vermeld. AEB voldoet met dit verslag aan de wettelijke eisen voor de jaarverslaggeving en aan de interne rapportagerichtlijnen.

De jaarrekening is gecontroleerd door PWC.

Leeswijzer

De in dit verslag gehanteerde definities en afkorting zijn terug te vinden in bijlage C.

Contact

Voor algemene vragen, suggesties of opmerkingen over dit verslag kunt u contact met ons opnemen via info@aebamsterdam.nl

Inhoudsopgave

5	Voorwoord
9	Kerncijfers
11	Verslag van de Raad van Commissarissen
19	Bestuursverslag
29	Duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf
29	Duurzame bijdrage in 2016
29	Afval
31	Energie
33	Grondstoffen
35	Duurzame projecten t/m 2018
36	Innovatieprogramma
37	Externe stakeholders
38	Veiligheid
39	Milieu
44	Medewerkers
44	Maatschappij
47	Verslag van de Ondernemingsraad (OR)
51	Overige informatie
52	Bijlage A Referentietabel GRI 4
58	Bijlage B Materialiteitsanalyse - de focus bepalen
59	Bijlage C Verklarende woordenlijst
61	Rapport inzake de jaarstukken 2016
114	Overige gegevens

Voorwoord

Op weg naar een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf

De trend om steeds meer grondstoffen uit afval terug te winnen zet geleidelijk door. AEB heeft hierop ingespeeld door in november 2016 te starten met de bouw van de scheidingsinstallatie voor huishoudelijk restafval. De bouw vordert goed en de installatie is naar verwachting eind 2017 operationeel. Met deze installatie gaat AEB een belangrijke bijdrage leveren aan de scheidingsdoelstellingen van de gemeente Amsterdam en die van de overige partnergemeenten.

Andere wapenfeiten in de transitie naar een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf waren onder meer de toename van het afvalscheidingspercentage, als gevolg van een hogere terugwinning van grondstoffen bij de Recyclepunten en het Regionaal Sorteer Centrum (RSC). Dit percentage zal naar verwachting in de toekomst verder stijgen door de aanzienlijke uitbreiding van het RSC in de zomer van 2017. Ook werden er meer metalen uit de bodemassen teruggewonnen. Verder is AEB bezig met de ontwikkeling van een hoogwaardige installatie voor luierreycling en een kunststof-sorteerinstallatie.

Veiligheid staat bij AEB bovenaan de agenda. Met het Veiligheid Eerst!-programma, dat in 2015 is gestart, wil AEB het aantal ongevallen met verzuim in drie jaar tijd halveren. Dit programma resulteerde al in een daling van het aantal ongevallen met verzuim van zes in 2015 naar vier in 2016. Het aantal incidenten met letsel nam af van 36 in 2015 naar 24 in 2016.

AEB valt sinds juli 2015 onder het regime van Het BRZO (Besluit Risico's Zware Ongevallen). Afgelopen jaar is gestart met het voorbereiden van de organisatie om te voldoen aan de eisen van het BRZO. Een Preventiebeleid is opgesteld waarin de beheersing van de risico's voor omgeving en medewerkers continu onze aandacht heeft.

In 2016 was AEB weer de grootste leverancier van duurzame energie in de regio Amsterdam. AEB leverde 77% van die totale hoeveelheid; een prestatie om trots op te zijn.

In juli 2016 is de nieuwe organisatiestructuur officieel van start gegaan nadat het eerste halfjaar van 2016 de inrichtingsplannen in de Business Units en Value Centers zijn geïmplementeerd. Met deze nieuwe bedrijfsstructuur is AEB klaar om in een veranderende omgeving de transitie naar een duurzaam grondstoffenbedrijf op een nog effectievere manier te realiseren.

AEB heeft het jaar 2016 met een positief financieel resultaat afgesloten, ondanks aanhoudende lagere energie- en grondstofprijzen. Een hoge prestatiegraad van onze installaties heeft daaraan bijgedragen.

AEB kijkt terug op een goed jaar, waarin met de bevlogen inzet en betrokkenheid van de medewerkers weer een grote stap is gezet op de weg naar een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf.

Directie:

J.W.A. de Swart

D. Kappelle

afval is
warmte

Kerncijfers

	2016	2015
 Afval verwerkt totaal (excl. slib) 1.380.953 ton		1.282.496 ton
Huishoudelijk afval uit NL 539.583 ton		530.878 ton
 Afval uit Verenigd Koninkrijk 348.300 ton		207.461 ton
 Bedrijfsafval uit NL 493.069 ton		544.157 ton
Slib verwerkt 102.170 ton		69.699 ton
 Biogas verwerkt 9.402.889 Nm³		10.258.546 Nm ³
 Aantal medewerkers 381		398
Ziekteverzuim 4,5%		4,3%
 Opleidingskosten (in percentage van de bruto loonsom) 1,15%		1,3%
 Lost Time Injury Frequency (LTIF) 3,0		4,1
Meldingsplichtige milieu-incidenten 28		17
Materiaalhergebruik ¹ 154.008		148.353 tonn
 Electriciteit geleverd 919.928 MWh		913.003 MWh
Warmte geleverd 735.949 GJ		642.244 GJ
 Energie geleverd totaal ² 3.721.251 GJ		3.717.113 GJ
Potentieel netto vermeden CO ₂ -emissie ³ 183.900 ton		216.200 ton
 Omzet € 163,8 miljoen		€ 162,9 miljoen
 EBITDA € 60,0 miljoen		€ 68,1 miljoen
Netto resultaat € 47,2 miljoen		€ 11,4 miljoen
 Netto kasstroom € -3,9 miljoen		€ 11,8 miljoen

¹ Uit primaire proces (metalen uit bodemas, afvalpunten, rsc, dba): 110.556 ton, brongescheiden stromen 43.452 ton.
² In 2015 werden niet alle afvalstromen van de Afvalpunten in dit cijfer meegenomen, dit verklaart de stijging in 2016.
³ Energie geleverd totaal = (Electriciteit geleverd op het net*3,6)+(2/3)*Warmte geleverd.
 De potentieel netto vermeden CO₂-emissies berekend conform het EpE-protocol. De lagere vermeden emissie in 2016 wordt veroorzaakt door verminderde beschikbaarheid van de turbines.

'Nog nooit zo goed gedraaid'

'De business unit Bodemas verwerkt ferro's en non ferro's. Ik stuur het team van ongeveer twintig man aan. In mijn werk heb ik voor de volle 100% met de transitie te maken. In het kader van de Green Deal moeten alle bodemassen op termijn vrij toepasbaar zijn. We zijn veel efficiënter gaan werken; meer specialiseren, meer aandacht voor onderhoud, en zo ging de uptime flink omhoog. Onze afdeling gaat op termijn dicht. Dat nieuws was natuurlijk een domper op de sfeer. Er was veel onzekerheid. Nu is duidelijk dat een deel van de mensen naar de scheidingsinstallatie gaat, een deel krijgt ander werk. Dat geeft een beetje rust. Mijn taak is blijven motiveren en mooie prestaties belonen. Successen verdienen een taart. Goede samenwerking levert dus heel veel op. We deden het nooit eerder zó goed! Dat vind ik in deze situatie echt heel bijzonder.'

Edwin van de Kleut – BU Bodemas

Verlag van de raad van commissarissen

Hierbij biedt de Raad van Commissarissen (RvC) het Rapport inzake de jaarstukken 2016 (Rapport) aan waarin de jaarrekening van AEB over 2016 is opgenomen. De jaarrekening is opgesteld door de directie. PwC heeft de jaarrekening gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring. De Auditcommissie (AC) heeft het Rapport uitvoerig besproken met de financieel directeur, zijn team en de externe accountant. Vervolgens heeft de RvC in aanwezigheid van de externe accountant, het Rapport met de directie besproken. De discussies die in dat verband zijn gevoerd, hebben de RvC ervan overtuigd dat dit Rapport voldoet aan alle voorschriften en aan de eisen van Good Governance en transparantie. Het vormt een solide basis voor de verantwoording die de RvC aflegt voor het gehouden toezicht.

De RvC stemt in met de Rapport inzake de jaarstukken 2016 en kan zich verenigen met het voorstel van de directie een dividend van EUR 5,0 miljoen over het uitstaande aandelenkapitaal uit te keren. Het resterende resultaat zal aan de reserves worden toegevoegd.

Op 20 juni 2017 zal het Rapport inzake de jaarstukken 2016 tijdens de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) ter vaststelling aan de aandeelhouders worden voorgelegd. De Raad van Commissarissen stelt voor dat aan de directie decharge wordt verleend voor het gevoerde beleid, dat aan de Raad van Commissarissen decharge wordt verleend voor het gehouden toezicht en dat de jaarrekening 2016 wordt vastgesteld.

Introductie

AEB heeft in 2016 een resultaat na belastingen behaald van EUR 47,2 miljoen. De positieve ontwikkeling van de winst is met name het gevolg van een eenmalige bate uit latente belastingvorderingen uit hoofde van toekomstige verliesverrekening en fiscale waarderingsverschillen, totaal ter waarde van EUR 32,3 miljoen.

Per 1 januari 2017 zijn de groepsentiteiten AEB Exploitatie B.V., Afval Energie Centrale B.V. en HR Centrale B.V. gefuseerd. Alle gefuseerde entiteiten zijn 100%-deelnemingen van AEB Holding N.V. Vanaf die datum vinden alle activiteiten plaats in de overblijvende entiteit, AEB Exploitatie B.V.

2016 was het jaar waarin een eerste grote en belangrijke stap is gezet in de transitie naar een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf; na een zorgvuldig besluitvormingstraject - waarbij de RvC in meerdere vergaderingen uitgebreid met de directie en met specialisten heeft gesproken over dit omvangrijke project - volgde in de zomer goedkeuring van de aandeelhouder voor de bouw van een scheidingsinstallatie voor huishoudelijk restafval. Eind 2016 is gestart met de bouw en eind 2017 zal de installatie naar verwachting in gebruik worden genomen. De RvC is verheugd over deze belangrijke mijlpaal.

In februari 2016 heeft de heer Derk Kappelle de directie versterkt in de functie van financieel directeur. Eind 2016 is de heer Jaap Pranger teruggetreden als directielid waarmee de directie thans bestaat uit twee bestuurders

Toezicht

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op en adviseert de directie bij het vaststellen van de strategische doelstellingen en het behalen daarvan. In dit verslag licht de Raad van Commissarissen toe hoe deze toezichtrol het afgelopen jaar is vormgegeven.

Verslag van toezichtstaken RvC met betrekking tot:

1. Realisatie doelstellingen:

Veiligheid

De veiligheid van medewerkers staat centraal bij AEB en is ook voor de RvC een belangrijk thema. Elke vergadering bespreken directie en RvC eventuele verzuimongevallen alsook de voortgang op omvangrijke programma's als de implementatie van BRZO (Besluit Risico's Zware Ongevallen) en 'Veiligheid Eerst'. Het laatste programma is er vooral op gericht de veiligheidscultuur bij AEB te versterken.

Business Development

Business Development AEB staat regelmatig bij de vergadering op de agenda. In 2016 heeft de RvC zich laten informeren over verschillende belangrijke projecten; sorteert installaties voor kunststoffen die de materialen uit de scheidingsinstallatie voor huishoudelijk restafval verder opwerken, het project om mineralen uit bodemmassen op te werken tot een vrij toepasbaar product en de mogelijke participatie van AEB als consortium partner in de Biomassa Plant Amsterdam (BPA).

Markontwikkelingen en klanten

Regelmatig worden de ontwikkelingen in de Nederlandse en Engelse afvalmarkt besproken. De UK is en blijft een belangrijke markt voor AEB en de RvC laat zich regelmatig informeren over de stand van zaken met betrekking tot de lange termijn contractportefeuille.

Prestaties van de AEC en HRC

De prestaties van de afvalenergiecentrales staan regelmatig op de agenda van de RvC vergadering. De RvC heeft zich in 2016 uitgebreid laten informeren over de prestatiegraad en beschikbaarheid van de installaties, over de onderhoudsprogramma's en de ontwikkeling van de onderhoudskosten.

2. Strategie en risico's

Deze onderwerpen staan regelmatig op de agenda. Zo is in het verslagjaar gesproken over de aanhoudend lage energieprijzen en de mogelijke gevolgen daarvan voor de strategie van het bedrijf. Daarnaast laat de RvC zich regelmatig door specialisten informeren over ontwikkelingen in de sector.

3. Opzet en werking interne risico beheersing

Het interne risicobeheersings- en controlesysteem moet de realisatie van doelstellingen bewaken, betrouwbare financiële verslaggeving waarborgen en zorgen voor de naleving van wet- en regelgeving. De directie is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitbouw van dit systeem en voor de beoordeling van de effectiviteit ervan.

4. Het financiële verslaggevingsproces

Hierover vindt regelmatig overleg plaats met de financieel directeur, de Auditcommissie en de accountant.

5. De naleving van wet- en regelgeving

Conform de Corporate Governance Code heeft AEB eind 2016 een Klokkenluidersregeling vastgesteld. Deze is inmiddels op de website gepubliceerd. Daarnaast heeft de RvC zich regelmatig laten informeren door de directie en de manager SHEQ over de naleving van voor AEB relevante wetgeving, waaronder BRZO.

6. Relatie met stakeholders

De RvC heeft een constructieve relatie met de Ondernemingsraad (OR) opgebouwd. In het verslagjaar heeft de voorzitter een aantal malen overleg gehad met de voorzitter van de OR, heeft de Remuneratie- en benoemingscommissie overleg

Pieter ter Kuile, Marianne van Leeuwen, Marc van 't Noordende en Mirjam Nouwen.

gehad met het Dagelijks Bestuur van de OR en zijn de voltallige RvC en de voltallige OR bij elkaar gekomen om uitgebreid van gedachten te wisselen. De RvC heeft geconstateerd dat OR en directie intensief samenwerken en daarmee op serieuze wijze invulling geven aan de medezeggenschap binnen AEB. De RvC laat zich informeren over contacten van de directie met de gemeente Amsterdam als enig aandeelhouder van AEB. De voorzitter van de RvC zit de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) voor en de RvC heeft daarnaast op reguliere- en ad hoc basis overleg met de wethouder Deelnemingen van de gemeente Amsterdam

Verslag Commissies

Remuneratie- en benoemingscommissie

De Remuneratie- en benoemingscommissie (RBC) was in 2016 onder andere belast met de voorbereiding van het Beloningsbeleid AEB Holding N.V. Dit beloningsbeleid volgde op het herziene beloningsbeleid Deelnemingen van de aandeelhouder dat de gemeente in het voorjaar van 2016 heeft bekendgemaakt. De RvC heeft het Beloningsbeleid - voorzien van een standpunt van de Ondernemingsraad - ter vaststelling aan de AvA van 13 december 2016 aangeboden. De AvA heeft met het Beloningsbeleid ingestemd.

'Verandering van twee kanten bekijken'

'De transitie waarin we ons nu bevinden heeft grote impact op de organisatie en de medewerkers. Waar het om gaat is dat we de organisatie anders en beter inrichten zodat we voldoende toegerust zijn voor de toekomst. Deze veranderingen bieden vaak kansen, maar soms leiden ze ook tot weerstand bij medewerkers. Ik probeer dan altijd zo veel mogelijk met ze in gesprek te blijven, ze te helpen en begeleiden. Zowel bij kansen als bij weerstand. Het is nu belangrijk dat we de juiste medewerkers, op het juiste moment, op de juiste plek krijgen. In mijn werk beweeg ik mij tussen organisatie en medewerker; de veranderingen bekijk ik steeds van twee kanten: vanuit de visie van AEB én vanuit het perspectief van de medewerker. AEB zet zichzelf steeds steviger op de kaart, dat zie ik ook aan de kwaliteit van de sollicitanten die we binnen krijgen. Bevlogen medewerkers en een innovatief bedrijf zoals het onze, zijn voor de arbeidsmarkt dus heel aantrekkelijk. Maar zeker ook voor mij als HR business partner bij AEB!'

Chantal Versteeg, HR business partner

Tot slot heeft de RBC in 2016, conform haar taken en bevoegdheden, het functioneren van de individuele directeuren beoordeeld.

Auditcommissie

De Auditcommissie (AC) heeft voorafgaand aan alle reguliere RvC vergaderingen overleg met de financieel directeur en de manager Bedrijfsvoering om de onderwerpen die de AC aangaan te bespreken. Naast de vaste onderwerpen als de kwartaal-rapportages, de jaarrekening en de begroting zijn in 2016 besproken de herfinanciering, treasury management, verbeterplan IT, risk management, de levensduurverlenging van de AEC, het vervallen van de gedeeltelijke vrijstelling van de vennootschapsbelasting als gevolg van een wetwijziging, de resulterende fiscale positie en de fusie van vennootschappen. De Auditcommissie heeft in 2016 tweemaal in aanwezigheid van de directie met de accountant gesproken. Zij heeft niet buiten aanwezigheid van de directie met de accountant gesproken. Deze mogelijkheid wordt geboden, maar werd niet nodig geacht.

De reglementen van de twee commissies zijn beschikbaar op de website van AEB

Samenstelling Raad van Commissarissen, taakverdeling en bijeenkomsten in verslagjaar 2016

De RvC van AEB streeft naar diversiteit in de samenstelling van de raad. De RvC telde in het verslagjaar vijf leden, twee vrouwelijke en drie mannelijke leden. Daarnaast streeft de RvC naar een evenwichtige samenstelling voor wat betreft ervaring en kennisgebieden.

Benoeming en selectie

De commissarissen worden op voordracht van de RvC benoemd door de AvA voor een periode van vier jaar met mogelijkheid tot herbenoeming van telkens vier jaar met dien verstande dat een commissaris niet langer dan twaalf jaar in functie mag zijn. Alle commissarissen die zijn voorgedragen voor benoeming

of herbenoeming dienen te voldoen aan de criteria zoals weergegeven in de bij de verzelfstandiging van AEB opgestelde profielschets.

In het verslagjaar bestaat de RvC uit de volgende leden:

1. Mevrouw Marianne van Leeuwen, voorzitter RvC en lid van de Remuneratie- en benoemingscommissie
2. Mevrouw Mirjam Nouwen, vicevoorzitter RvC en voorzitter van de Auditcommissie
3. De heer Pieter ter Kuile, lid van de Auditcommissie
4. De heer Marc van 't Noordende, voorzitter van de Remuneratie- en benoemingscommissie
5. De heer Gaston Sporre (tot en met 31 december 2016), lid van de Remuneratie- en benoemingscommissie.

De leden van de RvC zijn allen onafhankelijk.

Vergaderingen en overige bijeenkomsten

De RvC kwam in 2016 zeven maal bijeen in aanwezigheid van de directie. Voorafgaand aan de bijeenkomsten hield de RvC steeds een vooroverleg. De RvC is eenmaal bijeengekomen zonder aanwezigheid van de directie om de zelfevaluatie te bespreken. Naast de geplande vergaderingen was er regelmatig contact met de directie. Tijdens de geplande vergaderingen waren alle commissarissen aanwezig.

De RvC kent een tweetal commissies: de Auditcommissie en de Remuneratie- en benoemingscommissie. De Auditcommissie bestaat uit twee leden, te weten mevrouw Mirjam Nouwen (voorzitter) en de heer Pieter ter Kuile. De Auditcommissie kwam in 2016 viermaal bijeen.

De Remuneratie- en benoemingscommissie (RBC) bestond in het verslagjaar uit drie leden, te weten de heer Marc van 't Noordende (voorzitter), mevrouw Marianne van Leeuwen en de heer Gaston Sporre. De RBC kwam in 2016 tweemaal bijeen.

Beoordeling van de directie

Begin 2016 hebben de planningsgesprekken met de directieleden plaatsgevonden, waarbij de volgende

AEB op weg naar een duurzaam grondstoffenbedrijf

Ambitie: AEB bestaat in 2025 uit een vijftal activiteitenclusters

Opvang en recycling van afval

- Groen gas installatie
- Slakken sortering
- Biochemische afvalverwerking
- Biochemische afvalverwerking

Grondstoffen efficiëntie en afvalvermindering

- Nascheiding installatie huishoudelijk restafval
- Kurkstof sortering installatie
- Luchtverwijdering
- Oude papier en karton verwerken

Recycling van bouwmaterialen

- Elektrische afval
- Textiel sortering
- Groen gas installatie huishoudelijk restafval

Productie van bouwmaterialen

- Mineralen opwerking installatie
- Vrijvoorzorg van de afvalverwerking
- Ferropoortverwerking
- Nonferropoortverwerking

Energie uit afval

- Stofproductie
- CO₂ afvang
- Toename van water terugwinning

Legenda

1 Hoog Rendement Centrale (HRC)	6 Koelwater inlaat AEC	11 Buffers biogas	16 Vergisters organische fractie	21 Kooldioxide (CO ₂) terugwininstallatie
2 Afval Energie Centrale (AEC)	7 Koelwater inlaat HRC	12 Westpoort Warmte Bufferstation	17 Transportband	
3 Depot Bijzonder Afval	8 Opslag balen	13 Groen gas Tankstation	18 Mineralen Opwerking Installatie (MOI)	
4 Regionaal Sorteerk Centrum (RSC)	9 Waternet, Riolwater Zuiveringsinstallatie	14 Nascheidingsinstallatie huishoudelijk restafval	19 Afvalwaterzuivering MOI	
5 Slakken Opwerkings Installatie (SOI)	10 Waternet, Riol Waterzuiveringslib	15 Drooginstallatie	20 Aan- en afvoer per schip	

onderwerpen zijn besproken; de prioriteiten en taakverdeling van de directie, de doelstellingen 2016, persoonlijke aandachtspunten en de variabele beloning. In april 2016 hebben de beoordelingsgesprekken over 2015 plaatsgevonden.

In de financiële functie van AEB zijn in 2016 onder leiding van de nieuw aangetreden financieel directeur flinke verbeterlagen gemaakt. Ook voor 2017 is een ambitieuze agenda opgesteld zoals het verder ontwikkelen van het treasury beleid, het opstellen van een verbeterde management rapportage en het uitwerken van een accounting manual.

Zelfevaluatie

In 2015 is door de RvC een uitgebreide zelfevaluatie gehouden met een extern adviseur, waarna het rooster van aftreden van de RvC is aangepast en twee leden van de RvC zijn teruggetreden. In 2015 zijn twee nieuwe commissarissen benoemd die in januari 2016 zijn toegetreden tot de RvC, per einde 2016 is

één commissaris afgetreden. Hiermee bestaat de RvC thans uit vier leden en heeft zij de beoogde samenstelling zowel wat betreft aantal leden als wat betreft kennis, kunde, ervaring en diversiteit.

In 2016 heeft de RvC een beknopte interne zelfevaluatie gehouden in de vorm van een korte vragenlijst. Naar aanleiding hiervan is mevrouw Mirjam Nouwen benoemd tot vicevoorzitter van de RvC.

Corporate Governance

De Nederlandse Corporate Governance Code (hierna: de Code) richt zich op de Governance van beursgenoteerde vennootschappen en geeft een richtsnoer voor effectieve samenwerking en bestuur. Governance gaat over besturen en beheersen, over verantwoordelijkheid en zeggenschap en over toezicht en verantwoording.

Het doel van de Code is het met of in relatie tot wet- en regelgeving bewerkstelligen van een

deugdelijk en transparant stelsel van checks and balances binnen Nederlandse beursgenoteerde vennootschappen en het daartoe reguleren van de verhoudingen tussen het bestuur, de RvC en de algemene vergadering van aandeelhouders. Naleving van de Code draagt bij aan het vertrouwen in goed en verantwoord bestuur van vennootschappen en hun inbedding in de maatschappij.

AEB Holding N.V. heeft geen beursnotering en is daarom niet wettelijk verplicht de Code toe te passen. Niettemin is bij de verzelfstandiging van AEB bepaald dat de inrichting van de Governance bij AEB Holding N.V. aansluit op de Corporate Governance Code.

Naleving Corporate Governance Code

De Code bestaat uit principes en best practice bepalingen.

Diverse elementen uit de Code zijn dan ook geïmplementeerd in de statuten en de reglementen, behoudens gemotiveerde afwijkingen. AEB onderschrijft het belang om waar mogelijk en/of zinvol de principes en best practice bepalingen van de Corporate Governance Code toe te passen. Een keer per jaar wordt de toepassing van de Corporate Governance Code tijdens een reguliere RvC vergadering besproken met de directie.

Uit een checklijst die AEB periodiek invult blijkt dat AEB de Code in grote lijnen volgt tenzij de bepalingen betrekking hebben op beursgenoteerde ondernemingen. Maar ook in die gevallen handelt AEB zoveel mogelijk naar de geest van Code.

Herziening Code

Naar aanleiding van het rapport van januari 2015 is de Monitoring Commissie Corporate Governance Code verzocht voorstellen te doen voor actualisering van de Code. De Commissie (Van Manen) heeft inmiddels voorstellen gepresenteerd. Eind december 2016 is een herziene Code gepubliceerd.

In 2017 zal AEB de impact van de gewijzigde Code vaststellen en bespreken.

Afsluitend

De RvC ziet terug op een bijzonder jaar waarin AEB een cruciale stap heeft gezet in de transitie naar een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf en goede resultaten heeft geboekt. Dit ondanks aanhoudend lastige marktomstandigheden en een aantal tegenvallers in de performance van de afvalenergiecentrales.

De RvC spreekt zijn waardering uit voor het feit dat in 2016 concrete vooruitgang is geboekt op het gebied van veiligheid, business development en organisatie ontwikkeling. Voorts is de RvC onder de indruk van de wijze waarop de versterking van de financiële functie van AEB is vormgegeven. De RvC bedankt alle medewerkers voor hun inzet en betrokkenheid in dit bijzondere jaar.

Amsterdam, 2 mei 2017

Raad van Commissarissen:

M.E.B. van Leeuwen (voorzitter)

M.J.P.G. Nouwen

M.M. van 't Noordende

P.C.T. ter Kuile

'Diertjes op sterk water'

'Ik werk sinds 1988 in het (klein) gevaarlijk afval, waarvan de laatste 11 jaar bij AEB. Via bedrijven en afvalpunten van verschillende gemeentes krijgen wij divers gevaarlijk afval binnen: verfproducten, afgewerkte olie, reinigingsmiddelen en andere gevaarlijke afvalstoffen. Wij scheiden deze stoffen, en kijken wat herbruikbaar is of als energiedrager kan dienen. Ja, wat kom je allemaal tegen; afgekeurde medicijnen, diertjes op sterk water met formaline en vuurwerk. We verwerken ook gevaarlijk afval uit Engeland. Vanwege de strenge EU-regelgeving en de hoge stortingskosten is het goedkoper om het hier te brengen. Soms vernietigen we afval onder toezicht, bijvoorbeeld medicijnen met opiaten. Of verwerken we lastig afval zoals droge stoffen. Dat moet aan bepaalde specificaties voldoen. Na analyse testen we eerst met monsters, en lossen we de stoffen op in hiertoe geschikte vloeistof. Is dat veilig en volgens de voorschriften te bewerken, mengen we deze partijen op met ons overige afval. Dat gaat dan naar onze verbrandingsovens. Leuk en uitdagend om steeds uit te puzzelen wat de veiligste en beste manier is om al deze afvalstromen te verwerken.'

George Bicker – acceptant depot gevaarlijke afval

Bestuursverslag

De directie van de onderneming biedt hierbij haar bestuursverslag aan voor het boekjaar dat geëindigd is op 31 december 2016.

Algemene informatie

AEB Holding N.V. (hierna AEB of “de vennootschap”), gevestigd aan de Australiëhavenweg 21 te Amsterdam, is een naamloze vennootschap, waarvan de aandelen voor 100% in het bezit zijn van de Gemeente Amsterdam. De juridische structuur is weergegeven in onderstaand organogram.

Missie

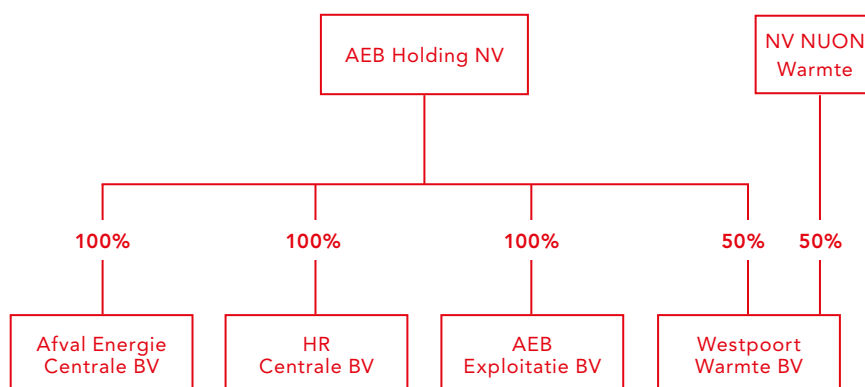
De missie van AEB Holding en haar groepsmaatschappijen (hierna “de Groep” of “AEB”) luidt: Voor een schone samenleving nu en in de toekomst lost AEB blijvend afvalvraagstukken op. Op een schone en verantwoorde manier halen we daartoe zoveel mogelijk bruikbare stoffen uit afval. De warmte die bij verbranding van afval vrijkomt, wordt gebruikt om elektriciteit op te wekken en woningen en bedrijven te verwarmen.

Op basis van deze missie is de volgende ambitie geformuleerd: AEB is partner in het verantwoord oplossen van afvalvraagstukken door steeds meer grondstoffen terug te winnen en maximaal energie op te wekken uit het resterende afval.

AEB heeft zich de volgende strategische doelstellingen gesteld om haar missie en ambitie te realiseren:

1. Partners bevelen AEB aan voor onze rol in het oplossen van afvalvraagstukken doordat wij ze proactief helpen hun doelstellingen te behalen en ze te betrekken bij onze innovatieve projecten.
2. AEB heeft bevlogen medewerkers doordat wij een inspirerende en veilige werkomgeving bieden.
3. AEB realiseert met de AEC en HRC maximale energie output en afvaldoorzet door slimmer en uniform te werken.
4. AEB produceert meer groene energie uit biomassa door in samenwerking met partners een vergister en groengasinstallatie te realiseren en veel innovatieve mogelijkheden te onderzoeken en ontwikkelen.
5. AEB wint meer grondstoffen uit afval terug door in samenwerking met partners een mineralen opwerkingsinstallatie en een nascheidingslijn voor huishoudelijk afval te realiseren en veel innovatieve mogelijkheden te onderzoeken en ontwikkelen.
6. AEB verbetert haar EBITDA significant door kosten te besparen en omzet te verhogen.

Per strategie zijn specifieke activiteiten en concrete projecten geformuleerd.

'Veilig is heel normaal'

'Bij beheer & ondersteuning zorgen we onder andere voor het laden en lossen van chemicaliën die nodig zijn voor ons productieproces. We doen ook labtesten ter controle van de metingen in de installatie en voeren reststoffen en vliegafval af. Verder verrichten we periodiek onderhoud aan veiligheidssystemen. Door werkvergunningen uit te geven garanderen wij een veilige werkplek voor degene die het werk moet uitvoeren. Hier passen we bijvoorbeeld het 6-ogen-principe toe, deze checks bieden extra veiligheid. Mensen bewust maken van veiligheid is belangrijk. Zie ik iemand zonder veiligheidsbril op het terrein, dan spreek ik hem daarop aan. Dit is gelukkig steeds minder nodig. We zetten steeds kleine stapjes; voortschrijdend inzicht zeg maar. Vroeger ging het puur om presteren. Nu ook, maar niet meer tegen elke prijs. Langzaam maar wordt veiligheid een vast onderdeel van ons werk. We denken er niet meer bij na, je zorgt voor bescherming en signaleert gevaarlijke situaties. Dat is normaal. Dat was 10 jaar geleden toch een stuk minder. Veiligheid zit nu een stuk beter tussen de oren. Echt mooi!'

Gert Thasing - Teamleider Beheer en Ondersteuning

Juridische fusie

Per 1 januari 2017 zijn de groepsentiteiten AEB Exploitatie B.V., Afval Energie Centrale B.V. en HR Centrale B.V. gefuseerd. Alle gefuseerde entiteiten zijn 100%-deelnemingen van AEB Holding N.V. Vanaf die datum vinden alle activiteiten plaats in de overblijvende entiteit, AEB Exploitatie B.V.

Organisatorische ontwikkelingen

Op 1 januari 2014 is het verzelfstandigde AEB van start gegaan. Op basis van de verzelfstandigingsplannen zijn missie, visie en strategie aangescherpt en geactualiseerd door directie en management. Daarna is onderzocht welke organisatiestructuur deze missie, visie en strategie het beste ondersteunt. In 2016 zijn vervolgstappen binnen de ontstane business units en value centers gezet om hun activiteiten en inrichting volledig in lijn te brengen met de doelen en strategieën van AEB. Ultimo 2016 bestaat de structuur uit vijf business units en vier value centers. De vijf business units zijn Energie uit Afval, Bijzonder Afval, Inzameling & Recycling, Bodemas en Bedrijfsvoering. De vier valuecenters zijn Strategie & Communicatie, Business Development, SHEQ (Safety, Health, Environment & Quality) en Human Resources.

Inzameling & Recycling

De business unit Inzameling & Recycling exploiteert het Regionaal Sorteercentrum (RSC) en zes Recyclepunten in de stad Amsterdam. In het RSC wordt wit- en bruingoed ingezameld. Eenvoudige demontage vindt plaats waarbij waardevolle metalen worden teruggewonnen voor hergebruik. In de stad Amsterdam zijn zes Recyclepunten waar burgers en bedrijven grof vuil kunnen brengen. Scheiding in verschillende afvalstromen vindt daar plaats, zodat ook hier optimaal kan worden ingezet op hergebruik.

Bijzonder Afval

De business unit Bijzonder Afval verzorgt de verantwoorde en veilige verwerking van bijzondere afvalstromen, waaronder gevaarlijk afval, door de exploitatie van het Depot Bijzonder Afval. Daarbij

worden zoveel mogelijk waardevolle grondstoffen teruggewonnen voor hergebruik. Een deel van het afval wordt verwerkt in de installaties van AEB, een ander deel gaat naar gespecialiseerde eindverwerkers.

Energie uit Afval

De business unit Energie uit Afval exploiteert de Afvalenergiecentrale (AEC) en de Hoogrendement Centrale (HRC). De AEC is een 'state of the art' installatie en heeft in totaal vier afvalverbrandingslijnen met een totale capaciteit van ruim 850 kton per jaar. In de AEC wordt voornamelijk huishoudelijk afval aangevuld met rioolslib verbrand. De energie die daarbij in de vorm van stoom vrij komt wordt omgezet in duurzame elektriciteit en warmte. De HRC is een innovatieve installatie met een hoog netto energetisch rendement van meer dan 30%, uniek in de wereld. In de twee afvalverbrandingslijnen wordt met name bedrijfsafval en rioolslib verwerkt. Net zoals bij de AEC komt in de HRC bij het verbranden van afval energie vrij in de vorm van stoom. De stoom wordt omgezet in duurzame elektriciteit en warmte.

Bodemas

De business unit Bodemas exploiteert de Slakkenopwerking Installatie en, samen met een externe partij, de Advanced Dry Recovery. Deze installaties scheiden, ten behoeve van hergebruik, metalen uit de bodemas die na verbranding resteert. Nadat de metalen eruit gehaald zijn wordt de rest van de bodemas opgewerkt tot een bouwgrondstof en toegepast in de Grond-, weg- en waterbouw sector. De samenwerking met de externe partij ten behoeve van het exploiteren van de Advanced Dry Recovery installatie is eind 2016 opgezegd. Voor de toekomst ontwikkelt de business unit Bodemas installaties waarmee het terugwinnen van metalen en kwaliteit van de bodemassen zal verbeteren.

Bedrijfsvoering

De business unit Bedrijfsvoering geeft voor geheel AEB inhoud aan een groot deel van de ondersteunende processen, zoals finance & control, inkoop, IT en productieondersteuning.

'Samen de puzzel oplossen'

'Begrotingen, maand- en kwartaalrapportages: met dit soort zaken houd ik me dagelijks bezig. Daarnaast ben ik intensief betrokken bij de nieuwe scheidingsinstallatie. Ik heb vooral te maken met de processen er omheen, dus niet zozeer met de technische kant. Er moest eerst intern goedkeuring komen, daarna toestemming van de gemeente en vervolgens volgden er op basis van de business case allerlei besluiten. De rol van ons team is om de nieuwe processen die op ons af komen in te passen in bestaande financiële en administratieve processen. Een voorbeeld: met de komst van de scheidingsinstallatie verandert er nogal wat. De aanvoer van afval blijft vrijwel hetzelfde qua facturering. Maar hoe regelen we bijvoorbeeld de vergoedingen voor de gerecyclede afvalstromen? Hoe kunnen we die laten aansluiten op de bestaande administratie? Dat zijn complexe vraagstukken. Het zijn eigenlijk puzzels die we samen oplossen. En als dat lukt, geeft dat een fijn gevoel!'

Karina Eggen, business controller

Westpoort Warmte BV

Naast de bovenvermelde activiteiten werkt AEB samen met N.V. NUON Warmte in de joint venture Westpoort Warmte B.V. Deze joint venture is opgericht in 1999 en realiseert en exploiteert een stadswarmtenetwerk aan de west- en noordzijde van de gemeente Amsterdam. Westpoort Warmte B.V. exploiteert dit netwerk door middel van levering van warmte aan woningen en bedrijven. Hiervoor levert AEB de benodigde, duurzame warmte uit de AEC en HRC installaties.

Financiële ontwikkelingen

Algemeen

AEB heeft in 2016 een resultaat na belastingen behaald van EUR 47,2 miljoen. De positieve ontwikkeling van de winst is ten opzichte van 2015 met name het gevolg van een eenmalige bate van latente belastingvorderingen uit hoofde van toekomstige verliesverrekening en fiscale waarderingsverschillen, totaal ter waarde van EUR 32,3 miljoen. Dit hangt samen met het belastingplichtig worden van AEC B.V. en HRC B.V. en de juridische fusie van deze twee entiteiten met AEB Exploitatie B.V. Ultimo balansdatum bedraagt de solvabiliteit 40,7% (op basis van garantievermogen) en de liquiditeit (current ratio) 1,8. Gedurende het boekjaar hebben zich geen bijzondere gebeurtenissen voorgedaan waarmee rekening gehouden moet worden in de jaarrekening.

Omzet

De geconsolideerde omzet van AEB wordt behaald door afvalverwerking en afvalscheiding, productie van elektriciteit en warmte en door terugwinning van metalen uit het afval. De omzet afvalverwerking is met EUR 4,8 miljoen gestegen ten opzichte van 2015, voornamelijk doordat in 2015 omzetzakking heeft plaatsgevonden als gevolg van storingen en calamiteiten in 2014 en door een stijging van de verwerking van afval uit het Verenigd Koninkrijk. De omzet energie is met EUR 5,6 miljoen afgenomen ten opzichte van 2015. Dit is vooral het resultaat van lagere marktprijzen voor elektriciteit. De daling van

de gemiddelde prijs per MWh werd overigens in belangrijke mate beperkt door de termijnverkoop die AEB op elektriciteit afsluit.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten betreffen voornamelijk opbrengsten uit hoofde van de subsidie 'Milieu-kwaliteit Elektriciteitsproductie' (MEP) en een subsidie voor een onderzoek naar gescheiden inzamelen dat samen met de stadsdelen van Amsterdam is opgestart. De daling van de overige bedrijfsopbrengsten ten opzichte van 2015 wordt verklaard door het ontbreken van verzekeringsopbrengsten die in 2015 zijn ontvangen in verband met bedrijfsschade als gevolg van een brand in november 2014.

Kosten

De som der bedrijfslasten bedraagt EUR 148,7 miljoen. Deze kosten zijn gedaald ten opzichte van 2015 (EUR 156,4 miljoen). De daling is voornamelijk het gevolg van lagere afschrijvingen en lagere onderhoudskosten. De lagere afschrijvingen zijn met name het gevolg van een levensduurverlenging van de AEC installatie. De onderhoudskosten in 2015 waren hoger ten opzichte van 2016 als gevolg van de herstelwerkzaamheden na de brand in november 2014.

Netto financieringslasten

De netto financieringslasten bedragen over 2016 EUR 18,6 miljoen. In totaal werd EUR 19,6 miljoen rente betaald. De rentelasten zijn gedaald ten opzichte van het voorgaande boekjaar als gevolg van de contractuele en vrijwillige additionele aflossingen op de door gemeente Amsterdam verstrekte leningen.

Belastingen

Tot en met 31 december 2016 waren Afval Energie Centrale B.V. (AEC BV) en HR Centrale B.V. (HRC BV) op basis van geldende wet- en regelgeving vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting. Na een wetwijziging ingegaan op 1 januari 2017 geldt echter dat AEC BV en HRC BV als privaatrechtelijke overheidslichamen geen vrijstelling voor de vennootschapsbelasting hebben. In verband daarmee zijn AEC BV en HRC BV per 1 januari 2017 gefuseerd met AEB Exploitatie B.V.

Vanaf die datum vinden alle activiteiten plaats in de overblijvende entiteit, AEB Exploitatie B.V. In navolging van deze fusie zijn in het boekjaar 2016 de fiscale verliezen van voorgaande jaren gewaardeerd in de balans in verband met verwachte toekomstige fiscale winsten.

Financiering / Eigen vermogen

Gedurende het boekjaar 2016 is een dividend van EUR 5,0 miljoen uitgekeerd ten gunste van de aandeelhouder. In het boekjaar hebben er geen overige mutaties plaatsgevonden in het eigen vermogen, behoudens de behaalde resultaten in 2016. Het groepsvermogen van AEB Holding N.V. bedraagt EUR 135,6 miljoen per 31 december 2016.

Cashflow

De netto kasstroom van AEB Amsterdam bedroeg EUR -3,9 miljoen en is, onder meer, negatief beïnvloed door vrijwillige additionele aflossingen op het vreemd vermogen in 2016 en positief beïnvloed door een afname van het werkkapitaal.

Investeringen

AEB Amsterdam werkt aan een transitie van de bedrijfsactiviteiten richting een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf. Om die transitie te realiseren wordt een investeringsprogramma uitgevoerd waarmee nieuwe bedrijfsactiviteiten worden opgezet, passend bij het doel. Daarnaast voert AEB Amsterdam investeringen uit die passen in de bestaande bedrijfsactiviteiten. Hieronder worden deze beide categorieën nader toegelicht.

Investeringen bestaande bedrijfsactiviteiten

De gerealiseerde investeringen voor 2016 bedroegen EUR 5,1 miljoen. Hierin begrepen zijn investeringen in extra capaciteit voor de warmteproductie voor het stadswarmte netwerk, de realisatie van een opslag voor gebaald afval en diverse investeringen in de installaties.

Investeringen business development

Bij de verzelfstandiging van AEB Amsterdam zijn middelen beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling

van initiatieven op het gebied van afvalvraagstukken. Deze middelen zijn onder meer gericht op de aanwending voor initiatieven als een mineralen opwerkingsinstallatie, een scheidingsinstallatie voor huishoudelijk afval en een vergister. Gedurende 2016 zijn de aanbestedingsprocedure en definitieve besluitvorming voor de realisatie van de scheidingsinstallatie met goed gevolg afgerond waardoor er eind 2016 met de bouw van de scheidingsinstallatie is begonnen. De investeringen business development voor 2016 bedroegen EUR 7,8 miljoen en hebben betrekking op de realisatie van de scheidingsinstallatie en de voorgenomen realisatie van de mineralen opwerkingsinstallatie.

Marktontwikkelingen

Afvalmarkt

Er worden steeds meer grondstoffen uit afval teruggewonnen. Recycling wordt ook gestimuleerd door overheidsmaatregelen zoals de in 2015 in Nederland ingevoerde belasting op verbranden van afval. AEB speelt in op deze ontwikkeling met de realisatie van de scheidingsinstallatie. Dit zal echter leiden tot een lager aanbod van afval voor de afvalverbrandingsinstallaties. Op de Noordwest-Europese markt is echter nog ruimschoots voldoende brandbaar afval beschikbaar. Mede dankzij de import van brandbaar afval uit het Verenigd Koninkrijk is de Nederlandse afvalmarkt weer in evenwicht. In 2016 werd door het Verenigd Koninkrijk ca. 3,2 mega ton geëxporteerd waarvan ca. 1,4 mega ton naar de Nederlandse verbrandingsinstallaties. AEB heeft daarvan ruim 300 kilo ton thermisch verwerkt, een stijging van ongeveer 50% ten opzichte van het voorgaande boekjaar, waarin als gevolg van de brand minder afval verwerkt kon worden. Met deze leveringen heeft AEB Amsterdam ook in 2016 de beschikbare verwerkingscapaciteit van de installaties kunnen benutten.

Energiemarkt

De elektriciteitsprijzen zijn de laatste jaren flink gedaald. Dit wordt onder meer veroorzaakt door de opkomst van met wind- en zonne-energie opgewekte

elektriciteit, de aanbod variaties als gevolg daarvan (invloed van voldoende zon en/of wind), goedkope stroom uit kolencentrales en de ruimere beschikbaarheid van grensoverschrijdende transportverbindingen. Ook in 2016 zijn de elektriciteitsprijzen verder gedaald.

De strategie van AEB om elektriciteit enkele jaren vooruit te verkopen leidt tot een dempend effect voor wat betreft de invloed van lagere elektriciteitsprijzen op de omzet elektriciteit.

Grondstoffenmarkt

De natuurlijke grondstoffen worden schaarser. Dit is echter nagenoeg niet zichtbaar geweest in de prijsontwikkeling in 2016. Grondstofprijzen stonden onder druk onder meer door de afname van economische groei in China.

Een feit blijft dat er steeds meer ingezet wordt op recyclen. Op een andere wijze kan niet aan de wereldvraag naar grondstoffen worden voldaan. De nationale overheden en de Europese Unie stimuleren daarom recycle- en hergebruik initiatieven en efficiency in ge- en verbruik. Het omschakelen naar een circulaire economie staat hoog op de agenda's van politiek en bedrijven. Een voorbeeld daarvan is 'Van Afval Naar Grondstof' (VANG). De rijksoverheid heeft VANG ontwikkeld als beleidskader om de transitie naar een circulaire economie te bevorderen.

Interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het interne risicobeheersings- en controlesysteem moet de realisatie van doelstellingen bewaken, betrouwbare financiële verslaggeving waarborgen en zorgen voor de naleving van wet- en regelgeving. De directie is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitbouw van dit systeem en voor de beoordeling van de effectiviteit ervan.

De onderneming hanteert diverse instrumenten om te zorgen voor een goed werkend intern risico-beheersings- en controlesysteem. Denk hierbij aan

een adequate opzet en inrichting van de organisatie, het handhaven van een systeem van monitoring inclusief periodieke rapportages, en de implementatie en handhaving van procedures en reglementen (zoals bijvoorbeeld autorisatieregelingen en treasurywetwet) en het implementeren van gedragsregels.

De directie onderkent het belang van een goede opzet en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. De beoordeling van de belangrijkste risico's is een continu proces. Mede op basis van deze beoordeling en de bijgestelde ambities van de organisatie, wordt het interne risicobeheersings- en controlesysteem uitgebouwd.

In de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening wordt het beleid betreffende het gebruik van financiële instrumenten nader toegelicht.

Personeel

Per 31 december 2016 werkten 367 medewerkers, berekend op fulltime basis, bij AEB Amsterdam. Als gevolg van vervolgstappen op de implementatie van de huidige hoofdstructuur met business units en value centers wordt een beperkte daling van de personeelsbezetting verwacht. Realisatie van de scheidingsinstallatie zal daarentegen een uitbreiding van de personeelsbezetting tot gevolg hebben. De medezeggenschap van onze medewerkers wordt ingevuld door de ondernemingsraad. In dit rapport is separaat een verslag van de OR opgenomen.

Per ultimo 2016 voldoet de onderneming niet aan de richtlijnen omtrent een evenwichtige verdeling van bestuurszetels tussen mannen en vrouwen in verband met de geringe omvang van het bestuur. Bij toekomstige posities zal de onderneming bij gelijke geschiktheid van kandidaten zoveel mogelijk rekening houden met de richtlijnen omtrent een evenwichtige verdeling van bestuurszetels.

'In de Eredivisie moet je harder trainen'

'Ik adviseer over de toepassing van de regelgeving van de overheid op het gebied van veiligheid. Ik ga over de installaties: "lekkende er geen gevaarlijke stoffen?" en bewaak de interne werkregels: "weet iedereen wat er van hem verwacht wordt, en hoe we hier werken?" Daarnaast houd ik me bezig met de veiligheid van de mensen. We moeten ervoor zorgen dat op dit enorme werkterrein geen gewonden vallen. Sinds kort zijn we aangemerkt als BZRO-locatie. Dat staat voor Besluit risico's zware ongevallen. Je moet dan qua veiligheid voldoen aan de eisen die voor de chemische industrie gelden. Die lat ligt echt heel hoog. Dat heeft veel consequenties voor onze manier van werken. Je verantwoordelijk voelen en daar ook naar handelen, kennis delen en meebeslissen. Als we mee willen doen in de Eredivisie moeten we harder trainen. Ik zie nu al dat het werkt. We lossen problemen nu eerder bij de bron op en hoeven niet meer te escaleren. Dat werkt niet alleen sneller maar geeft ook veel energie!'

Marcel Homma – SHEQ

Risicoparagraaf

In deze paragraaf zijn de relevante risico's voor AEB Amsterdam beschreven, uitgaande van de actuele situatie, zowel in- als extern.

Veiligheid

De aard van de activiteiten die AEB uitvoert binnen haar normale bedrijfsvoering stelt medewerkers bloot aan diverse veiligheidsrisico's. Het creëren van een veilige werkomgeving voor al haar medewerkers en extern ingehuurd personeel heeft daarom de hoogste prioriteit voor AEB. In 2016 heeft AEB hier extra aandacht aan besteed door middel van het interne programma 'Veiligheid Eerst'. Daarnaast werkt AEB aan verdere verbetering van beheersmaatregelen waarmee moet worden voldaan aan de wetgeving inzake het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO). Hiermee wordt de aandacht voor een veilige werkomgeving en het milieu nog groter.

Bodemverontreiniging

AEB heeft op grond van een onderzoek door een ingenieursbureau, een voorziening getroffen voor verwachte saneringskosten. In de uitvoering van de sanering kan aanvullende verontreiniging aan het licht komen.

Prijzontwikkelingen

De omzet van AEB is onder meer afhankelijk van marktprijzen voor elektriciteit, gerecyclede metalen en afvalverwerking. Ontwikkeling van die prijzen heeft in de laatste jaren grote schommelingen laten zien. Een laag prijsniveau heeft een ongunstig effect op de financiële resultaten van AEB.

Verwerkingstarieven en bezetting

Het afvalaanbod kan afnemen als gevolg van de trend om meer afval te scheiden. Hierdoor, en in het licht van de in Nederland beschikbare verbrandingscapaciteit, kunnen de verwerkingstarieven onder druk komen te staan. AEB streeft een zodanig contractenportfolio na dat de verbrandingscapaciteit optimaal wordt benut. Tot nu toe is AEB goed in staat om voldoende afval aan te trekken tegen aanvaardbare prijzen.

Beschikbaarheid afvalenergiecentrales

De beschikbaarheid van de afvalenergiecentrales is bepalend voor de operationele en financiële resultaten van AEB. Het risico op het niet beschikbaar zijn van de centrales wordt onder meer gereduceerd door het ontwikkelen en uitvoeren van een meerjarig onderhoudsplan. Indien zich dit risico toch voltrekt, worden de gevolgen gemitigeerd door de gecontracteerde verzekeringspolis. De van toepassing zijnde eigen risico's zijn echter significant.

Business development Investerings

De transitie naar een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf zal naar verwachting ook significante investeringen behelzen. De voortgang en inhoud van deze projecten wordt intensief gevolgd en daar waar nodig aangepast. Indien deze projecten niet kunnen worden gerealiseerd tegen aanvaardbare rendementen, zal er sprake zijn van een ongunstig effect op de financiële resultaten van AEB.

Financiering

De beschikbaarheid van een adequate financiering is bepalend voor de continuïteit van AEB. AEB wordt gefinancierd door de gemeente Amsterdam. Aan deze financiering zijn convenanten verbonden waaraan AEB per balansdatum ultimo 2016 aan voldoet. AEB is met de gemeente overeengekomen om deze financiering, met uitzondering van de achtergestelde lening, uiterlijk op 31 december 2018 extern te herfinancieren.

Amsterdam, 2 mei 2017

Directie:

J.W.A. de Swart

D. Kappelle

Tabel 1: Duurzaamheidsresultaten 2016

Afval	2016	2015
Afval (incl. slib) verwerkt (ton)	1.483.122	1.352.859
Afval (excl. slib) verwerkt (ton)	1.380.953	1.282.495
Afval verwerkt AEC	843.683	738.339
Afval verwerkt HRC	537.269	544.157
Slib verwerkt (ton)	102.170	69.699
Biogas verwerkt (Nm ³)	9.402.889	10.258.546
Energie		
Elektriciteit geleverd (MWh)	919.928	913.003
Elektriciteit uit afvalverwerking AEC	426.327	402.521
Elektriciteit uit afvalverwerking HRC	472.827	486.756
Elektriciteit uit biogasininstallatie	20.774	23.726
Warmte uit afval geleverd (GJ)	735.949	642.245
Warmte uit afvalverwerking AEC	532.305	408.257
Warmte uit afvalverwerking HRC	133.891	157.049
Warmte uit biogasininstallatie	69.753	76.939
Rendement AEC (%)*	21,8	23,5
Rendement HRC (%)*	30,9	31,1
Grondstoffen		
Materiaalhergebruik totaal (ton) **	154.271	149.588
Metalen uit bodemas (ton)	28.841	25.720
Ferro's	22.101	19.012
Non-ferro's en RVS	6.740	6.708
Materiaalhergebruik per activiteit (ton) ***	81.978	80.068
Afvalpunten totaal	77.212	75.695
Regionaal Sorteerkentrum	3.766	3.599
Depot bijzonder afval	1.000	774
Brongescheiden stromen (ton)	43.452	43.800
Oud papier en karton	20.654	21.865
Glas	17.706	17.654
Plastic	2.173	1.735
Textiel	2.919	2.546
Vermeden uitstoot CO₂		
Netto vermeden CO₂ (EpE-protocol) (kton)	183,9	216,2

* Het lagere rendement van de AEC en HRC in 2016 is een gevolg van een lagere beschikbaarheid van de turbines, waardoor er ondanks hogere afvaldoorzet een gelijkblijvende energieoutput was.

** Totaal van Metalen uit bodemas, Materiaalhergebruik per activiteit (Afvalpunten, RSC, DBA) en Brongescheiden stromen

*** In 2016 zijn aanzienlijk meer ferro's uit bodemas teruggewonnen, enerzijds doordat afval en daarmee ook bodemas niet homogeen is. Hierdoor varieert het aandeel metalen in bodemas. En anderzijds door een meer stabiele bedrijfsvoering van de installatie in 2016.

Duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf

AEB staat voor een schone samenleving - nu en in de toekomst. Onze activiteiten hebben een impact op het milieu en leveren een belangrijke bijdrage aan het behouden van een schone en gezonde omgeving. Door afval en grondstoffen op de juiste manier te verwerken, spelen we een relevante rol in de transitie naar een circulaire economie. Om beter inzicht te krijgen en te sturen op de onderwerpen die de grootste impact hebben op AEB en haar stakeholders, hebben we een materialiteitsanalyse uitgevoerd (zie bijlage A) waarin we aangeven welke onderwerpen voor AEB en haar stakeholders het meest relevant zijn. Deze onderwerpen worden in dit gedeelte van het jaarverslag toegelicht. Hierbij is rekening gehouden met de verslaggevingsstandaard van de Global Reporting Initiative, de GRI G4 richtlijn. In bijlage A is de GRI-referentietabel opgenomen.

Duurzame bijdrage in 2016

Duurzame Energie

Door afval om te zetten in energie en grondstoffen is AEB de grootste opwekker van duurzame energie in Amsterdam. Van de totale hoeveelheid duurzame energie die in Amsterdam wordt geproduceerd (2.478 TJ⁴), werd in 2016 1.901 TJ (77%) door AEB geleverd. Dit doen we door in onze efficiënte Afvalenergiecentrale (AEC) en de Hoogrendement Centrale (HRC) afval om te zetten in duurzame elektriciteit en warmte⁵. In 2016 heeft AEB meer afval kunnen doorzetten dan in de voorgaande jaren.

Hergebruik grondstoffen

AEB wint steeds meer grondstoffen terug. Dit doen we onder andere door metalen uit bodemassen te halen en de minerale fractie van bodemassen geschikt te maken voor fundatiemateriaal voor de wegenbouw. Daarnaast worden in het Regionaal Sorteercentrum (RSC), via de Afvalpunten en op het Depot Bijzonder Afval (DBA) afvalstromen geschikt

gemaakt voor recycling. In 2016 heeft AEB hiermee meer grondstoffen teruggewonnen dan de voorgaande jaren. Vanaf 2017 is de verwachting dat deze hoeveelheid nog meer zal toenemen door de ingebruikname van de scheidingsinstallatie voor huishoudelijk restafval.

Naast deze grondstofstromen die worden teruggewonnen uit afvalstromen is AEB ook actief op het gebied van de duurzame verwerking van bron-gescheiden stromen (oud papier en karton, glas, plastic en textiel) in Amsterdam.

In 2016 zijn door AEB de op pagina 28 getoonde duurzaamheidsresultaten bereikt. Deze cijfers worden in de volgende paragrafen toegelicht.

Afval

Brandbaar afval

De totale hoeveelheid verwerkt afval is onder te verdelen in huishoudelijk afval uit de gemeente Amsterdam en omliggende gemeenten (539.583 ton), bedrijfsafval uit Nederland, afval uit het Verenigd Koninkrijk (348.300 ton) en slib (102.170 ton). In totaal is er in 2016 meer afval verwerkt dan in 2015.

Afval uit het buitenland

In Nederland is capaciteit om brandbaar afval uit het buitenland te verwerken. AEB verwerkt afval uit het Verenigd Koninkrijk. Dit afval hoeft dan niet gestort te worden in het Verenigd Koninkrijk, wat veel uitstoot van CO₂ met zich mee brengt. Storten wordt in het Verenigd Koninkrijk ontmoedigd door stijgende storttarieven. AEB kan dankzij de gunstige ligging in

⁴ Bron: Monitoring uitvoering Duurzaam Amsterdam, juni 2016.

⁵ In 2016 is 54% van de energie door de AEC en HRC geproduceerd aangemerkt als duurzaam, conform publicatie I&M in de Staatscourant. 100

'Niet oplossen maar voorkómen'

'Het is de kunst ervoor te zorgen dat onderhoudswerkzaamheden het productieproces zo min mogelijk verstoren; want dat kost natuurlijk tijd en geld. Ik bedacht dat als productie en onderhoud hun werkzaamheden beter op elkaar afstemmen, er veel winst te behalen is. Ik houd me bezig met de verbinding tussen deze twee werelden. Dat betekent onderhoud zó inplannen dat verstoringen van het productieproces minimaal zijn. En ook: direct ingrijpen zodra de prestatie van de installatie, de veiligheid of het milieu in geding is. We lossen niet alleen direct de storing op maar kijken steeds verder. Wat is de oorzaak? Hoe maken we de installatie betrouwbaarder? Ik hou van georganiseerde samenwerking. Zet een monteur naast een werkvoorbereider of een maintenance engineer naast een productiemedewerker en laat ze met elkaar spreken. Dan komen er vanzelf problemen op tafel én nieuwe oplossingen. Die expertises met elkaar verbinden, dat is wat ik leuk vind. Iedereen komt zo in zijn kracht te staan en daar krijg ik energie van.'

Michiel Krikke, installatiebeheerder

de Amsterdamse haven en de efficiënte centrales een belangrijke bijdrage leveren aan het verwerken van dit buitenlands afval. De uitstoot die het transport oplevert, is hierbij verwaarloosbaar klein vergeleken met de vermeden CO₂-uitstoot doordat het afval niet wordt gestort.

Van het huishoudelijke afval is ruim 348.300 ton geïmporteerd uit het Verenigd Koninkrijk.

Slib

Bij de naastgelegen rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) van Waternet wordt het via het riool aangevoerde afvalwater van huishoudens en bedrijven gezuiverd. Bij het zuiveringsproces komt onder andere zuiveringsslib vrij. Dit wordt bij AEB duurzaam verwerkt in zowel de AEC als de HRC.

Slib en Biogas

Behalve uit afval wekt AEB ook energie op uit andere bronnen. Bij het nabijgelegen Waternet wordt het rioolwater gezuiverd. Dit slib wordt bij Waternet vergist, zodat biogas ontstaat. Het biogas wordt via een gastransportleiding naar AEB getransporteerd. Vervolgens zet AEB het om in energie (warmte en elektriciteit). Het residu na vergisting wordt bij AEB duurzaam verwerkt in de AEC en HRC.

AEB levert restwarmte uit de rookgasreiniging aan de Rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI). Waternet gebruikt deze warmte om slib te vergisten en spaart daarmee gas uit. Zo wisselen Waternet en AEB reststromen uit die weer duurzaam ingezet worden.

Energie

Elektriciteit en warmte uit afval en biomassa

In 2016 heeft AEB 919.928 MWh elektriciteit en 735.949 GJ warmte geleverd. Deze productie is vooral tot stand gekomen door de verwerking van afval en in mindere mate door de verwerking van biogas. De totale hoeveelheid geleverd energie⁶ is hiermee uitgekomen op 3.721.251 GJ.

R1-status

Jaar	R1-waarde AEC (Energie-efficiëntie volgens EU)	R1-waarde HRC (Energie-efficiëntie volgens EU)
2009	0,63	0,78
2010	0,67	0,91
2011	0,71	0,92
2012	0,74	0,94
2013	0,74	0,94
2014	0,74 ⁸	0,95
2015	0,80 ⁹	1,06
2016	0,74 ¹⁰	1,05

R1-status

In de Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen (KRA) staat dat afvalverbrandingsinstallaties ("avi") die bestemd zijn voor het verwerken van 'stedelijk afval' en voldoende energie-efficiënt zijn, in aanmerking komen voor de zogenaamde R1-status⁷. AEB heeft de R1-status al sinds 2009 en hierdoor is het onder meer mogelijk om afval uit het buitenland te importeren. De R1-waarden voor de AEC en HRC bedroegen in 2016 respectievelijk 0,74 en 1,05, ruim boven de grenswaarde van 0,60.

Producenten van duurzame elektriciteit kunnen in het kader van de Milieukwaliteit van de Elektriciteits Productie (MEP) tot en met medio 2017 profiteren van een subsidie. De maximum subsidie wordt verkregen bij een rendement van boven de 30%. De HRC is één van de meest efficiënte afvalverbrandingsinstallatie ter wereld¹¹ met in 2016 een 12-maands voortschrijdend gemiddelde rendement van 30,9%. Het rendement van de AEC bedroeg 21,8%.

⁶ Energie geleverd totaal = (Elektriciteit geleverd op het net*3,6)+(2/3)*Warmte geleverd

⁷ De R1-waarde van een verbrandingsinstallatie voor afval is een Europese norm voor de mate waarin de installatie in staat is energie uit afval terug te winnen en nuttig in te zetten. R staat voor 'Recovery'. Zowel de AEC als de HRC voldoen aan de norm die is gesteld en zijn geclassificeerd als Recoveryinstallaties.

⁸ De werkelijke R1-waarde van de AEC was in 2014 lager, maar omdat dit het gevolg was van tijdelijke turbineproblemen, is met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) overeengekomen dat de hier genoemde waarde representatiever is voor de prestaties van de AEC over geheel 2014.

⁹ Sinds 2015 hanteert RVO, een klimaatfactor in de bepaling van de R1 waarde. Deze klimaatfactor volgt uit de Europese Kaderrichtlijn Afval en is voor Nederland vastgesteld op 1,13. Deze factor is ook meegenomen in de waarde van 2016.

¹⁰ Lagere R1-waarde door minder energieoutput als gevolg van verminderde beschikbaarheid turbines

¹¹ Zie EU rapport: *Towards a better exploitation of the technical potential of WtE*, dec 2016

'Liever plastic flessen dan berrmpaaltjes'

'Onze business unit richt zich op de recycling van grondstoffen. Dat is ook het hogere doel van AEB: uitgroeien tot een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf. De nieuwe scheidingsinstallatie speelt hierin een belangrijke rol. We kunnen straks 300.000 ton afval uit de regio verwerken. Als we de grondstoffen gescheiden hebben, maken we ze schoon en ontstaan nieuwe grondstoffen. Ik vind het leuk om met de toekomst van recycling bezig te zijn en daar ook echt succesvol in te zijn, het echt gaan dóen. We willen hoogwaardige producten afleveren, dus liever geen slap plastic voor berrmpaaltjes. Maar wel: afval omzetten in grondstof voor vuilniszakken, of plastic flessen. We luisteren goed naar de industrie, aan welke eisen moeten onze grondstoffen straks voldoen? Hierover praten we veel met onze partners uit de techniek, bouw, productie. Geweldig dat dit allemaal plaatsvindt op ons eigen AEB-terrein voor de metropool Amsterdam. Gemeenten hebben de opdracht om in 2020 75 procent van het afval te recyclen. Daar zijn we nu nog niet. Ik zie het als een gedeelde opdracht – heel motiverend!'

Paul Koolbergen, manager BU Inzameling en Recycling

Duurzame warmte voor de stad

Sinds 1999 voorziet Westpoort Warmte B.V. (WPW), een joint venture van AEB en N.V. Nuon Warmte, een deel van Amsterdam van warmte. Deze stadswarmte betekent betaalbare, betrouwbare en duurzame energie voor de stad Amsterdam. De hierbij benutte bronnen van stadswarmte zijn (1) de afvalenergiecentrales en de biogasinstallatie van AEB, (2) de rioolwaterzuiveringsinstallatie van Waternet en (3) de vergistingsinstallatie van Orgaworld.

Door de mix van duurzame bronnen is maar liefst 70% van de stadswarmte van WPW volledig klimaat-neutraal. Het WPW-net omvat inmiddels circa 25.000 aangesloten woningequivalenten (weq). Dit resulteert jaarlijks in ca 27.500 ton minder CO₂-uitstoot door cv-ketels.

Er zijn in 2016 in Amsterdam ruim 5.200 nieuwe woningequivalenten op warmte aangesloten. Iets minder dan het record van 5.800 van 2015. Het aandeel van WPW hierin bedroeg 2.800 nieuwe woningequivalenten (weq).

Voor de nieuwbouw is in heel Amsterdam het afgelopen jaar hard gegroeid, maar ook bestaande bouw draagt bij aan de groei. Op basis van de goed gevulde orderportefeuille wordt ook het komende jaar weer een stevige groei van het aantal aansluitingen verwacht.

In 2016 is Noorderwarmte afgerond. Noorderwarmte betrof de aanleg van een 17 km lange leiding vanaf AEB, via de Hemwegcentrales, onder het IJ en dwars door Amsterdam Noord. De woningen in Noord worden dus vanaf nu ook door AEB beleverd. In Amsterdam Nieuw-West is hard gewerkt aan de koppelleiding onder de Sloterplas, deze wordt in 2017 operationeel. Al deze transportleidingen maken het realiseren van een groei in het aantal aansluitingen (bestaand en nieuwbouw) mogelijk.

Met de gemeente Amsterdam is in 2016 gewerkt aan de afronding van de Citydeal: Naar aardgasvrije wijken. De gemeenteraad van Amsterdam heeft eind

2016 het besluit genomen dat Amsterdam in 2050 aardgasvrij moet zijn. Warmte zal daarvoor een belangrijke techniek zijn met onder andere AEB als (hoofd)bron. Met de Gemeente, Corporaties en Alliander wordt door Nuon en WPW gewerkt aan het opzetten en inrichten van het proces om voor het eind van 2017 10.000 corporatiewoningen aan te wijzen die de komende jaren van het aardgas afgaan. Deze aanpak zal op wijkniveau plaatsvinden en zal daarna verder opgeschaald worden. De geschatte potentie van warmte in een aardgasvrije stad wordt geschat op ca 400.000 weq. Dat is ongeveer twee derde van de stad. Er is nu ruim 10% aangesloten.

Op Metropoolregioniveau wordt gewerkt aan het koppelen van een toekomstig Zaanse net aan Noorderwarmte. Warmte van AEB Amsterdam kan dan ook Zaanse huizen verwarmen.

Grondstoffen

Terugwinning secundaire grondstoffen

Na de verwerking van afval in een afvalenergiecentrale blijven ruwe bodemassen over die uit metalen en een zogenaemde minerale fractie bestaan. Met de slakopwerkingsinstallatie (SOI) is AEB in staat om de ferro-metalen en non-ferro metalen (koper, aluminium) uit de bodemas terug te winnen. In 2016 is de bodemas daarna met behulp van de Advanced Dry Recovery-installatie (ADR) verder opgewerkt. Voor 2017 wordt een alternatieve route onderzocht om de bodemas verder op te werken om te voldoen aan de Green Deal Bodemas¹².

In 2016 heeft AEB ruim 22.101 ton ferro-metalen en 6.740 ton non-ferro metalen teruggewonnen uit de ruwe bodemas; in totaal bijna 29 kton. In 2016 zijn

¹² Bodemas, restproduct van de afvalenergiecentrales (AEC's), wordt toegepast als een zogeheten IBC-bouwstof (Isoleren, Beheersen en Controleren) volgens de regels van het Besluit Bodemkwaliteit. In de Green Deal die de Vereniging Afvalbedrijven (VA) in 2012 heeft afgesloten met de rijksoverheid, is afgesproken dat in 2017 minstens de helft van de geproduceerde bodemas wordt toegepast als 'vrij toepasbare bouwstof' buiten de IBC-categorie.

Grondstoffen (ton)

	2016	2015
Fundatiemateriaal voor de wegenbouw	295.345	242.955
Ferro (schroot)	22.101	19.012
Non-ferro	6.740	6.708

aanzienlijk meer ferro's uit bodemas teruggewonnen, enerzijds doordat afval en daarmee ook bodemas niet homogeen is. Hierdoor varieert het aandeel metalen in bodemas. En anderzijds door een meer stabiele bedrijfsvoering van de installatie in 2016.

De teruggewonnen metalen worden verder gerecycled bij gespecialiseerde bedrijven. Van het overgebleven materiaal, de bewerkte bodemas, is 295.345 ton aan fundatiemateriaal voor de wegenbouw geproduceerd.

Grof huishoudelijk afval / Afvalpunten

AEB beheert in opdracht van de gemeente Amsterdam de zes afvalpunten in Amsterdam. Particulieren en bedrijven kunnen hier al hun grof huishoudelijk afval naar toebrengen. Het doel van de afvalpunten is om na de acceptatie zoveel mogelijk van de aangeboden afvalstoffen te sorteren in de diverse grondstofstromen. Ook in 2016 is het gelukt om een groot deel van de afvalstromen weer als grondstof terug te brengen in de keten.

In totaal is er door de particulieren, bedrijven en stadsdelen in 2016 77.212 ton afval gebracht. Dit is meer dan vorig jaar (2015: 75.695). Mede dankzij de goede inzet van de medewerkers is het gelukt om uiteindelijk circa 65% afval weer geschikt te maken voor recycling of hergebruik.

In 2016 hebben de medewerkers van de afvalpunten 146.538 inwoners van Amsterdam ontvangen op de afvalpunten. De afgelopen jaren is er een duidelijke stijging te zien van het aantal bezoekers. Dit is in lijn met het beleid van de gemeente Amsterdam: in het Uitvoeringsplan Afval van de gemeente Amsterdam worden Amsterdammers namelijk gestimuleerd zelf meer grofvuil naar de afvalpunten te brengen¹³.

Elektrische en elektronische apparatuur / Regionaal Sorteercentrum (RSC)

Op het Regionaal Sorteercentrum (RSC) wordt afval handmatig geschikt gemaakt voor recycling. In 2016 is er zo 3766 ton aan grondstoffen teruggewonnen, 5% meer dan in 2015 (2015: 3599). Het grootste deel daarvan is elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) afkomstig uit Amsterdam en omstreken: in 2016 is er in totaal 2.283 ton AEEA verwerkt, 1.380 ton vanuit de zes afvalpunten in Amsterdam en 903 ton vanuit gemeenten buiten Amsterdam.

Een onderdeel van het verwerken van AEEA is het zo hoogwaardig mogelijk verwerken van elektrakabels: na het opwerken van de kabels kunnen zowel het rode koper als het kunststofgranulaat voor 100% worden hergebruikt. In 2016 heeft het scheiden van elektrakabels 37,8 ton koper en 85,7 ton kunststofgranulaat opgeleverd. Dit is 10% meer dan het jaar ervoor. In 2016 is begonnen met het demonteren van compressoren van auto's in onder andere kunststof en aluminium. Ook worden cd's en dvd's uit gesorteerd in papier, kunststof en cds/dvd's, zodat alle fracties gerecycled kunnen worden. Overige voorbeelden van stromen die in 2016 op het RSC zijn gesorteerd:

- 71 ton banden met en zonder velg
- 96 ton non ferro's
- 390 ton papier
- 75 ton textiel
- 200 ton oud ijzer
- 44 ton harde kunststoffen
- 47 ton compressoren
- 11 ton cd's
- 5 ton kerstverlichting

Vanwege de uitbreiding van recyclingactiviteiten gaat het RSC verhuizen naar een ruimere locatie aan de Basisweg. In nauwe samenwerking met Stichting Milieuwerk, de gemeente Amsterdam en Havenbedrijf Amsterdam zullen de huidige activiteiten de komende jaren verdubbelen en worden uitgebouwd.

¹³ Het Uitvoeringsplan Afval van de gemeente Amsterdam is gepubliceerd in 2016 en is te vinden op www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/volg-beleid/uitvoeringsplanafval

Bijzonder afval

AEB is gespecialiseerd in de verwerking van alle bijzondere en gevaarlijke afvalstromen. Voor elke bijzondere afvalstroom is een veilige en duurzame verwerkingsmethode beschikbaar. AEB verwerkt een aanzienlijk deel van deze afvalstromen zelf en heeft daarnaast tevens afspraken met verschillende gespecialiseerde verwerkers. In 2016 heeft het Depot Bijzonder Afval (DBA) 21,9 ton bijzonder en gevaarlijk afval van diverse relaties verwerkt. Dat is een stijging van 43 % ten opzichte van 2015.

Een deel van de stijging wordt veroorzaakt doordat steeds meer bijzonder en gevaarlijk afval wordt geïmporteerd uit het Verenigd Koninkrijk. In plaats van het storten van dit afval in de UK zorgt AEB voor een duurzamere verwerking van deze stromen. Zelfs als het transport van UK van AEB wordt meegerekend is deze manier van verwerking duurzamer dan het afval te storten.

AEB verwerkt bijzonder afval van particulieren, gemeenten en bedrijven. Een bijzondere stroom is af- In 2016 heeft AEB ruim 22.101 ton ferro-metalen en 6.740 ton non-ferro metalen teruggewonnen uit de ruwe bodemas; in totaal bijna 29 kton. In 2016 zijn aanzienlijk meer ferro's uit bodemas teruggewonnen, enerzijds doordat afval en daarmee ook bodemas niet homogeen is. Hierdoor varieert het aandeel metalen in bodemas. En anderzijds door een meer stabiele bedrijfsvoering van de installatie in 2016.

De teruggewonnen metalen worden verder gerecycled bij gespecialiseerde bedrijven. Van het overgebleven materiaal, de bewerkte bodemas, is 295.345 ton aan fundatiemateriaal voor de wegenbouw geproduceerd. afval en doet dit al bijna 20 jaar voor en met justitie. Andere voorbeelden van stromen die we verwerken zijn vuurwerk, medicijnen, spuitbussen en zuren.

De ingezamelde tonnen bijzonder afval worden in samenwerking met partners opgewerkt tot nieuwe grondstoffen. Waar dat niet mogelijk is gezien de aard en samenstelling, wordt het afval na controle en bewerking verbrand en wordt er warmte of elektriciteit van gemaakt.

Brongescheiden afvalstromen (ton)

	2016	2015
Oud papier en karton (OPK)	20.654 ton	21.865 ton
Glas	17.706 ton	17.654 ton
Plastic	2.173 ton	735 ton
Textiel	2.919 ton	2.546 ton
Totaal	43.452 ton	43.800 ton

Brongescheiden afvalstromen

AEB verzorgt voor de gemeente Amsterdam ook de vermarkting van de brongescheiden afvalstromen oud papier en karton, glas, plastic en textiel. In totaal is er in 2016 43.452 ton aan brongescheiden stromen gescheiden door de inwoners van Amsterdam. Amsterdam wil het scheidingspercentage van afval aanzienlijk omhoog brengen de komende jaren: van 19% in 2013 tot 65% in 2020¹⁴.

De brongescheiden stromen worden naar recyclers gebracht, zodat er nieuwe producten van kunnen worden gemaakt.

Duurzame projecten t/m 2018

AEB heeft als doelstelling om steeds meer en steeds hoogwaardiger grondstoffen terug te winnen uit afval en om meer energie uit biomassa op te wekken. Hier wordt sinds 2014 op gestructureerde wijze samen met partners aan gewerkt. In 2016 heeft AEB de volgende business development projecten onderzocht en uitgewerkt:

Scheidingsinstallatie voor huishoudelijk restafval

In 2016 is begonnen met de bouw van een scheidingsinstallatie voor huishoudelijk restafval. Deze installatie scheidt uit 300 kton huishoudelijk restafval per jaar kunststoffen, drankenkartons, papier/karton, metalen en organisch materiaal. Dit levert per jaar naar verwachting 60 kton extra terugwinning van grondstoffen op. Ook wordt er 100 kton organische fractie gescheiden voor verdere duurzame verwerking.

¹⁴ Zie www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/volg-beleid/uitvoeringsplanafval

Eind 2016 hebben de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Edam-Volendam, Haarlem, Heemstede, Landsmeer, Ouder-Amstel, Waterland en Zandvoort hun deelname aan de nascheidingsinstallatie vastgelegd, in navolging van de gemeente Amsterdam. Vanaf eind 2017 wordt hun restafval, in combinatie met bronscheiding, nagescheiden met behulp van deze installatie.

De bouw van de scheidingsinstallatie heeft niet alleen een positieve impact op de duurzaamheid in de regio Amsterdam, maar ook op de werkgelegenheid: er worden 35 fte gerealiseerd.

Verwerking van de organische fractie uit de Scheidingsinstallatie

In 2016 zijn stappen gezet in het onderzoek naar duurzame verwerking van de organische fractie uit de nascheidingsinstallatie. Zo is het toepassen van een drogingsstap van deze fractie uitgewerkt, en zijn een vergistingsstap en omzetting van het daaruit komende biogas tot groengas onderzocht. In 2017 wordt een beslissing verwacht over de definitieve verwerkingsstappen die AEB gaat uitvoeren en exploiteren.

Mineralen uit bodemas

In 2016 zijn proeven uitgevoerd om op grote schaal de minerale fractie van bodemas geschikt te maken als volwaardig zand/grindvervanger, bijvoorbeeld voor bouwproducten, in lijn met de Green Deal AEC Bodemas.

Kunststofsortering

Voor de kunststofstromen die vanaf eind 2017 uit de nascheidingsinstallatie komen, is in 2016 onderzocht hoe deze het beste verder gesorteerd kunnen worden. Door middel van deze sortering, kunnen de verschillende kunststoffracties toegepast worden in nieuwe producten.

Luierverwerking

AEB wil luiers uit de omliggende gemeenten gaan recycleren. Daarvoor heeft AEB een technologie op het oog die van babyluiers en incontinentiemateriaal weer plastics en cellulose maakt. Deze technologie wordt in 2017 verder uitgewerkt in samenwerking met een partner.

Innovatieprogramma

Ook heeft AEB in 2016 verschillende ideeën onderzocht om ook op de langere termijn verdere stappen te zetten in de transitie naar een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf. Deze ideeën worden verkend in samenwerking met partners. Dit zijn kennisinstellingen, regionale partijen, overheden en start-ups. Er wordt gebruik gemaakt van regionale, nationale of Europese onderzoeksubsidies. Daarnaast worden er regelmatig stagiairs/afstudeerders betrokken bij de uitvoering van het innovatieprogramma. Enkele concrete projecten die in 2016 zijn onderzocht:

- omzetting van vuile biomassa -stromen naar aromaten. Dit levert goede resultaten voor groente- en fruitafval op labschaal en wordt verder uitgetest in een demo in 2017,
- sortering van textiel met sociale werkgelegenheid,
- flexibele energielevering aan partijen in het havengebied,
- 3D printing met plastic afval tot grootschalig gebruiksvoorwerp voor openbare ruimte,
- verkenning van magnetische dichtheidscheiding voor het scheiden van kunststoffen,
- onderzoek naar verschillende afvangstechnieken voor CO₂ uit rookgassen ten behoeve van levering aan de tuinbouw.

Ook heeft AEB in 2016 verder onderzoek gedaan naar internationale samenwerkingskansen: de internationale belangstelling voor de technologie van onze HRC blijft bestaan, met name in China. Dit is niet alleen vanwege het hoge energetisch rendement, maar ook vanwege de geavanceerde rookgasreiniging.

AEB heeft in juni 2016 de Blue Sky Award gewonnen en deze prijs in Shenzhen (China) in ontvangst genomen. Deze Award is een initiatief van de United Nations Industrial Development Organisation (UNIDO) en Shenzhen International Technology Promotion Center for Sustainable Development (ITPC). De Blue Sky Award wordt ieder jaar uitgereikt aan organisaties die hun technologie op het gebied van duurzame

energie geschikt kunnen maken voor landen in ontwikkeling en daarbij bijdragen aan een duurzame samenleving. AEB heeft de prijs gekregen vanwege de HRC technologie.

Externe stakeholders

AEB wil partner zijn in het oplossen van afvalvraagstukken. Daarvoor werken wij aan langdurige samenwerkingsverbanden en stellen we partners centraal in onze strategie om een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf te worden.

AEB werkt samen met de gemeente Amsterdam en omliggende gemeenten om gezamenlijke duurzaamheidsdoelstellingen te bereiken. Zo vindt er twee maal per jaar een duurzaamheidsdag plaats om de ontwikkelingen in gemeenten op het gebied van circulaire economie en de business development projecten van AEB te bespreken. In 2016 stonden deze bijeenkomsten voor een deel in het teken van de vorderingen rond de te bouwen scheidingsinstallatie voor huishoudelijk afval.

In 2016 is er veelvuldig overlegd geweest met de aandeelhouder, de gemeente Amsterdam, en hebben er twee aandeelhoudersvergaderingen plaatsgevonden. Ook zijn er enkele overleggen geweest met wethouders van omliggende gemeenten en werkbezoeken van gemeenteraadsleden. Ook deze overleggen stonden in 2016 in het teken van de besluitvorming over de scheidingsinstallatie.

Clean Capital, het samenwerkingsverband tussen AEB, Waternet en het Havenbedrijf Amsterdam dat zich richt op de ontwikkeling van innovatieve en duurzame projecten op het gebied van energietransitie, biobased en circulaire economie in het Amsterdamse havengebied, heeft in september 2016 haar website www.cleancapital.nl gelanceerd. Op deze website kunnen innovatieve bedrijven terecht met hun ideeën over duurzame energie en het omzetten van reststoffen in waardevolle grondstoffen. Daarnaast is het een plek waar bedrijven hun reststoffen kunnen aanmelden zodat Clean Capital kan

bekijken of en hoe afval en reststromen zo duurzaam mogelijk kunnen worden verwerkt.

Voor alle partners heeft AEB een grootschalig Partner Tevredenheid Onderzoek (PTO) uitgevoerd in 2016. De partnertevredenheid is sinds een zelfde soort meeting in 2015 min of meer gelijk gebleven. Uit het onderzoek is geconcludeerd dat klanten het verbeteren van de operationele dienstverlening, inclusief wachttijden, een belangrijk verbeterpunt vinden. Dit punt heeft dan ook prioriteit in de uitwerking van onze strategie in 2017.

AEB heeft in 2016 zijn activiteiten op social media uitgebreid en meegewerkt aan verschillende televisie-items en krantenartikelen. Meer informatie hierover is te vinden op de website www.aebamsterdam.nl. Ook heeft AEB in 2016 een nieuwe corporate film uitgebracht om het brede publiek te laten kennismaken met de ontwikkelingen bij AEB op het gebied van grondstoffen en energie en de visie van AEB op de toekomst¹⁵.

Veiligheid

De industriële processen bij AEB brengen veiligheidsrisico's met zich mee. Bij AEB staat veiligheid voorop, voor onze medewerkers, voor bezoekers en voor de omgeving. Ons doel is om van AEB een ongevalsvrij bedrijf te maken.

AEB valt onder het regime van de Europese Seveso III-richtlijn. Deze richtlijn is in Nederland vertaald naar het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo). Om aan dit besluit te voldoen, heeft AEB een Preventiebeleid opgesteld met de volgende doelstelling: De beheersing van de risico's voor de omgeving, werknemers en milieu hebben continu onze aandacht. Wij streven naar een hoog beschermingsniveau voor personeel omwonenden en het milieu.

¹⁵ Zie het youtube kanaal van AEB Amsterdam

'In het hoofd van de burger kruipen'

'Ik richt mij op innovaties die impact hebben op de verdere ontwikkeling van de circulaire economie. Dat is ook de rol van AEB in de regio. Concreet gaat dat over nieuwe technieken die het grondstoffengebruik en de uitstoot van CO₂ terugbrengen. Dat is ook mijn persoonlijke drijfveer. Thuis denk ik bewust na over mijn consumptiepatroon: "Schaf ik dit product echt nieuw aan? Kan het niet tweedehands of "refurbished"? Of beter: kan ik het huren?" Ik ga echt voor functioneel hergebruik. Ik ben heus geen voorbeeld consument hoor, maar het helpt me wel in mijn werk. Als er een nieuw idee langskomt kruip ik in het hoofd van de consument: wat doet die hier mee? Gaan burgers direct massaal hun gedrag veranderen? Zou ik dat zelf doen? Neem de scheidingsinstallatie. Natuurlijk is het beter als burgers vergaand aan afvalscheiding zouden doen. Maar voordat dat is ingeburgerd zijn we 10 jaar verder. Een scheidingsinstallatie heeft sneller directe impact. De samenwerking met inspirerende mensen binnen en buiten AEB vind ik geweldig. Samen kijken naar concepten die ons in de toekomst nóg duurzamer maken. Dat is waarom ik hier werk.'

Sietse Agema – strategisch adviseur

Ongevallen met letsel en verzuim

	2016	2015
Incidenten met letsel	24	36
AEB	10	21
Derden	14	15
Incidenten met letsel en verzuim	4	6
AEB	1	5
Derden	3	1
Totaal aantal gewerkte uren	1.323.235	1.448.933 ¹⁶
Lost Time Injury Frequency (LTIF)	3,02	4,14

Ook AEB heeft veiligheidsregels en procedures die gelden voor verschillende type werkzaamheden. Zo is een geldig VCA-certificaat nodig voor iedereen die bij AEB aan het werk gaat. AEB medewerkers krijgen allen een VCA training. Ook hebben in 2016 hebben 324 werknemers een bedrijfsbrede veiligheidstraining gevolgd en het daarbij behorende certificaat behaald. De trainers waren AEB'ers die hiervoor speciaal zijn opgeleid.

Incidenten met letsel en verzuim

In 2016 vonden 24 incidenten met letsel plaats waarbij eigen medewerkers of derden betrokken waren. Dit is een verlaging ten opzichte van 2015 (36 letselongevallen) die in lijn is met de doelstellingen van Veiligheid Eerst!. De gemelde ongevallen zijn geanalyseerd en er is actie ondernomen om herhaling te voorkomen.

Vier incidenten met letsel hebben tot verzuim geleid. Het type incident had in alle vier de gevallen betrekking op vallen, struikelen en uitglijden.

De Lost Time Injury Frequency (LTIF) is het aantal ongevallen met verzuim x 1.000.000, gedeeld door het totaal aantal arbeidsuren. Het 12-maands voortschrijdend gemiddelde van de LTIF is in 2016 uitgekomen op $4 \cdot 1.000.000 / 1.323.235 = 3,02$, een daling van ruim 27%.

Milieu

AEB heeft maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog in het vaandel staan. AEB streeft ernaar om de impact van onze bedrijfsprocessen op het milieu tot een minimum te beperken. Speerpunten hierbij zijn (1) beperking van de uitstoot en lozing van milieu-belastende stoffen naar de lucht en water en (2) efficiënt gebruik van water en (3) bescherming van de bodem. Ook het efficiënte gebruik van hulpstoffen en reductie van de hoeveelheid procesafvalstoffen heeft de continue aandacht.

AEB is in alle gevallen minimaal gehouden aan de standaarden bepaald door wet- en regelgeving en specifiek aan de voorschriften uit de revisievergunningen Milieu en Waterwet. Twee keer per jaar voert Lloyds een audit uit op het kwaliteits- en milieumanagement-systeem.

Meldingsplichtige milieu-incidenten

Als gevolg van overschrijding van de grenzen opgenomen in de vergunning, zijn 28 milieu-incidenten gemeld aan het bevoegd gezag in 2016. Het betrof 9 kortdurende luchtmissie-overschrijdingen, 2 watermissie-overschrijdingen, 3 meldingen als gevolg van brand, 13 ongewone voorvallen en een afwijking van het gedoogbeleid. Ten opzichte van 2015 (17) heeft een stijging van het aantal meldingsplichtige milieu-incidenten plaatsgevonden. Dit komt doordat AEB in 2016 op aanbeveling van het bevoegd gezag meer ongewone voorvallen is gaan vastleggen, rapporteren en melden.¹⁷

Lucht

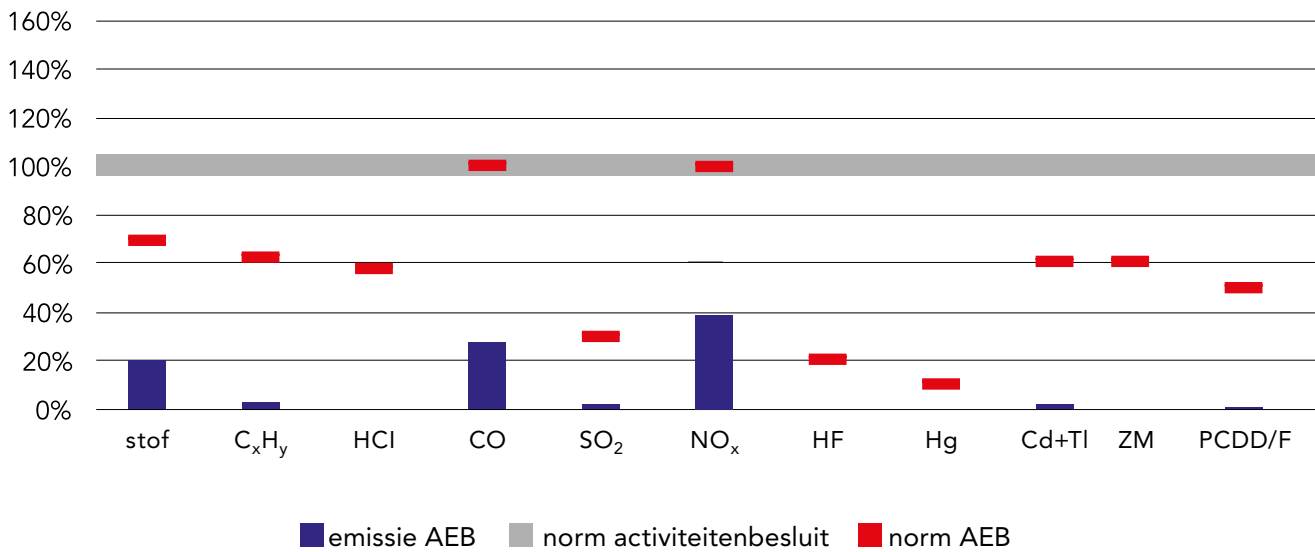
Het grootste deel van de verbrandingsinstallaties bestaat uit de rookgasreiniging. Hier worden de rookgassen zoveel mogelijk ontdaan van schadelijke stoffen.

¹⁶ De hoogte van het totaal aantal gewerkte uren in 2015 is toe te schrijven aan de herstelwerkzaamheden n.a.v. de brand in de AEC eind 2014. Hierbij zijn met name veel externe partijen betrokken geweest.

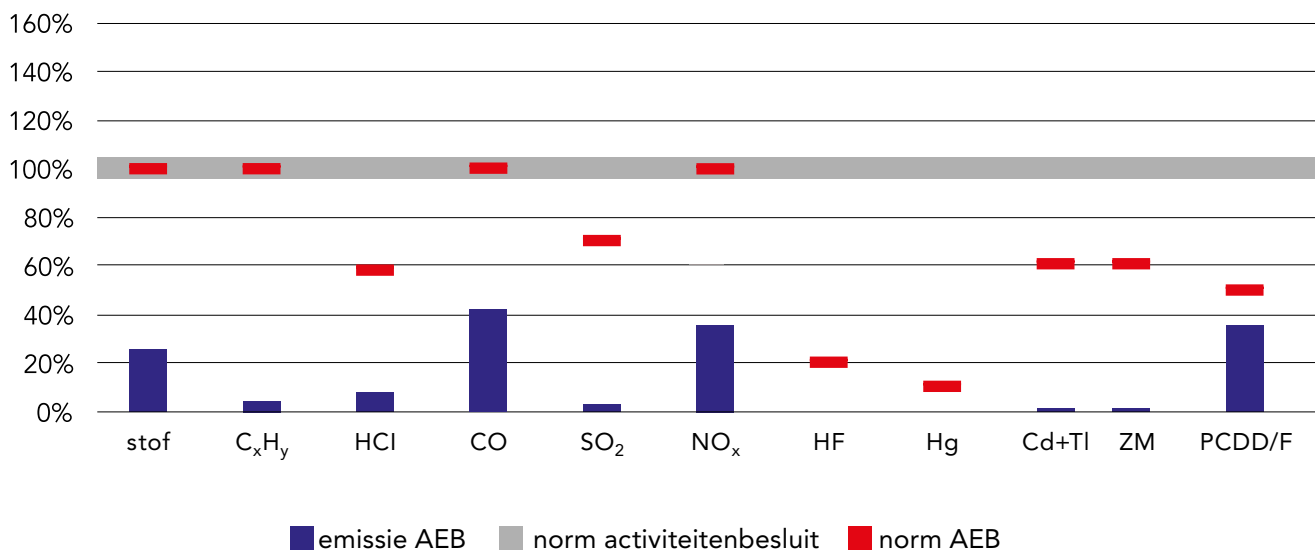
¹⁷ Een ongewoon voorval is een gebeurtenis die afwijkt van het normale bedrijfsproces waardoor nadelige gevolgen voor het milieu kunnen ontstaan. Voorbeelden zijn een brand of explosie, een voorval waarbij schadelijke stoffen vrijkomen en een storing in de bedrijfsinstallatie of in het productieproces waarbij emissie (uitstoot) van dampen, gassen of giftige stoffen vrijkomen

Luchtemissies HRC 2016

Luchtemissies AEC 2016

In 2016 bleven de installaties van AEB, voor wat betreft de jaargemiddelde luchtemissie van milieubelastende stoffen, onder de normen uit het Activiteitenbesluit¹⁸. In onze milieuvergunning zijn de normen voor de jaargemiddelde emissies voor een aantal stoffen verder aangescherpt. Ook aan deze aanscherpte normen voldoet AEB.

Potentieel netto vermeden CO₂-emissie

Bij de verbranding van afval wordt CO₂ uitgestoten. Ook komt er CO₂ vrij bij transport dat wordt uitgevoerd door AEB. Daarentegen hoeft de energie die AEB in haar installaties produceert niet in mindere (bijvoorbeeld kolengestookte) energiecentrales te worden opgewekt. Ook secundaire grondstoffen zoals ferro's en non-ferro's hoeven niet te worden gedolven. Daarmee vermijdt AEB CO₂-emissies, meer dan dat het uitstoot.

AEB hanteert het EpE-protocol¹⁹ voor het berekenen van CO₂-emissies. In 2016 heeft AEB 575,6 kton CO₂ uitgestoten, en met de opwekking van elektriciteit en warmte uit afval en recycling 759,5 kton CO₂ emissies vermeden. De netto vermeden CO₂ emissie van AEB in 2016 komt daarmee op 183,9 kton.

Hulpstoffen

Bij het verbrandingsproces in de AEC en de HRC komen schadelijke stoffen vrij. Om te voorkomen dat deze via de schoorsteen in de lucht terechtkomen, worden in de rookgasreiniging hulpstoffen (chemicaliën) gedoseerd. Deze chemicaliën binden zich aan de schadelijke stoffen. Zo worden bijvoorbeeld stikstof-oxiden verwijderd met behulp van ammoniak, en zorgt de toevoeging van poedervormig HOK (hoog-ovencokes) in een vroeg stadium van het rookgasreinigingsproces voor het afvangen van o.a. dioxines.

¹⁸ In het Activiteitenbesluit staan milieuregels voor bedrijven.

Zie: www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/activiteitenbesluit

¹⁹ De Vereniging Afvalbedrijven (VA) gebruikt voor het berekenen van de CO₂-footprint het EpE-protocol. Epe staat voor Enterprises pour l'Environment. Het EpE-protocol richt zich specifiek op de CO₂-footprint van afvalverwerkende bedrijven. Het EpE-protocol wordt aanvaard als een correcte vertaling voor de afvalsector van het GHG-protocol, de wereldwijd geaccepteerde standaard voor de berekening van broeikasgasemissies (Greenhouse Gas Emissions, GHG).

Ook wordt het gehalte aan zware metalen zodanig verminderd dat het onder de detectiegrens van meetapparatuur komt.

Afvalstoffen uit proces

Bij de afvalverbranding produceren de installaties van AEB afvalstoffen. Deze afvalstoffen worden grotendeels nuttig gebruikt. In de rookgasreiniging van de HRC worden bijvoorbeeld zwaveloxides (SO_x) afgevangen door de toevoeging van Calcium carbonaat CaCO₃. Als gevolg van een chemische reactie met oxidatielucht ontstaat Calciumsulfaat, zuiver gips. Dit gips wordt geleverd aan de gipsindustrie. In 2016 was dit 2.521 ton.

Vliegashoudend, een andere reststof, fungeert als vulmiddel in asfalt, en opslag van rookgasreinigingsresidu in Duitse zoutmijnen voorkomt dat deze mijnen instorten.

Ketelas komt vrij bij reinigingswerkzaamheden in de ketels en wordt vermengd met de ruwe slakken (verbrandingsresten). Voor doekenfilterresiduen en filterkoeken is nog geen nuttige toepassing gevonden, daarom worden deze vooralsnog gestort.

Gebruik hulpstoffen (ton)

	2016	2015
Calciumoxide (CaO) (AEC)	3.441	2.978
Calciumcarbonaat (CaCO ₃) (HRC)	6.736	7.047
Natronloog (NaOH, ca. 50%)	5.689	5.723
Zoutzuur (HCl, 30 %)	330	434
Natriumsulfide (Na ₂ S, 12%)	156	166
Chloorbleekloog (NaOCl, 15%)	953	1.576
IJzerchloride (FeCl ₃ , 40%)	51	41
Ammonia (NH ₄ OH, 24,5%)	5.306	4.988
Stikstof (in m ³)	152.083	140.000
Actief Kool Rookgasreiniging I (HOK)	735	743
Actief Kool Rookgasreiniging II (AK)	3,262	5,1
Zeep en schuimremmer (in m ³)	45	38,0

Samenstelling medewerkersbestand per 31-12

	2016	2015
Aantal mannen	334	352
Aantal vrouwen	47	51
Aantal fulltime medewerkers	225	230
Aantal parttime medewerkers	156	173
Aantal medewerkers met arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd	20	21
Aantal medewerkers met arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd	361	382
Totaal aantal medewerkers	381	403¹⁸

In- en uitstroom medewerkers (aantal)

In dienst		2016			2015		
Leeftijd	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	
< 30 jaar	4	0	4	0	0	0	
30-50 jaar	4	1	5	15	4	19	
> 50 jaar	6	3	9	4	1	5	

Uit dienst		2016			2015		
Leeftijd	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	
< 30 jaar	1	2	3	1	1	2	
30-50 jaar	11	5	16	15	4	19	
> 50 jaar	16	0	16	9	0	9	

Ziekteverzuim

	2016	2015	2014	2013	2011
Ziekteverzuimpercentage	4,53	4,26	4,93	4,70	4,96
Verzuimfrequentie	1,47	1,32	1,32	1,13	1,09
Gemiddelde verzuimduur	19,78	18,82	15,87	8,33	10,02

Leeftijdsopbouw
medewerkersbestand per 31-12

	2016	2015
Leeftijd	Aantal medewerkers	
≤ 20 jaar	0	0
21-30 jaar	12	14
31-40 jaar	71	80
41-50 jaar	129	151
51-60 jaar	147	133
≥ 61 jaar	22	25

¹⁸ In 2015 zijn vijf stagiairs als personeelslid geregistreerd. Exclusief stagiairs is het totaal aantal medewerkers over 2015 398. De cijfers over 2016 vermelden de aantallen exclusief stagiairs.

Medewerkers

Per 31 december 2016 werkten er 381 medewerkers bij AEB Amsterdam.

De veiligheid en gezondheid van de medewerkers staat voorop. Er is continu aandacht voor het verbeteren van de arbeidsomstandigheden, de werkomgeving en de persoonlijke ontwikkeling van de medewerkers.

Opleiding en training

Naast het aanbod van cursussen en trainingen die voor de functie verplicht zijn, waaronder veiligheids-trainingen, kunnen medewerkers zich ook blijven ontwikkelen door loopbaangerichte opleidingen te volgen. In 2016 zijn de opleidingskosten uitgekomen op 1,15% van de loonkosten.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim is in 2016 licht gestegen ten opzichte van 2015, het is echter nog altijd lager dan de drie jaren daarvoor. AEB beschikt over een bedrijfsarts die medewerkers en leidinggevenden adviseert op het gebied van verzuim. De bedrijfsarts kan ook preventief worden geraadpleegd. Daarnaast heeft AEB een bedrijfsmaatschappelijk werker die medewerkers begeleidt als zij persoonlijke problemen hebben.

Maatschappij

AEB speelt als duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf een belangrijke maatschappelijke rol. AEB levert bijvoorbeeld een bijdrage aan de lokale werkgelegenheid door middel van het Regionaal Sorteercentrum. Hier krijgen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kans op een reguliere baan in de sector. Verder biedt AEB - in samenwerking met educatieve instellingen - potentiële AEB'ers de kans om kennis te maken met het bedrijf. Ook wordt voorlichting over het productieproces gegeven en worden rondleidingen georganiseerd.

Bijdrage werkgelegenheid

Het Regionaal Sorteercentrum (RSC) wordt beheerd door Milieuwerk, een sociale onderneming die zich primair richt op de ontwikkeling van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Samen met AEB, de Gemeente Amsterdam, Suez, Weee Nederland en Afvalservice West geeft Milieuwerk invulling aan het werkgelegenheidsproject 'Westpoort Werkt' waardoor een groeiend aantal reguliere banen voor mensen met een arbeidsbeperking worden gerealiseerd.

Werkzoekenden met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt krijgen bij AEB/Milieuwerk een kans op een baan in de recycling sector. In 2016 heeft dit tot de volgende resultaten geleid:

- 39 nieuwe trajecten gestart binnen Westpoort Werkt;
- 33 arbeidsovereenkomsten overeengekomen binnen Westpoort Werkt;
- 83 certificaten behaald (bijvoorbeeld VCA, heftruck).

Nieuwe werknemers kunnen bij AEB ervaring opdoen op diverse locaties zoals de spuitplaats, het Depot bijzonder afval, de Afvalpunten, de stortvloer, de balenopslag, de weegloge, het personeelsbusje, de afdeling transport, de truck cleaning, de kabelshredder en het magazijn.

Met de verhuizing van het RSC naar een grotere locatie in 2017, zal de samenwerking in 'Westpoort Werkt' ook worden uitgebreid.

Educatie en voorlichting

Steeds minder leerlingen kiezen voor een technische opleiding, terwijl er zeker de komende jaren een groeiende behoefte ontstaat aan hoogwaardig technisch geschoold personeel. AEB neemt deel aan verschillende initiatieven die kennisontwikkeling en belangstelling voor de technische sector stimuleren.

Stichting Leer Werken in de Techniek

Met een aantal toonaangevende bedrijven uit de regio participeert AEB in de Stichting Leer Werken in de Techniek. In deze Stichting wordt mede vorm gegeven aan de invulling van het leerprogramma van de nieuwe technische opleiding MyTec aan het Nova College, gestart in september 2014. Leerlingen worden opgeleid tot algemeen operationeel technicus, middenkader engineer elektrotechniek en middenkader engineer werktuigbouw.

De Stichting heeft de ambitie om de opleiding zo goed mogelijk op de praktijk te laten aansluiten en de beste technische BOL-4 opleiding van Nederland te ontwikkelen. Tevens wordt voorlichting gegeven op scholen en beurzen. Het doel is om jongeren enthousiast te maken voor een technische opleiding.

Stageplaatsen

Jaarlijks vinden mbo-, hbo- en universitaire studenten een stageplek bij AEB Amsterdam. In 2016 ging het om 19 stagiairs (exclusief snuffel- en bliksemstages), meestal studenten die een technische opleiding volgen. Deze stagiairs zijn geplaatst bij de afdelingen Energie uit Afval, Bodemas, SHEQ²¹, Strategie & Communicatie en Bedrijfsvoering. Zij voeren opdrachten uit die bijdragen aan hun kennisontwikkeling en doen ervaring op met de dagelijkse praktijk. De resultaten worden gebruikt bij het starten van nieuwe projecten of het oplossen van veel voorkomende storingen en onderhoudsvraagstukken.

Op bedrijfsbezoek bij AEB

In 2016 ontving AEB 50 delegaties, waarvan 25 uit het buitenland. Dit waren verschillende delegaties uit Azië, waaronder een delegatie onder leiding van Dhr. Masagos Zulkifli, Minister van Milieu van Singapore. Daarnaast ontving AEB diverse delegaties uit China en Japan. Deze bezoeken hadden als hoofddoel het kennisnemen van de beschikbare technologieën voor afvalverwerking.

Eveneens 25 Nederlandse delegaties bezochten AEB in 2016. Naast bestuurlijke ontvangsten, zoals het werkbezoek van Tweede kamerleden Stientje van Veldhoven en Salima Belhaj en wethouder Choho van Amsterdam, ontving AEB ook "containeradoptanten" uit de verschillende stadsdelen van Amsterdam. Een containeradoptant ontfermt zich over de ruimte rondom een openbare afvalcontainer en zorgt ervoor dat die ruimte netjes blijft.

Onder de bezoeken is er een tendens te bespeuren onder studenten: de belangstelling voor de circulaire economie groeit. In 2016 ontving AEB 15 groepen van verschillende hogescholen en universiteiten uit binnen- en buitenland.

Het terugwinnen van grondstoffen en het opwekken van energie uit afval heeft ook de aandacht van internationale documentairemakers. In 2016 heeft AEB meegewerkt aan een Israëlische, een Argentijnse en een Taiwanese documentaire en daarnaast aan een aantal items voor de regionale omroepen zoals AT5 en RTV NH.

²¹ SHEQ staat voor Safety, Health, Environment en Quality

Innovatief met luiers

'We zeggen bij AEB niet alleen dat we innovatief zijn, we zijn het ook echt. Het project luierreycling waar ik me intensief mee bezighoud, is een goed voorbeeld. Luiers zijn lastig te recyclen. Ze bevatten veel plastic maar ook andere materialen zoals papiervezels en absorberende korrels. En er zit natuurlijk ook poep en plas in en daardoor ook bacteriën. Luiers moeten daarom eerst gesteriliseerd worden, maar dat kan de kwaliteit van de pure herbruikbare materialen aantasten. Kortom, luiers vragen dus om een gespecialiseerde verwerking. Daar zijn we nu heel ver mee. De technologie is er, en de subsidies ook. We werken samen met luiierfabrikant Procter & Gamble, die de recycling-technologie ontwikkelde. En natuurlijk met de gemeente, om luiers zo goed mogelijk in te zamelen. We onderzoeken of we van luierafval speciale afvalbakken kunnen maken. Dat wordt even wennen voor de consument, maar we geloven erin dat mensen graag hun luiers gerecycled willen hebben. Als het lukt zijn we echt koploper en creëren we een grote beweging waar producent, consument, afvalverwerker en grondstoffenproducent bij betrokken zijn. Ik vind dat fantastisch!'

Marieke van Nood, strategisch adviseur

Verlag van de Ondernemingsraad (OR)

In het veranderingstraject is de samenwerking met de directie heel goed verlopen. Hierdoor is de relatie met de directie verbeterd. Op 24 juni 2016 hebben OR en directie een intentieverklaring getekend, om de goede samenwerking te bestendigen.

Door het verandertraject is de reguliere medezeggenschap in dezelfde periode niet voldoende aan bod gekomen. De inhaalslag die nu gemaakt wordt, is voor verbetering vatbaar. OR en directie werken daar aan.

De verbeterslag die AEB voor ogen had is ingezet, waarbij een enkele BU achterblijft. Hier loopt het proces trager, waardoor de vertaling naar de werkvloer nog niet heeft kunnen plaatsvinden.

De OR heeft daarom ook gekozen voor een meer pragmatische aanpak, onder andere concrete werkoverleggen met afdelingen waar onrust bestaat, in plaats van een inloopspreekuur. Daarnaast zijn nieuwe berichten van de OR direct via de intranethomepagina te bereiken.

Samenstelling (peildatum 31 december 2016)

- Emiel de Boer
- Bektas Bozkurt
- Herman Chatterpal
- Jaap Cuperus
- Han Faijdherbe
- Ellen Hoogakker (ambtelijk secretaris)
- Willem Jan Kramer
- Michiel Krikke (voorzitter)
- Michèl Kleijn (DB lid)
- Albert Plant
- Dick Veldhuizen
- Saskia Wilpshaar (vice voorzitter).

Afgelopen jaar is Peter Bol teruggetreden uit de OR. Zijn plaats is ingenomen door Michèl Kleijn.

Overlegvergaderingen

In het jaar 2016 zijn er tien officiële overlegvergaderingen tussen OR en directie gehouden. Ook heeft de OR in het afgelopen jaar twee maal een gehele dag informeel met de directie gesproken. Komend jaar zal de OR een verdere bijdrage leveren aan de lange termijn agenda van de overleg vergaderingen. De RvC en de OR hebben in 2016 twee maal informeel met elkaar gesproken.

Adviesaanvragen

De volgende advies aanvragen zijn door de OR behandeld.

1. Huishoudelijk afvalscheidingsinstallatie (HHAS).
Met deze installatie wil AEB een stap maken in de transitie naar een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf. De installatie is voor AEB het antwoord op een steeds meer duurzaam wordende samenleving en moet voor AEB de deur gaan openen tot de grondstofmarkt.
2. In april 2016 heeft de OR positief geadviseerd over outsourcing van het ambtelijk secretariaat. Dit omdat een AS moet passen bij een specifieke OR. Bij wijzigingen (bijvoorbeeld na verkiezingen) geeft dit de OR meer vrijheid om een AS te werven die past bij het karakter van de OR.
3. In het voorjaar van 2016 hebben de BU-managers de verdere uitwerking van hun plannen, de detailontwerpen, gepresenteerd, met daarbij de bestaande situatie, de gewenste situatie en de personele en andere consequenties. De OR heeft per BU en VC werkgroepen ingesteld, die de plannen bestudeerd en beoordeeld hebben. De BU Energie uit Afval had meer tijd nodig voor het detailontwerp van de gehele BU en de deelplannen voor ieder onderdeel. Aan deze plannen wordt op dit moment nog gewerkt.

A=01L=01

1

X

A=01L=01

2

↑

1

17 m

2

2

3

3

AEB

5

Instemmingsaanvragen

De volgende instemmingsaanvragen zijn door de OR behandeld:

1. Uitbesteden Bedrijfsmaatschappelijk werk. De OR is van mening dat, gezien de aard van het bedrijf en de huidige veranderingen binnen AEB, laagdrempelig BMW van groot belang is voor medewerkers en leidinggevenden. De OR heeft dan ook niet ingestemd met outsourcing. Daarop heeft de directie besloten de functie te evalueren. In het eerste kwartaal van 2017 spreken OR en directie verder over de kwestie.
2. In mei 2015 heeft de OR een instemmingsverzoek ontvangen voor wijziging van de Werkkostenregeling (WKR). Een aantal zaken dat onderdeel is van de WKR, behoren echter tot het terrein van de vakbond. Deze zaken zijn in 2015/2016 met de vakbond besproken en uit onderhandeld. In augustus 2016 heeft de OR een hernieuwd instemmingsverzoek over de WKR ontvangen. De commissie M&W is van mening dat de vergoeding van de Verklaring omtrent Gedrag (VoG) niet in de WKR thuishoort en heeft dit ook kenbaar gemaakt aan de directie. Ondanks dat heeft de OR ingestemd met de nieuwe WKR.
3. Beloningsbeleid managers: De directie wilde een iets uitdagender beleid. Zittende managers kunnen kiezen voor de nieuwe variant.
4. Meldingsprocedure (integriteit). Punten ter verbetering zijn: er is nog geen gedragscode, het ontbreken van de mogelijkheid van beroep voor diegene die beschuldigd wordt, het risico voor melder en leidinggevende is niet duidelijk.
5. Timewize: in juni 2016 heeft de directie een instemmingsverzoek aan de OR gestuurd over de afschaffing van tijdsregistratie binnen AEB. Alleen de medewerkers voor wie de salarisuitbetaling afhankelijk is van tijdsregistratie, zouden voortaan in- en uitklokken. Gekoppeld hieraan was een instemmingsverzoek voor het wijzigen van de reiskostenregeling van AEB (een bedrijfseigen regeling – BER). Voor de afschaffing van tijdsregistratie heeft de directie diverse argumenten aangedragen: het past

niet meer in de nieuwe manier van werken, die niet tijds- maar resultaat gericht is. Het kost daarnaast veel tijd van de leidinggevenden en van HR. Tenslotte is er al een aantal medewerkers dat niet registreert.

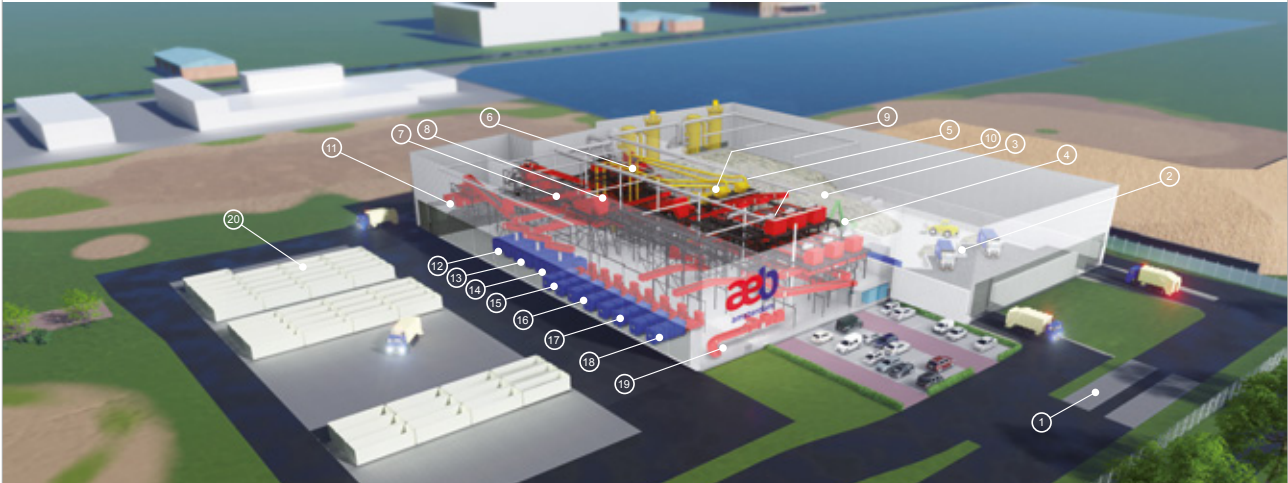
De commissie M&W heeft een aantal bezwaren tegen het zonder meer afschaffen van tijdsregistratie. Allereerst is het maar zeer de vraag of AEB al voorbereid is op het resultaatgericht werken. De commissie twijfelt er aan of teamleiders hiervoor al klaar zijn. Daarnaast blijft meer dan de helft van de medewerkers van AEB afhankelijk van tijdsregistratie, dus de extra werkzaamheden voor teamleiders en HR blijven bestaan. Ten slotte bevreemdt het de commissie dat groepen medewerkers niet registreren, terwijl dat op dit moment de afspraak is binnen AEB.

De OR heeft het voorstel van de directie dan ook afgewezen. Op dit moment vinden er gesprekken plaats tussen directie en OR over deze kwestie.

Andere punten waar de OR in 2016 aandacht aan besteedde, zijn:

- Programma Veiligheid eerst!
- Bonusregeling
- Contract Bedrijfsarts
- Samenwerking met Inashco: opzegging en gevolgen
- Wijziging regels voor vennootschapsbelasting
- Inloopspreekuur
- Verlofstuwmeren
- Project 1HR (technisch en beleid) – evaluatie in 2017
- Structureel aandacht voor AEB-breed beleid
- PVB-cyclus
- Jaarcyclus voor managementinformatie en control
- Ontwikkeling teamleiders
- BRZO
- Gidsfunctie bij brand (adempluchtfunctie)
- Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E)
- BHV-organisatie
- Medezeggenschapsplatform WenB
- Gedragscode, code onderzoeksfaciliteiten

Scheidingsinstallatie huishoudelijk afval

1 Weegbrug	9 Lichte delen scheiden met windshifters	16 Grondstof: Kunststoffen 3D (vormvast)
2 Lossen afval	10 Scheiden grondstoffen met NIR-scheiders (Near InfraRed) (Kunststoffen 2D, 3D, drankenkartons en papier/karton)	17 Grondstof: Kunststoffen 2D (vervormbaar)
3 Opslag afval	11 Verladung residu en organisch natte fractie (ONF)	18 Grondstof: Papier en karton
4 Invoer afval met kraan	12 Grondstof: Ferro grof	19 Grondstof: Folie
5 Zakken openen met shredder	13 Grondstof: Ferro middel	20 Opslag grondstoffen
6 Scheiden metalen met bovenbandmagneten	14 Grondstof: Non-ferro's	
7 Scheiden op fractiegrootte met schudzeven	15 Grondstof: Drankenkartons	
8 2D en 3D fractie scheiden met ballistische scheider		

Teamontwikkeling

- Maart 2016 – OR-dag voor de laatste bespreking van de detailontwerpen en het opstellen van het advies van de OR hierover aan de directie – gespreksleider: Fulco Stallmann.
- Juni 2016 – OR-dag: evaluatie en analyse functioneren OR
- November 2016 – OR-dag: evaluatie, visie en missie OR, OR-pagina op intranet, contact met de achterban en jaarplan 2017
- November 2016 – Congres 'Nieuwe vormen van Medezeggenschap'
- December 2016 – Cursus Financiën: kwartaalrapportages, organisatiestructuur en herfinanciering.

Overige informatie

Bijlage A	Referentietabel GRI 4
Bijlage B	Materialiteitsanalyse
Bijlage C	Verklarende woordenlijst

Bijlage A Referentietabel GRI 4

In onderstaande indextabel GRI G4 (kernachtige optie) wordt voor de indicatoren binnen de Algemene standaard informatievoorziening en de materiele aspecten binnen de categorieën Economie, Milieu en Sociaal verwezen naar de relevante delen in het jaarverslag, of wordt een directe beantwoording gegeven.

GRI-tabel AEB - Core

GRI Code	Indicator	Directe toelichting	Verwijzing Jaarverslag 2016
Strategie en analyse			
G4-1		Verklaring van de hoogste beslissingsbevoegde van de organisatie	Voorwoord, p.5
Organisatieprofiel			
G4-3	Naam van de organisatie	AEB Holding N.V.	
G4-4	Voornaamste merken, producten en/of diensten		Duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf p.29
G4-5	Locatie van het hoofdkantoor van de organisatie	Australiëhavenweg 21, 1045BA Amsterdam	
G4-6	Het aantal landen waar de organisatie actief is	AEB Amsterdam is actief in Nederland	
G4-7	Eigendomsstructuur en rechtsvorm		Algemene informatie p.19
G4-8	Afzetmarkten		Marktontwikkelingen p.24
G4-9	Omvang van de verslaggevende organisatie		Kerncijfers p.7
G4-10	Samenstelling medewerkersbestand	367 fte	Medewerkers p.44
G4-11	Werknemers onder een collectieve arbeidsovereenkomst	Alle medewerkers (100%) vallen onder de CAO 'Afval en Milieu Proces', 25 augustus 2014, tussen vakbonden en de werkgeversorganisatie WENb.	
G4-12	Omschrijving van de toeleveringsketen van de organisatie		Organisatorische ontwikkelingen p.21, marktontwikkelingen p.24
G4-13	Significante veranderingen tijdens de verslagperiode		Organisatorische ontwikkelingen p.21
G4-14	Uitleg over de toepassing van het voorzorgsprincipe door de verslaggevende organisatie.		Risicoparagraaf p.27
G4-15	Extern ontwikkelde economische, milieu gerelateerde en sociale handvesten, principes die door de organisatie worden onderschreven.	AEB is gecertificeerd conform de normen ISO 9001 (kwaliteit), ISO 14001 (milieu), en volgt de richtlijn maatschappelijke verantwoordelijkheid van organisaties (ISO 26000). AEB neemt deel aan de Green Deal Bodemas, aan de Green Deal Regionaal warmtenet en aan de Green Deal CO ₂ voorziening glastuinbouw in Noord-Holland.	

GRI Code	Indicator	Directe toelichting	Verwijzing Jaarverslag 2016
Organisatieprofiel			
G4-16	Lidmaatschappen van verenigingen (zoals brancheverenigingen) en nationale en internationale belangenorganisaties	<ul style="list-style-type: none"> • Vereniging Afvalbedrijven (VA) • Koninklijke Vereniging voor Afval – en Reinigingsmanagement (NVRD) Amsterdam Economic Board • Confederation of European Waste-to-Energy Plants (CEWEP) • European Federation of Waste Management and Environmental Services (FEAD) • Stichting Warmtenetwerk • International Solid Waste Association (ISWA) 	Voorwoord, p.5
Materiële onderwerpen en afbakening			
G4-17	Overzicht van alle ondernemingen die in de geconsolideerde jaarrekening zijn opgenomen en die niet onder dit verslag vallen.		Alle ondernemingen die zijn opgenomen in de jaarrekening maken onderdeel uit van het verslag.
G4-18	Proces voor het bepalen van de inhoud en specifieke afbakening van het verslag en hierbij gehanteerde uitgangspunten	AEB doet verslag overeenkomstig GRI G4-rapportagerichtlijn, niveau Core. Op basis van gesprekken met klanten en overige stakeholders, samen met een interne beoordeling van prioriteiten, zijn aspecten geïventariseerd die relevant zijn voor onze ambities. Deze onderwerpen worden in dit verslag gepresenteerd.	
G4-19	Materiële onderwerpen die tijdens het proces ter bepaling van de inhoud van het verslag zijn vastgesteld	Annex X, Materialiteitsanalyse, p.58	
G4-20	Afbakening per materieel onderwerp binnen de organisatie	De impact van de onderwerpen Veiligheid & gezondheid, Opleiding & training, Milieu, Grondstoffen, Maatschappelijke betrokkenheid, Innovatieprogramma en Energie vallen met name binnen de organisatie. AEB heeft op deze onderwerpen een directe invloed.	
G4-21	Afbakening van de materiële onderwerpen buiten de organisatie	De effecten van het onderwerp Afval valt voor een groot deel buiten de organisatie. AEB is sterk afhankelijke van het aanbod van afval en maar gedeeltelijk invloed op dit onderwerp.	
G4-22	Gevolgen van een eventuele herformulering van informatie die in een eerder verslag is verstrekt en de redenen voor deze herformulering	n.v.t	
G4-23	Significante veranderingen ten opzichte van vorige verslaggevingsperiodes ten aanzien van reikwijdte en afbakening	In het jaarverslag 2016 is voor het eerste een materialiteitsmatrix opgenomen.	

GRI Code	Indicator	Directe toelichting	Verwijzing Jaarverslag 2016
Overleg met belanghebbenden			
G4-24	Lijst van groepen belanghebbenden die de organisatie heeft betrokken.	De volgende groepen zijn belanghebbende bij de activiteiten van AEB: klanten, medewerkers, leveranciers, (keten)partners, aandeelhouder en bevoegd gezag.	
G4-25	Uitgangspunten voor de inventarisatie en selectie van belanghebbenden.	Op basis van activiteiten van AEB is bepaald welke thema's een potentieel grote impact hebben. Hierover hebben we een doorlopende dialoog met de betrokken stakeholder groepen.	
G4-26	Wijze waarop belanghebbenden worden betrokken		Stakeholders
G4-27	Belangrijkste onderwerpen en vraagstukken die uit het overleg met belanghebbenden naar voren zijn.		Stakeholders
Verslaggevingsprofiel			
G4-28	Verslaggevingsperiode waarop de verstrekte informatie betrekking heeft	Dit verslag betreft de periode 1 jan 2016 t/m 31 dec 2016	
G4-29	Datum van het meest recente vorige verslag	29 april 2016, AEB Amsterdam	
G4-30	Verslaggevingscyclus	Jaarlijks per kalenderjaar	
G4-31	Contactpersoon voor vragen over het verslag of de inhoud daarvan	Vragen en/of opmerkingen over dit verslag kunt u richten aan: info@aebamsterdam.nl	
G4-32	GRI-toepassingsniveau en GRI-tabel	In accordance: Core GRI G4 Index tabel is toegepast Er is geen extern assurance verslag.	Medewerkers p.44
G4-33	Beleid met betrekking tot assurance	De financiële data zijn geverifieerd door onze accountant. De niet-financiële data zijn niet separaat geverifieerd.	
Bestuursstructuur			
G4-34	De bestuursstructuur van de organisatie		Verslag van de Raad van Commissarissen, p.11
Ethiek en integriteit			
G4-56	Beschrijving van de door de organisatie gehanteerde waarden, principes, standaarden en gedragsnormen, zoals een gedragscode.	De kernwaarden van AEB zijn: betrouwbaar, behulpzaam, zelfverzekerd, gedisciplineerd en bevlogen. De normen en regels ten aanzien van veiligheid zijn opgenomen in de 'AEB Veiligheidsregels'.	

Materiële indicatoren die AEB rapporteert volgens GRI

Energie (G4 aspect: Energie)

DMA	<p>a. Vermeld waarom het onderwerp materieel is en de impact van het onderwerp.</p> <p>b. Vermeld hoe de organisatie omgaat met het materiële onderwerp en de impact ervan.</p> <p>c. Evaluatie van de management-aanpak.</p>	<p>Door afval om te zetten in energie en grondstoffen is AEB de grootste opwekker van duurzame energie in Amsterdam. Van de totale hoeveelheid duurzame energie die in Amsterdam wordt geproduceerd (2.478 TJ), werd in 2016 1.901 TJ (77%) door AEB geleverd. Dit doen we door in onze efficiënte afval-energiecentrale (AEC) en de Hoogrendement Centrale (HRC) afval om te zetten in duurzame elektriciteit en warmte. In 2016 heeft AEB meer afval kunnen doorzetten dan in de voorgaande jaren.</p>	
EN3	Geleverde energie	Energie p.28	

Milieu (G4 aspect: Emissies)

DMA	<p>a. Vermeld waarom het onderwerp materieel is en de impact van het onderwerp.</p> <p>b. Vermeld hoe de organisatie omgaat met het materiële onderwerp en de impact ervan.</p> <p>c. Evaluatie van de management-aanpak.</p>	<p>Bij de verbranding van restafval stoot AEB milieubelastende stoffen uit en produceert aan het productieproces gerelateerde afvalstoffen. AEB voldoet met betrekking tot haar emissies ten minste aan de standaarden van de relevante wet- en regelgeving.</p>	
EN15	Directe broeikasgas emissies (Scope 1)		Milieu p.39

Afval (G4 aspect: Afval en afvalwater)

DMA	<p>a. Vermeld waarom het onderwerp materieel is en de impact van het onderwerp.</p> <p>b. Vermeld hoe de organisatie omgaat met het materiële onderwerp en de impact ervan.</p> <p>c. Evaluatie van de management-aanpak.</p>	<p>De missie van AEB Holding en haar groepsmaatschappijen luidt: Voor een schone samenleving nu en in de toekomst lost AEB blijvend afvalvraagstukken op. Op een schone en verantwoorde manier halen we daartoe zoveel mogelijk bruikbare stoffen uit afval. Al onze systemen en processen zijn er op gericht dit te bewerkstelligen en in dit verslag leggen wij verantwoording af over de doelen, methodes, en resultaten.</p>	
EN23	Gewicht en verwerkingsmethode per stroom		Afval p.29

Grondstoffen (G4 aspect: Producten en diensten)

DMA	<p>a. Vermeld waarom het onderwerp materieel is en de impact van het onderwerp.</p> <p>b. Vermeld hoe de organisatie omgaat met het materiële onderwerp en de impact ervan.</p> <p>c. Evaluatie van de management-aanpak.</p>	<p>De missie van AEB Holding en haar groepsmaatschappijen luidt: Voor een schone samenleving nu en in de toekomst lost AEB blijvend afvalvraagstukken op. Op een schone en verantwoorde manier halen we daartoe zoveel mogelijk bruikbare stoffen uit afval. In onze pargraaf grondstoffen leggen verantwoording af over ons beleid en de resultaten.</p>	
EN27	Vermeden milieu-impact als gevolg van diensten en producten		Grondstoffen p.33

Materiële indicatoren die AEB rapporteert volgens GRI

Maatschappelijke betrokkenheid (G4 aspect: Lokale gemeenschappen)

DMA	<p>a. Vermeld waarom het onderwerp materieel is en de impact van het onderwerp.</p> <p>b. Vermeld hoe de organisatie omgaat met het materiële onderwerp en de impact ervan.</p> <p>c. Evaluatie van de management aanpak.</p>	<p>AEB speelt als duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf een belangrijke maatschappelijke rol. AEB levert bijvoorbeeld een bijdrage aan de lokale werkgelegenheid door middel van het Regionaal Sorteercentrum. Hier krijgen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kans op een reguliere baan in de sector. Verder biedt AEB - in samenwerking met educatieve instellingen - potentiële AEB'ers de kans om kennis te maken met het bedrijf. Ook wordt voorlichting over het productieproces gegeven en worden rondleidingen georganiseerd.</p>	
SO1	Programma's met lokale gemeenschappen		Maatschappij, p.44

Opleiding en training (G4 aspect: Beroepsmatige gezondheid en veiligheid)

DMA	<p>a. Vermeld waarom het onderwerp materieel is en de impact van het onderwerp.</p> <p>b. Vermeld hoe de organisatie omgaat met het materiële onderwerp en de impact ervan.</p> <p>c. Evaluatie van de management aanpak.</p>	<p>De industriële processen bij AEB brengen veiligheidsrisico's met zich mee. Bij AEB staat veiligheid voorop. Voor de medewerkers, voor bezoekers en voor de omgeving. Doel is om van AEB een ongevalsvrij bedrijf te maken.</p>	
G4-LA6	Ongeval, verzuimcijfers en dodelijke ongevallen, sectorspecifiek moet ingegaan worden op causaliteit van dodelijke ongevallen.		Veiligheid, p.38

Veiligheid en gezondheid(G4 aspect: Beroepsmatige gezondheid en veiligheid)

DMA	<p>a. Vermeld waarom het onderwerp materieel is en de impact van het onderwerp.</p> <p>b. Vermeld hoe de organisatie omgaat met het materiële onderwerp en de impact ervan.</p> <p>c. Evaluatie van de management aanpak.</p>	<p>De industriële processen bij AEB brengen veiligheidsrisico's met zich mee. Bij AEB staat veiligheid voorop. Voor de medewerkers, voor bezoekers en voor de omgeving. Doel is om van AEB een ongevalsvrij bedrijf te maken.</p>	
G4-LA6	Ongeval, verzuimcijfers en dodelijke ongevallen, sectorspecifiek moet ingegaan worden op causaliteit van dodelijke ongevallen.		Veiligheid, p.38

Materiële indicatoren die AEB rapporteert volgens een eigen indicator

Innovatieprogramma's (G4 aspect: Emissies)

DMA	<p>a. Vermeld waarom het onderwerp materieel is en de impact van het onderwerp.</p> <p>b. Vermeld hoe de organisatie omgaat met het materiële onderwerp en de impact ervan.</p> <p>c. Evaluatie van de management-aanpak.</p>	<p>AEB speelt een belangrijke rol in de transitie naar een circulaire economie. Samen met kennisinstellingen, regionale partijen, overheden en start-ups wordt gebruik gemaakt van regionale, nationale of Europese onderzoeksubsidies om vooruitgang te realiseren voor deze Nederlandse doelstelling. Daarnaast worden er regelmatig stagiairs/afstudeerders betrokken bij de uitvoering van het innovatieprogramma.</p>	
Eigen indicator	Innovatietrajecten		Innovatieprogramma, p.36

Bijlage B Materialiteitsanalyse – de focus bepalen

AEB rapporteert volgens de GRI G4 verslaggevingsstandaard. Deze vereist het uitvoeren van een materialiteitsanalyse. Deze analyse heeft tot doel te bepalen wat de meest materiële onderwerpen zijn voor AEB waarbij de belangen van zowel externe stakeholders als de interne organisatie worden meegenomen.

Om tot deze onderwerpen te komen is eerst een lijst van 211 onderwerpen samengesteld die mogelijk relevant zijn voor AEB. Hiervoor is gebruik gemaakt van internationale standaarden (GRI, SASB, ISO 26000), informatie uit partnertevredenheidsonderzoeken, jaarverslagen van peers en onderwerpen die door AEB zelf worden genoemd in haar communicatie. De meest voorkomende/genoemde en relevante

onderwerpen worden vervolgens geclusterd in een shortlist van acht onderwerpen. De shortlist bevat de onderwerpen die terugkomen in de materialiteitsmatrix. De onderwerpen in de short list zijn vervolgens geprioriteerd om de matrix vorm te geven en zo focus te creëren. De prioritering van onderwerpen is gedaan op basis van een desk-research en is grafisch weergegeven in een matrix. Op de x-as is het belang voor de interen organisatie gevisualiseerd en op de y-as het relatieve belang van onze de externe stakeholders (zie onderstaande figuur). De materialiteitsanalyse levert de input voor het duurzaamheidsbeleid van AEB en bepaalt daarnaast de scope van onze verslaglegging.

Bijlage C Verklarende woordenlijst

AEC	Afvalenergiecentrale
DBA	Depot Bijzonder Afval
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CO₂	Koolstofdioxide, broeikasgas
EBITDA	Operationeel resultaat voor aftrek van rente, belastingen en afschrijvingen
EpE	Enterprises pour l'Environnement, een organisatie die een protocol voor CO ₂ berekeningen heeft opgesteld
GRI	Global Reporting Initiative (GRI), een internationale organisatie die richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving opstelt
HRC	Hoogrendement Centrale
LTIF	Lost Time Injury Frequency = (aantal incidenten met letsel en verzuim * 1.000.000) / aantal arbeidsuren
ISO 9001	Internationale norm voor kwaliteitsmanagement
ISO 14001	Internationale norm voor milieumanagement
ISO 26000	Internationale richtlijn voor maatschappelijke verantwoordelijkheid van organisaties
KSI	Kunststofsorteerinstallatie
OR	Ondernemingsraad
PTO	Partner tevredenheid onderzoek
RSC	Regionaal Sorteert Centrum
RvC	Raad van Commissarissen
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Weq	Woningequivalenten
Wm	Wet Milieubeheer
WPW	Westpoort Warmte, Joint Venture tussen AEB en Nuon ten behoeve van warmtelevering

afval is
warmte

Jaarrekening

- **Geconsolideerde jaarrekening**
- **Enkelvoudige jaarrekening**

Geconsolideerde jaarrekening

- Geconsolideerde balans
- Geconsolideerde winst-en-verliesrekening
- Geconsolideerd kasstroomoverzicht
- Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2016

(vóór resultaatbestemming)

		31 december 2016 EUR 000	31 december 2015 EUR 000
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	933	491
Materiële vaste activa	2	426.123	441.967
Financiële vaste activa	3	85.671	41.065
		512.727	483.523
Vlottende activa			
Vorraden	4	10.138	9.905
Vorderingen en overlopende activa	5	45.131	51.597
Liquide middelen	6	30.446	34.388
		85.715	95.890
		598.442	579.413
Groepsvermogen *			
	7	135.574	93.355
Vorzieningen			
	8	39.521	40.631
Langlopende schulden			
• Achtergestelde leningen aandeelhouder *		108.000	123.000
• Leningen aandeelhouder		267.803	286.084
		375.803	409.084
Kortlopende schulden en overlopende passiva			
	10	47.544	36.343
		598.442	579.413

* **Garantievermogen**

Het groepsvermogen en de achtergestelde leningen vormen samen het garantievermogen ten bedrage van EUR 243,6 miljoen (2015: EUR 216,4 miljoen).

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2016

		2016 EUR 000	2015 * EUR 000
Netto-omzet	13	163.785	162.914
Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf	14	919	246
Overige bedrijfsopbrengsten	15	15.145	26.174
		16.064	26.420
Som der bedrijfsopbrengsten		179.849	189.334
Kosten van grond- en hulpstoffen		24.579	23.711
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	16	40.230	43.624
Lonen en salarissen	17	32.949	31.804
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	18	28.807	34.279
Overige bedrijfskosten		22.098	23.017
Som der bedrijfslasten		148.663	156.435
Bedrijfsresultaat		31.186	32.899
Financiële baten en lasten	19	-18.573	-22.108
Resultaat voor belastingen		12.613	10.791
Belastingen	20	32.321	-
Aandeel in resultaat van niet-geconsolideerde ondernemingen waarin wordt deelgenomen	21	2.285	575
Resultaat na belastingen		47.219	11.366
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de rechtspersoon als onderdeel van het groepsvermogen		-	-
Totaalresultaat van de rechtspersoon		47.219	11.366

* De vergelijkende cijfers zijn aangepast voor vergelijkingsdoeleinden.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2016

(volgens de indirecte methode)

		2016 EUR 000	2015 * EUR 000
Bedrijfsresultaat		31.186	32.899
Aanpassingen voor:			
• Afschrijvingen	18	28.851	34.675
• Mutatie voorzieningen	8	-1.110	1.448
• Mutatie in werkkapitaal:			
o mutatie operationele vorderingen	5	6.466	-14.850
o mutatie voorraden		-233	-560
o mutatie operationele schulden	10	4.040	-127
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		69.200	53.485
Ontvangen interest	19	1.054	966
Betaalde interest	19	-19.627	-23.074
Kasstroom uit operationele activiteiten		50.627	31.377
Investeringen in immateriële vaste activa	1	-527	-30
Investeringen in materiële vaste activa	2	-12.922	-9.539
Verstrekte leningen	3	-10.000	-5.000
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-23.449	-14.569
Opname langlopende schulden	9	10.000	5.000
Aflossingen langlopende schulden	9	-36.120	-10.000
Betaald dividend	27	-5.000	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-31.120	-5.000
Netto kasstroom		-3.942	11.808
Koers- en omrekenverschillen op geldmiddelen		-	-
Mutatie geldmiddelen		-3.942	11.808
Aansluiting geldmiddelen			
Saldo liquide middelen per 1 januari		34.388	22.580
Saldo liquide middelen per 31 december		30.446	34.388
Mutatie geldmiddelen		-3.942	11.808

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

Verslaggevende entiteit en relatie met moedermaatschappij

AEB Holding N.V. (hierna "AEB" of "de vennootschap"), gevestigd te Australiëhavenweg 21 te Amsterdam, is een naamloze vennootschap en is ingeschreven in het handelsregister te Amsterdam onder nummer 59307803. De aandelen van de vennootschap zijn voor 100% in het bezit van de Gemeente Amsterdam.

De onderneming is een holdingmaatschappij. Het statutaire doel van AEB is samen te vatten als: het bevorderen en (doen) exploiteren van een bedrijf in reststoffen- en afvalinzameling en –verwerking alsmede de productie, distributie en levering van energie. De voornaamste activiteiten van AEB en haar groepsmaatschappijen (gezamenlijk "de Groep") bestaan uit het verwerken van afval, het opwekken en de afzet van elektriciteit en warmte uit deze afvalstromen en het verkopen van reststromen van afval. Hierbij streeft de Groep naar (1) een voor het milieu zo min mogelijk belastende wijze van afvalverwerking en energieopwekking, (2) een effectief en duurzaam gebruik van grondstofstromen en (3) de ontwikkeling en realisatie van duurzame technologieën en processen.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2016, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2016.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Vergelijkende cijfers

De presentatie van de vergelijkende cijfers is aangepast aan de in 2016 toegepaste rubricering. Dit betreft met name de classificatie van geactiveerde productie voor het eigen bedrijf die apart vermeld wordt in de winst-en-verliesrekening.

Algemeen

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot diensten en goederen zijn overgedragen aan de tegenpartij.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de onderneming. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor consolidatie

Consolidatiekring

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de onderneming en haar dochtermaatschappijen in de groep, andere groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat.

Dochtermaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming (en/of een of meer van haar dochtermaatschappijen) meer dan de helft van de stemrechten in de algemene vergadering kan uitoefenen, of meer dan de helft van de bestuurders of van de commissarissen kan benoemen of ontslaan.

Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten betrokken die potentiële stemrechten bevatten en zodanig kunnen worden uitgeoefend dat ze daardoor de onderneming meer of minder invloed verschaffen.

Belangen die uitsluitend worden aangehouden om ze te vervreemden worden niet geconsolideerd indien bij verwerving al het voornemen bestaat om het belang af te stoten, de verkoop binnen een jaar waarschijnlijk is en op overnamedatum (of binnen een korte periode daarna) aan andere indicatoren wordt voldaan. Deze belangen worden opgenomen onder de vlottende activa, onder effecten ('slechts aangehouden om te vervreemden').

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

De vennootschap staat aan het hoofd van de groep en heeft de volgende kapitaalbelangen:

Naam	Statutaire vestigingsplaats	Aandeel in geplaatst kapitaal %
Geconsolideerde deelnemingen		
AEB Exploitatie B.V.	Amsterdam	100
Afval Energie Centrale B.V.	Amsterdam	100
HR Centrale B.V.	Amsterdam	100
Niet-geconsolideerde deelnemingen		
Westpoort Warmte B.V.	Amsterdam	50

Overnames onder gemeenschappelijke leiding

Een overname onder gemeenschappelijke leiding is een overname van een entiteit waarmee de verkrijgende partij onder gemeenschappelijke leiding staat. Dergelijke overnames worden ook wel aangeduid met transacties in concernverband.

Overnames onder gemeenschappelijke leiding worden verwerkt volgende de 'carry over accounting'-methode. Hierbij worden de activa en passiva van de gevoegde entiteiten, alsmede hun baten en lasten over het boekjaar waarin de voeging is gerealiseerd, in de jaarrekening opgenomen als ware de voeging al een feit vanaf het begin van dat boekjaar. De cijfers vóór de overname- respectievelijk voegingsdatum worden niet aangepast (geen aanpassing ter vergelijking opgenomen cijfers voorgaande boekjaar). De boekwaarden van de activa en passiva worden samen-gevoegd, er vindt geen herwaardering plaats naar reële waarden. Eventuele afwijkende waarderingsgrondslagen bij de samengesmolten entiteiten worden geüniformeerd via een stelselwijziging.

Consolidatiemethode

De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden opgesteld volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de groep.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge aandelenverhoudingen, schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd. Tevens zijn de resultaten op onderlinge transacties tussen groepsmaatschappijen geëlimineerd voor zover de resultaten niet door

transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd en er geen sprake is van een bijzondere waardevermindering. Bij een transactie waarbij de rechtspersoon een niet-100%-belang heeft in de verkopende groepsmaatschappij, wordt de eliminatie uit het groepsresultaat pro rata toegerekend aan het minderheidsbelang op basis van het aandeel van de minderheid in de verkopende groepsmaatschappij.

De dochtermaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht binnen het groepsvermogen. Indien de aan het minderheidsbelang van derden toerekenbare verliezen het minderheidsbelang in het eigen vermogen van de geconsolideerde maatschappij overtreffen, dan wordt het verschil, alsmede eventuele verdere verliezen, volledig ten laste van de meerderheidsaandeelhouder gebracht, tenzij en voor zover de minderheidsaandeelhouder de verplichting heeft, en in staat is, om die verliezen voor zijn rekening te nemen. Het aandeel van derden in het resultaat wordt afzonderlijk als laatste post in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening in aftrek op het groepsresultaat gebracht.

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta's

Transacties in vreemde valuta's

Transacties luidend in vreemde valuta's worden in de betreffende functionele valuta van de groepsmaatschappijen omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedatum.

In vreemde valuta's luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Valutakoersverschillen die voortkomen uit de afwikkeling van monetaire posten, dan wel voortkomen uit de omrekening van monetaire posten in vreemde valuta worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening in de periode dat zij zich voordoen.

Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden naar euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen op de transactiedatum.

Schattingswijzigingen

Schattingswijziging waardering materiële vaste activa

Tot 1 januari 2016 werden de machines en installaties van de AEC (Afval Energie Centrale B.V.) afgeschreven uitgaande van een einde economische levensduur per ultimo 2022. Nieuwe inzichten hebben geleid tot het hanteren van een afschrijvingstermijn uitgaande van een einde economische levensduur per ultimo 2028.

Het effect met betrekking tot de huidige periode (boekjaar 2016) is verwerkt in de winst-en-verliesrekening; het effect op toekomstige perioden wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening van die toekomstige perioden.

Het positieve effect van deze schattingswijziging op het resultaat vóór belastingen over het boekjaar 2016 bedraagt circa EUR 4,4 miljoen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten.

Voor AEB zijn in de jaarrekening de volgende categorieën financiële instrumenten niet van toepassing: investeringen in aandelen en obligaties, financiële activa en financiële verplichtingen opgenomen in een handelsportefeuille, gekochte leningen en obligaties en investeringen in eigenvermogensinstrumenten.

In financiële en niet-financiële contracten kunnen afspraken zijn gemaakt die voldoen aan de definitie van derivaten. Een dergelijke afspraak wordt afgescheiden van het basiscontract en:

- als derivaat verwerkt als zijn economische kenmerken en risico's niet nauw verbonden zijn met die van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet;
- een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden zou voldoen aan de definitie van een derivaat; en

- het samengestelde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract. Van het basiscontract gescheiden derivaten worden, in overeenstemming met de waardingsgrondslag voor derivaten waarop geen kostprijs hedge accounting wordt toegepast, gewaardeerd tegen kostprijs of lagere reële waarde.

Afgeleide financiële instrumenten zijn bij de vennootschap niet van toepassing, behoudens de voorverkoop van een deel van de energieproductie zoals nader toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten en risico's.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaaarding worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindering-verliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waarde wijzigingen in de winst-en-verliesrekening of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de onderneming toekomend bedrag onder voorwaarden die de onderneming anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en beleggingen die door de onderneming worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen en beleggingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de onderneming historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de ondernemingsleiding van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Verliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Bijzondere waardeverminderingverliezen onder de (geamortiseerde) kostprijs van de beleggingen in effecten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, met verwerking van waarde wijzigingen in het eigen vermogen, worden direct ten laste van de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De uitgaven na eerste verwerking van een gekocht of zelf vervaardigd immaterieel vast actief worden toegevoegd aan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat de uitgaven zullen leiden tot een toename van de verwachte toekomstige economische voordelen en de uitgaven en de toerekening aan het actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Als niet wordt voldaan aan de voorwaarden voor activering worden de uitgaven verantwoord als kosten in de winst-en-verliesrekening.

De grondslagen voor vaststelling en verwerking van bijzondere waardevermindering zijn opgenomen onder het hoofd Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa.

Ontwikkelingskosten

Ontwikkelingskosten worden geactiveerd voor zover deze betrekking hebben op commercieel haalbaar geachte projecten. De ontwikkeling van een immaterieel vast actief wordt commercieel haalbaar geacht als het technisch uitvoerbaar is om het actief te voltooien, de onderneming de intentie heeft om het actief te voltooien en het vervolgens te gebruiken of te verkopen is (inclusief het beschikbaar zijn van adequate technische, financiële en andere middelen om dit te bewerkstelligen), de onderneming het vermogen heeft om het actief te gebruiken of te verkopen, het waarschijnlijk toekomstige economische voordelen zal genereren en de uitgaven gedurende de ontwikkeling betrouwbaar zijn vast te stellen. Ontwikkelingskosten worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs omvat voornamelijk de salaris-kosten van het betrokken personeel; de geactiveerde kosten worden na beëindiging van de ontwikkelingsfase (actief gereed voor ingebruikname) afgeschreven over de verwachte gebruiksduur.

De afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode. De kosten voor onderzoek worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin deze zijn gemaakt.

Voor het nog niet afgeschreven deel van de geactiveerde ontwikkelingskosten wordt een wettelijke reserve gevormd.

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. De kostprijs van de activa die door de onderneming in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging. Verder omvat de vervaardigingsprijs een redelijk deel van de rente op schulden over het tijdvak dat kan worden toegerekend aan de vervaardiging van de activa, voor zover de vervaardiging een periode beslaat langer dan 12 maanden.

Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij desinvestering.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Machines en installaties: 3,3% - 10%
- Andere vaste bedrijfsmiddelen: 10%

Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd voorzieningen.

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap en haar groepsmaatschappijen, krachtens een financiële leaseovereenkomst het economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortvloeiende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

Deelnemingen met invloed van betekenis

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Indien waardering tegen nettovermogenswaarde niet kan plaatsvinden doordat de hiervoor benodigde informatie niet kan worden verkregen, wordt de deelneming gewaardeerd volgens het zichtbaar eigen vermogen.

Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de onderneming gehanteerd. Indien de deelnemende rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die volgens de vermogensmutatiemethode wordt gewaardeerd, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht naar rato van het relatieve belang dat derden hebben in de deelnemingen verwerkt (proportionele resultaatsbepaling). Een verlies dat voortvloeit uit de overdracht van vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa wordt wel volledig verwerkt. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Bij deze waardering worden ook langlopende vorderingen op

de deelneming meegenomen die feitelijk moeten worden gezien als onderdeel van de nettoinvestering. Dit betreft met name leningen waarvan de afwikkeling in de nabije toekomst niet gepland en niet waarschijnlijk is. Een aandeel in de winst van de deelneming in latere jaren wordt pas verwerkt als en voor zover het cumulatieve, niet verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen. Wanneer de onderneming echter geheel of ten dele garant staat voor de schulden van een deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) in staat te stellen tot betaling van haar schulden, wordt een voorziening gevormd ter grootte van de verwachte betalingen door de onderneming ten behoeve van de deelneming.

Samenwerkingsverbanden

Deelnemingen waarin de onderneming de zeggenschap gezamenlijk met andere deelnemers uitoefent (joint ventures), worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde.

Bij inbreng, in- of verkoop van activa door de vennootschap aan een joint venture, verantwoordt de vennootschap dat deel van het resultaat in de winst-en-verliesrekening dat correspondeert met het relatieve belang van de andere deelnemers in de joint venture. Er wordt geen resultaat verantwoord als de door de deelnemers ingebrachte niet-monetaire activa ongeveer aan elkaar gelijk zijn wat betreft aard, gebruik (in dezelfde bedrijfsactiviteit) en reële waarde. Eventuele niet verantwoorde resultaten worden in mindering gebracht op de nettovermogenswaarde van de joint venture. Eventuele verliezen op vlottende activa of bijzondere waardeverminderingen van vaste activa verantwoordt de onderneming daarentegen direct en volledig.

Bij verkoop van activa door de joint venture aan de vennootschap, verantwoordt de vennootschap het aandeel in de winst of verlies van de joint venture op die verkoop pas in de winst-en-verliesrekening als het betreffende actief is (door)verkocht aan een derde. Als echter sprake is van een verlies op vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa, neemt de vennootschap zijn aandeel in dit verlies direct.

Overige financiële vaste activa

Vorderingen op niet-geconsolideerde deelnemingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde, vermeerderd met direct toerekenbare transactiekosten. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen.

De grondslagen voor de overige financiële vaste activa zijn verder opgenomen onder het hoofd Financiële instrumenten.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardevermindingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare

waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindingsverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Vorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs. De kostprijs bestaat uit de gewogen gemiddelde verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vermeerderd met overige kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen.

Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

In vreemde valuta luidende liquide middelen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Verwezen wordt verder naar de prijsgrondslagen voor vreemde valuta.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigen-

vermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering op het eigen vermogen gebracht na aftrek van eventueel hiermee verband houdend voordeel uit hoofde van belasting naar de winst.

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, dividenden, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

Inkoop van eigen aandelen wordt in mindering gebracht op de overige reserves.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Reorganisatievoorziening

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen indien op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan heeft gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een

gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben.

In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijk kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud betreft een kostenequalisatievoorziening. De voorziening wordt gevormd voor verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan panden, installaties e.d. op basis van het geschatte bedrag van toekomstig benodigd groot onderhoud. De uitgaven van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de onderhoudsvoorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten. Indien de kosten van groot onderhoud uitgaan boven de boekwaarde van de voor het desbetreffende actief aangehouden voorziening, worden de (meer)kosten verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Milieuvoorziening

De voorziening voor opruiming van aanwezige milieuvervuiling wordt gevormd indien de wetgeving daartoe verplicht. De voorziening betreft het verwachte bedrag voor de opruiming vanaf het moment dat het vrijwel zeker is dat een dergelijke wetgeving van kracht zal worden.

Voorziening in verband met deelnemingen

De voorziening in verband met deelnemingen heeft betrekking op deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde. Zie de grondslagen onder het hoofd Financiële vaste activa.

Langlopende schulden

De waardering van langlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Opbrengstverantwoording

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen (reststoffen) worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van retouren en tegemoetkomingen, handels- en volumekortingen.

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer de belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten of eventuele retouren van goederen betrouwbaar kunnen worden ingeschat en er geen sprake is van voortgezette betrokkenheid bij de goederen.

Diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten (afvalverwerking en energielevering) worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de winst-en-verliesrekening als netto-omzet opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing

van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden.

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Hieronder zijn begrepen de direct aan de netto-omzet toerekenbare kosten, te weten onder andere verwerkingskosten bij derden, afvoerkosten bodemassen en vliegias, kosten diverse chemicaliën en afvoer residuen rookgasreiniging, verwerkingskosten bedrijfsafval, huishoudelijk afval en riool slib.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap.

Voor de beloningen met opbouw van rechten en gratificaties worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van winstdelingen en bonusbetalingen wordt verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd.

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Voor arbeidsongeschiktheidsrisico's die zijn verzekerd wordt een voorziening getroffen voor het in de toekomst te betalen deel van de verzekeringspremie dat rechtstreeks toe te rekenen is aan het individuele schadeverleden van de vennootschap. Indien geen betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van het in de toekomst te betalen deel van de verzekeringspremies dat rechtstreeks is toe te rekenen aan het individuele schadeverleden van de rechtspersoon wordt geen voorziening opgenomen.

Nederlandse pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Indien op basis van de uitvoeringsovereenkomst met betrekking tot een bedrijfstakpensioenregeling per balansdatum een verplichting bestaat, wordt een voorziening gevormd als het waarschijnlijk is dat de aanwending van een maatregelenpakket, dat nodig is voor het herstel van de per balansdatum bestaande

dekkingsgraad, zal leiden tot een uitstroom van middelen en de omvang daarvan betrouwbaar kan worden geschat.

Indien sprake is van aanpassingen van de per balansdatum opgebouwde aanspraken die voortvloeien uit toekomstige salarisverhogingen die per balansdatum reeds zijn toegezegd en die voor rekening van de vennootschap komen wordt hiervoor een voorziening gevormd.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen. De disconteringsvoet vóór belasting geeft de actuele marktrente per balansdatum van hoogwaardige ondernemingsobligaties / rendement op staatsleningen weer, de risico's waarmee bij het schatten van de toekomstige uitgaven reeds rekening is gehouden worden hierin niet betrokken.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij de pensioenuitvoerder wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een

reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievoorziening. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen.

Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om te verplichting af te wikkelen.

Leasing

De onderneming kan financiële- en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele lease. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele lease

Als de onderneming optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Subsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening van het jaar gebracht ten laste waarvan de gesubsidieerde bestedingen komen of waarin de opbrengsten zijn gedeerd of het exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De vooruit ontvangen bedragen (zowel kort- als langlopend) worden onder de overlopende passiva opgenomen. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan markttrente, wordt als schuld in de balans opgenomen

waarbij waardering plaatsvindt zoals vermeld onder de financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt ten gunste van de winst-en-verliesrekening als overheidssubsidie.

Verkregen ontwikkelingskredieten worden in mindering gebracht op de ontwikkelingskosten. Indien terugbetaling van het ontwikkelingskrediet dient plaats te vinden, worden de terugbetalingen en de rente daarover verwerkt als kosten van de omzet.

Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag. De vooruit ontvangen bedragen (zowel kort- als langlopend) worden onder de overlopende passiva opgenomen en worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Indien een premie ingevolge een investeringsregeling / eenmalige investeringsaftrek wordt beschouwd als een belastingfaciliteit, dan wordt het recht daarop in het jaar waarin daaraan voor het eerst een waarde kan worden toegekend ineens ten gunste van de post Belastingen in de winst-en-verliesrekening gebracht.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Agio, disagio en aflossingspremies worden verantwoord als rentelast in de periode waartoe zij behoren. De toerekening van deze rentelast en de rentevergoeding over de lening is de effectieve rente die in de winst-en-verliesrekening wordt verwerkt. In de balans is (per saldo) de amortisatiewaarde van de schuld(en) verwerkt. De nog niet in de winst-en-verliesrekening verwerkte bedragen van het agio en de al in de winst-en-verliesrekening verwerkte

aflossingspremies worden verwerkt als verhoging van de schuld(en) waarop ze betrekking hebben. De nog niet in de winst-en-verliesrekening verwerkte bedragen van het disagio worden verwerkt als verlaging van de schuld(en) waarop ze betrekking hebben.

De meerkosten verbonden aan het gebruik van meer dan gebruikelijk leverancierskrediet worden als rentelast verantwoord.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen, behalve voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt, of op overnames.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Indien de boekwaardes van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving afwijken van hun fiscale boekwaardes, is sprake van tijdelijke verschillen.

Voor belastbare tijdelijke verschillen wordt een voorziening latente belastingverplichtingen getroffen.

Voor verrekenbare tijdelijke verschillen, beschikbare voorwaartse verliescompensatie en nog niet gebruikte fiscale verrekeningsmogelijkheden wordt een latente belastingvordering opgenomen, maar uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening respectievelijk compensatie. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer

waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Voor belastbare tijdelijke verschillen inzake groepsmaatschappijen, deelnemingen en joint ventures wordt een latente belastingverplichting opgenomen tenzij de onderneming in staat is het tijdstip van afloop van het tijdelijke verschil te bepalen en het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst niet zal aflopen.

Voor verrekenbare tijdelijke verschillen inzake groepsmaatschappijen, deelnemingen en joint ventures wordt een latente belastingvordering opgenomen uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst afloopt en er fiscale winst beschikbaar zal zijn ter compensatie van het tijdelijk verschil.

De waardering van latente belastingverplichtingen en latente belastingvorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de vennootschap op balansdatum voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van zijn activa, voorzieningen, schulden en overlopende passiva. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de groep in de resultaten van deze deelnemingen, bepaald op basis van de grondslagen van de groep. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de groep en de niet-geconsolideerde deelnemingen en tussen niet-geconsolideerde deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.

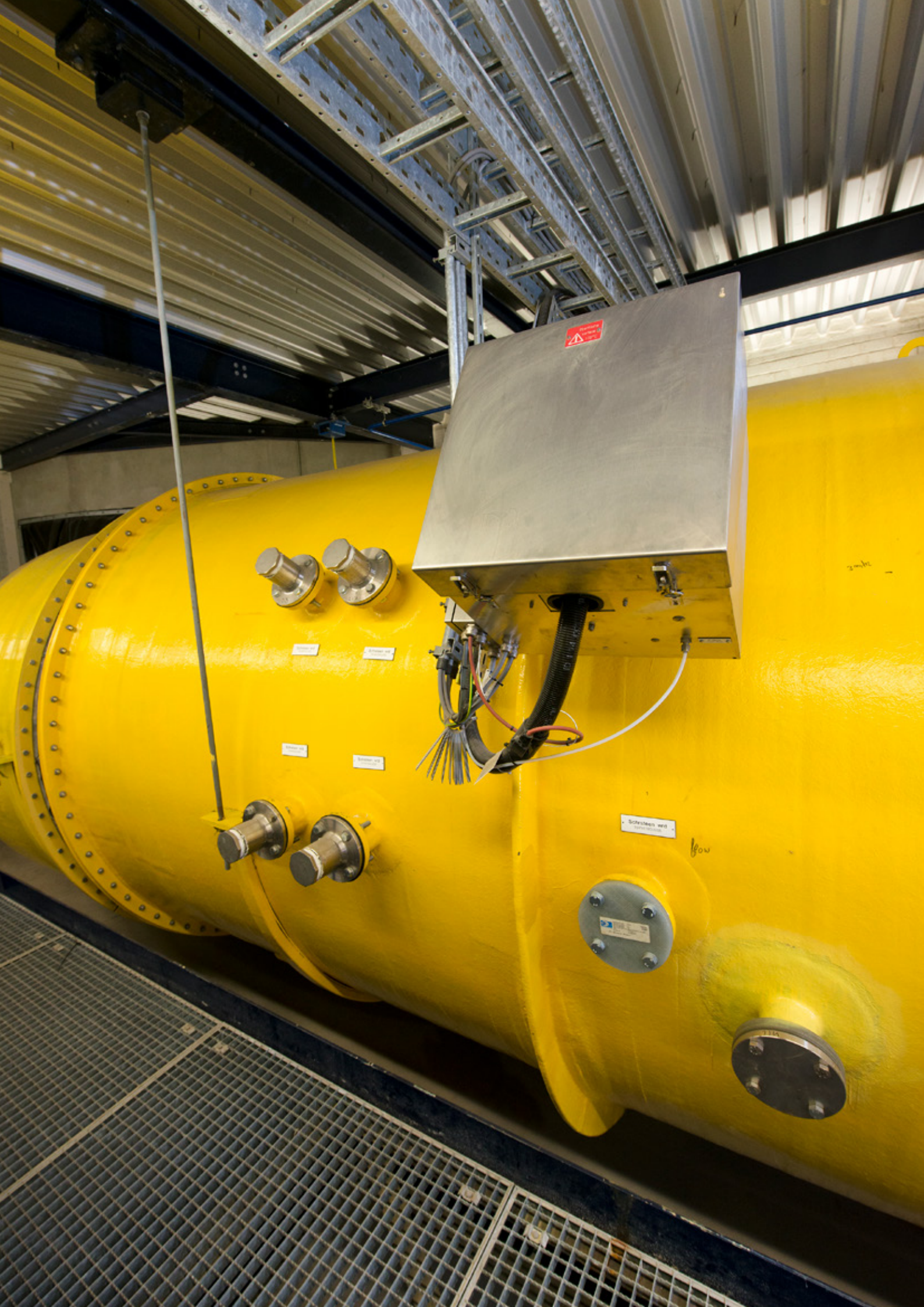
Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta's zijn herleid naar euro's met gebruikmaking van de gewogen gemiddelde omrekeningskoersen voor de betreffende periodes.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde balans

1. Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt weer te geven:

	<u>Software</u> EUR 000
Stand per 1 januari 2016:	
• Aanschaf-/ vervaardigingsprijs	491
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-
Boekwaarde	<u>491</u>
Mutaties in het boekjaar:	
• Investerings	527
• Afschrijvingen	<u>-85</u>
• Saldo	<u>442</u>
Stand per 31 december 2016:	
• Aanschaf-/ vervaardigingsprijs	1.018
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	<u>-85</u>
Boekwaarde	<u>933</u>

De afschrijvingen en de bijzondere waardeverminderingen zijn in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de post "Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa".

2. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	<u>Terreinen</u> EUR 000	<u>Machines en installaties</u> EUR 000	<u>Andere vaste bedrijfs- middelen</u> EUR 000	<u>Materiële vaste activa in uitvoering</u> EUR 000	<u>Totaal</u> EUR 000
Stand per 1 januari 2016:					
• Aanschaf-/ vervaardigingsprijs	1.707	935.421	19.255	8.344	964.727
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	<u>-</u>	<u>-508.358</u>	<u>-14.402</u>	<u>-</u>	<u>-522.760</u>
Boekwaarde	<u>1.707</u>	<u>427.063</u>	<u>4.853</u>	<u>8.344</u>	<u>441.967</u>
Mutaties in het boekjaar:					
• Investerings	-	-	-	12.922	12.922
• Overboekingen activa in uitvoering	-	9.823	-	-9.823	-
• Afschrijvingen	<u>-</u>	<u>-28.054</u>	<u>-712</u>	<u>-</u>	<u>-28.766</u>
• Saldo	<u>-</u>	<u>-18.231</u>	<u>-712</u>	<u>3.099</u>	<u>-15.844</u>
Stand per 31 december 2015:					
• Aanschaf-/ vervaardigingsprijs	1.707	945.244	19.255	11.443	977.649
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	<u>-</u>	<u>-536.412</u>	<u>-15.114</u>	<u>-</u>	<u>-551.526</u>
Boekwaarde	<u>1.707</u>	<u>408.832</u>	<u>4.141</u>	<u>11.443</u>	<u>426.123</u>

De materiële vaste activa in uitvoering bevat onder meer geactiveerde kosten betreffende interne ontwikkeling van duurzame technologieën en processen.

3. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Latente belasting- vorderingen EUR 000	Deelneming Westpoort Warmte B.V. EUR 000	Vorderingen op voorzieningen Westpoort Warmte B.V. EUR 000	Totaal EUR 000
Stand per 1 januari 2016	-	5.080	35.985	41.065
Mutaties in het boekjaar:				
• Mutatie latente belastingvordering u.h.v. voorwaartse verliescompensatie	21.538	-	-	21.538
• Mutatie latente belastingvordering u.h.v. verrekenbare tijdelijk waarderingsverschillen	10.783	-	-	10.783
• Aandeel in resultaat deelnemingen	-	2.285	-	2.285
• Verstrekte leningen aan deelnemingen	-	-	10.000	10.000
Stand per 31 december 2016	32.321	7.365	45.985	85.671

Voor een toelichting op de latente belastingvorderingen zie [noot 20 op bladzijde 54](#).

De deelneming in Westpoort Warmte B.V. classificeert als joint venture op grond van de samenwerkingsovereenkomst die de vennootschap heeft gesloten met de andere aandeelhouders van Westpoort Warmte B.V. De post vorderingen op deelneming Westpoort Warmte B.V. betreft een investeringsfaciliteit. De faciliteit heeft een maximale omvang van EUR 52,9 miljoen en wordt vanaf 2019 geleidelijk gereduceerd tot EUR 29,8 miljoen in 2024. Deze vordering op Westpoort Warmte B.V. betreft een aanwending van de Investeringsfaciliteit WPW, zoals beschreven onder het hoofd langlopende schulden.

4. Voorraden

De voorraden bestaan met name uit reserveonderdelen ten behoeve van de installaties in de centrales. In de post voorraden is een voorziening voor incourantheid opgenomen van EUR 3,0 miljoen (2015: EUR 3,1 miljoen).

5. Vorderingen en overlopende activa

	31 december 2016 EUR 000	31 december 2015 EUR 000
Vorderingen op handelsdebiteuren	21.522	29.080
Te vorderen belastingen	3.654	2.455
Overige vorderingen	9.129	12.837
Overlopende activa	<u>10.826</u>	<u>7.225</u>
	<u>45.131</u>	<u>51.597</u>

Vorderingen op handelsdebiteuren

	31 december 2016 EUR 000	31 december 2015 EUR 000
Uitstaande vorderingen op handelsdebiteuren	27.040	33.878
Voorziening wegens oninbaarheid	<u>-5.518</u>	<u>-4.798</u>
	<u>21.522</u>	<u>29.080</u>

De uitstaande vorderingen op handelsdebiteuren ultimo balansdatum zijn inclusief nog te factureren bedragen ad EUR 10 miljoen (2015: EUR 15 miljoen). Facturatie heeft plaatsgevonden in de eerste week na balansdatum.

Overige vorderingen en overlopende activa

De afname van de post overige vorderingen is voornamelijk het gevolg van ontvangsten gedurende 2016 inzake schadeclaims uit 2015. De stijging van de overlopende activa wordt met name veroorzaakt door een toename van nog te factureren omzet energie. In de overige vorderingen en overlopende activa zijn geen bedragen begrepen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

6. Liquide middelen

De liquide middelen staan tot een bedrag van EUR 1,0 miljoen (2015: EUR 3,2 miljoen) niet ter vrije beschikking. Dit betreft gelden uit hoofde van door de bank afgegeven garanties ad EUR 1,0 miljoen (2015: EUR 1,8 miljoen). Ultimo boekjaar staan geen banksaldi op een geblokkeerde (escrow)rekening (2015: EUR 1,4 miljoen).

7. Groepsvermogen

Voor een toelichting op het groepsvermogen wordt verwezen naar de toelichting op het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening.

8. Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

	Groot onderhoud EUR 000	Milieu voorziening EUR 000	Reorganisatie voorzieningen EUR 000	Afvoer bodemas EUR 000	Totaal EUR 000
Stand per 1 januari 2016:	22.789	15.398	400	2.044	40.631
Mutaties gedurende het boekjaar:					
• Toevoegingen ten laste van het resultaat	11.295	-	1.870	4.913	18.078
• Onttrekkingen	-8.817	-1.087	-313	-2.577	-12.794
• Vrijval ten gunste van het resultaat	<u>-3.456</u>	<u>-2.938</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-6.394</u>
Stand per 31 december 2016	<u>21.811</u>	<u>11.373</u>	<u>1.957</u>	<u>4.380</u>	<u>39.521</u>

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud houdt verband met toekomstig groot onderhoud aan de machines en installaties. De voorziening is gebaseerd op de meerjaren onderhoudsplanning. Ongeveer EUR 16,8 miljoen (2015: ongeveer EUR 16,3 miljoen) heeft een looptijd korter dan 1 jaar.

Als gevolg van hernieuwde inzichten in de mate van benodigd periodiek groot onderhoud en benodigde kosten, heeft gedurende 2016 een vrijval plaatsgevonden van EUR 3,5 miljoen. Deze vrijval is ten gunste gebracht van de kosten uitbesteed werk en andere externe kosten.

Milieuvoorziening

De milieuvoorziening heeft betrekking op het verwachte bedrag voor de opruiming en beheersing van de aanwezige milieuvuiling. De voorziening is gebaseerd op een raming die is vastgesteld door een extern ingenieursbureau. Ongeveer EUR 1,1 miljoen (2015: EUR 1,1 miljoen) heeft een looptijd korter dan 1 jaar.

Als gevolg van hernieuwde inzichten in de mate van milieuvuiling en benodigde kosten voor de opruiming en beheersing, heeft gedurende 2016 een vrijval plaatsgevonden van EUR 2,9 miljoen. Deze vrijval is ten gunste van de overige bedrijfskosten gebracht.

Voorziening afvoer bodemas

De voorziening voor de afvoer van bodemas heeft betrekking op het verwachte bedrag voor de afzet van de aanwezige voorraad bodemassen.

9. Langlopende schulden

Achtergestelde leningen aandeelhouder

Het verloop van de achtergestelde leningen is als volgt weer te geven:

	Achtergestelde leningen aandeelhouder
	EUR 000
Stand per 31 december 2015:	
• Hoofdsom	138.000
• Afgelost tot en met 31 december 2015	-15.000
Restant hoofdsom per 1 januari 2016	123.000
Mutaties in het boekjaar:	
• Aflossingen	-15.000
• Opname leningen	-
• Saldo	-15.000
Stand per 31 december 2016:	
• Hoofdsom	138.000
• Afgelost tot en met 31 december 2016	-30.000
Restant hoofdsom per 31 december 2016	108.000
Kortlopend deel per 31 december 2016	-
Langlopend per 31 december 2016	108.000

De achtergestelde leningen zijn in hun geheel aflosbaar per 31 december 2025. De restant hoofdsom is achtergesteld op alle niet-achtergestelde schuldverplichtingen van AEB jegens derden, zowel voor wat betreft de bestaande als wat betreft toekomstige verplichtingen.

De jaarlijks verschuldigde rente over de leningen bedraagt 6,70%.

Voor deze lening zijn zekerheden gesteld, welke onder het hoofd 'Gestelde zekerheden leningen en faciliteiten aandeelhouder' nader worden toegelicht.

Leningen aandeelhouder

Het verloop van de leningen is als volgt weer te geven:

	Lening van aandeelhouder EUR 000	Lening aandeelhouder Investerings- faciliteit WPW EUR 000	Totaal EUR 000
Stand per 31 december 2015:			
• Hoofdsom	319.936	35.985	355.921
• Afgelost tot en met 31 december 2015	-62.998	-	-62.998
Restant hoofdsom per 1 januari 2016	256.938	35.985	292.923
Mutaties in het boekjaar:			
• Contractuele aflossingen	-3.419	-	-3.419
• Additionele aflossingen	-17.701		-17.701
• Opname leningen	-	10.000	10.000
• Saldo	-21.120	10.000	-11.120
Stand per 31 december 2016:			
• Hoofdsom	319.936	45.985	365.921
• Afgelost tot en met 31 december 2016	-84.118	-	-84.118
Restant hoofdsom per 31 december 2016	235.818	45.985	281.803
Kortlopend deel per 31 december 2016	14.000	-	14.000
Langlopend per 31 december 2016	221.818	45.985	267.803
Resterende looptijd 1-5 jaar	221.818	26.000	247.818
Resterende looptijd > 5 jaar	-	19.985	19.985

Lening van aandeelhouder

De jaarlijks verschuldigde rente over de leningen bedraagt 4,40%. Deze lening heeft een looptijd tot en met 31 december 2018.

Voor deze lening zijn zekerheden gesteld, welke onder het hoofd 'Gestelde zekerheden leningen en faciliteiten aandeelhouder' nader worden toegelicht.

Lening aandeelhouder Investeringsfaciliteit WPW

De faciliteit eindigt op 30 november 2024. Het uitstaande saldo dient uiterlijk op deze einddatum in zijn geheel terugbetaald te zijn. De faciliteit heeft een maximale omvang van EUR 52,9 miljoen en wordt vanaf 2019 geleidelijk gereduceerd tot EUR 29,8 miljoen in 2024. De investeringsfaciliteit WPW draagt een

variabel rentepercentage gebaseerd op de Euribor-notering (afhankelijk van de restant looptijd van de leningsdelen) met een opslag van 100 basispunten. De aflossingen en rente ontvangen van Westpoort Warmte B.V., inzake de onder de Financiële Vaste Activa verantwoorde vordering, worden aangewend ter aflossing van de investeringsfaciliteit.

Investeringsfaciliteit aandeelhouder

De Gemeente Amsterdam heeft aan AEB verstrekt een Investeringsfaciliteit met een kredietlimiet van in totaal EUR 35 miljoen. Deze faciliteit is bedoeld voor een gedeeltelijke financiering van door de aandeelhouder goedgekeurde projecten die bijdragen aan de transitie naar een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf. De jaarlijks verschuldigde rente over de faciliteit bedraagt 4,40% en is verschuldigd over het opgenomen deel van de investeringsfaciliteit. De investeringsfaciliteit heeft een looptijd tot en met 31 december 2018. Per 31 december 2016 heeft AEB geen gebruik gemaakt van deze faciliteit.

Rekening-courantfaciliteit aandeelhouder

De Gemeente Amsterdam heeft aan AEB verstrekt een rekening-courantfaciliteit, waarvan de limiet is gesteld op EUR 20 miljoen. Deze limiet wordt jaarlijks herzien en is bedoeld voor de financiering van het werkkapitaal. De jaarlijks verschuldigde rente over de faciliteit is gebaseerd op de 12-maands Euribor-notering met een opslag van 2,52% en is verschuldigd over het opgenomen deel van de rekening-courantfaciliteit. De rekening-courantfaciliteit heeft een looptijd tot en met 31 december 2018. Per 31 december 2016 heeft AEB geen gebruik gemaakt van deze faciliteit.

Gestelde zekerheden leningen en faciliteiten aandeelhouder

AEB en haar groepsmaatschappijen zijn jegens de kredietverstrekker hoofdelijk aansprakelijk voor een ieders verplichtingen uit hoofde van de verstrekte achtergestelde lening van aandeelhouder, lening van aandeelhouder, investeringsfaciliteit van aandeelhouder (niet zijnde de investeringsfaciliteit WPW) en rekening-courantfaciliteit van aandeelhouder. Voor deze verstrekte leningen en faciliteiten zijn door AEB en haar groepsmaatschappijen aan de kredietverstrekker pandrechten afgegeven op vorderingen

en roerende zaken. Tevens zijn hypotheekrechten gevestigd op de registergoederen en heeft AEB de aandelen van de groepsmaatschappijen verpand aan de kredietverstrekker. De kredietverstrekker kan aanvullende zekerheden verlangen en dient vooraf goedkeuring te verlenen voor bepaalde (rechts) handelingen zoals onder meer het verstrekken van leningen, borgtochten, garanties en zekerheden ten behoeve van derden.

Convenanten

Aan de achtergestelde lening van aandeelhouder, lening van aandeelhouder, investeringsfaciliteit van aandeelhouder (niet zijnde de investeringsfaciliteit WPW) en rekening-courantfaciliteit van aandeelhouder zijn convenanten verbonden. Ultimo 2016 wordt aan de convenanten voldaan.

10. Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31 december 2016 EUR 000	31 december 2015 EUR 000
Aflossingsverplichtingen komend jaar van de langlopende schulden	14.000	6.839
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	8.782	8.314
Schulden aan Gemeente Amsterdam en stadsdelen	2.483	2.255
Te betalen belastingen en premies sociale verzekeringen	5.113	4.654
Schulden ter zake van pensioenen	330	355
Overlopende passiva	7.294	7.923
Overige schulden	9.542	6.003
	47.544	36.343

De kortlopende schulden en overlopende passiva hebben een (resterende) looptijd korter dan één (1) jaar

11. Financiële instrumenten en risico's

Algemeen

De onderneming maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de onderneming een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de onderneming, te beperken. De onderneming zet geen afgeleide financiële instrumenten (derivaten) in, behoudens de voorverkoop van een deel van de energieproductie zoals nader toegelicht onder prijsrisico.

Kredietrisico

De onderneming loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, handels- en overige vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico is niet geconcentreerd bij een beperkt aantal tegenpartijen, behoudens de verstrekte lening aan Westpoort Warmte B.V.

De blootstelling aan kredietrisico van de onderneming wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke afnemers. Daarnaast houdt het management ook rekening met de demografische aspecten van het klantenbestand en het risico op wanbetaling in de sector waarin de afnemers actief zijn, aangezien deze factoren van invloed zijn op het kredietrisico.

Als onderdeel van het door de directie geformuleerde kredietbeleid worden nieuwe klanten op kredietwaardigheid beoordeeld. In die beoordeling worden, indien voorhanden, externe kredietbeoordelingen meegenomen en in sommige gevallen ook bankreferenties.

Renterisico en kasstroomrisico

Het beleid van de onderneming is gericht op het realiseren van een hoge voorspelbaarheid van de kasstromen in verband met toekomstige rentebetalingen. AEB is dan ook in belangrijke mate met langlopende leningen met een vaste rente gefinancierd.

Valutarisico

Als gevolg van de internationale activiteiten loopt de onderneming uit hoofde van in de balans opgenomen vorderingen en schulden en toekomstige transacties beperkt valutarisico van Britse ponden.

Prijrisico

AEB loopt prijrisico's omdat de prijzen die worden gerealiseerd met afvalverwerking en energielevering kunnen fluctueren. Een belangrijk deel van de contracten inzake afvalverwerking is langlopend. De toegepaste tarieven op grond van deze contracten worden jaarlijks geïndexeerd in lijn met de inflatie. Ten aanzien van energielevering verkoopt AEB een deel van de geplande productie vooruit om op de korte termijn de effecten van prijsschommelingen op het resultaat te beperken. In het treasury statuut is onder meer vastgesteld dat AEB hierbij geen speculatieve posities in mag nemen.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen.

Daarnaast beschikt de onderneming over de per balansdatum nog niet benutte investeringsfaciliteit en rekening-courantfaciliteit verstrekt door de aandeelhouder, zie voor nadere details de toelichting onder Langlopende Schulden.

Reële waarde

De (netto) reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder financiële vaste activa, kasmiddelen, kortlopende vorderingen, langlopende schulden (investeringsfaciliteit WPW) en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan. De reële waarde van de financiële instrumenten verantwoord onder de langlopende schulden (lening en achtergestelde lening van de Gemeente Amsterdam) is circa 5% hoger dan de boekwaarde.

12. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Leaseverplichtingen

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan ter zake van operationele lease (wagenpark en huur- en erfpachtverplichtingen). De operationele leasekosten worden lineair over de

leaseperiode in de winst-en-verliesrekening verwerkt. De resterende looptijd kan als volgt worden gespecificeerd:

	<u>Huur- en erfpacht</u> EUR 000	<u>Wagenpark</u> EUR 000
Niet langer dan 1 jaar	3.015	1.136
Tussen 1 en 5 jaar	10.676	1.979
Langer dan 5 jaar	<u>66.638</u>	<u>32</u>
	80.329	3.147

De resterende looptijd van de erfpachtverplichting is 30 jaar. Daarnaast heeft AEB een onvoorwaardelijke huurverplichting voor onbepaalde tijd betreffende een ondergronds leidingtracé groot EUR 150 duizend per jaar (2015: EUR 145 duizend).

Aangegane verplichtingen

De onderneming is een (investerings-)verplichting aangegaan ter grootte van EUR 19,8 miljoen (2015: nihil) inzake de bouw van een scheidingsinstallatie voor huishoudelijk afval. Deze verplichting heeft een resterende looptijd van korter dan een jaar.

Garanties

De Groep heeft van derden zekerheden in de vorm van garanties ontvangen en wel ten bedrage van EUR 3,9 miljoen (2015: EUR 1,0 miljoen).

Termijnverkoop elektriciteit

Op de OTC markt zijn per 31 december 2016 contracten aangegaan voor het leveren van elektriciteit voor de periode van 2017 tot en met 2019 voor een totaalbedrag van EUR 49,2 miljoen.

Verstreckte subsidie

Door de Provincie Noord-Holland is in verband met de exploitatie van de HR Centrale in het verleden een subsidie toegekend van EUR 2,8 miljoen met een voorwaardelijke terugbetalingsverplichting.

De terugbetalingsverplichting bedraagt, op basis van geprognosticeerde resultaten tot en met 31 december 2021, naar verwachting "nihil".

Claims

Tegen de groep zijn (diverse) claims ingediend die door haar worden betwist. Hoewel de afloop van deze geschillen niet met zekerheid kan worden voorspeld, wordt – mede op grond van ingewonnen juridisch advies – aangenomen dat deze geen nadelige invloed van betekenis zal hebben op de geconsolideerde financiële positie.

Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde balans

13. Netto-omzet

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de netto-omzet die in de verschillende te onderkennen opbrengstenstromen is behaald in de onderscheiden geografische gebieden:

Opbrengstenstroom	Geografisch gebied	2016	2015
		EUR 000	EUR 000
Afvalverwerking	Nederland	90.643	94.263
Energie	Nederland	37.117	42.735
Recycle-materialen	Nederland	8.653	6.661
Overig	Nederland	6.208	6.542
Subtotaal	Nederland	142.621	150.201
Afvalverwerking	Verenigd Koninkrijk	21.164	12.713
Totaal netto-omzet excl. BTW		163.785	162.914

14. Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf

De geactiveerde productiekosten (uren personeel) hebben betrekking op (business development) projecten en zijn in de balans gepresenteerd onder de post materiële vaste activa.

15. Overige bedrijfsopbrengsten

	2016	2015
	EUR 000	EUR 000
Subsidies	12.305	10.945
Vergoedingen verzekeraar(s)	-	12.951
Overig	2.840	2.278
	<u>15.145</u>	<u>26.174</u>

Vergoedingen verzekeraar(s)

De vergoedingen van verzekeraar(s) uit boekjaar 2015 betreffen met name vergoedingen in verband met omzetting als gevolg van de brand in een deel van de afvalverwerkingscentrale in 2014.

16. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

	2016	2015
	EUR 000	EUR 000
Dotatie voorziening groot onderhoud	11.295	12.055
Inhuur externe diensten	18.326	20.987
Materiaal uit magazijn	5.330	5.216
Personeel van derden	4.765	4.214
Overig	514	1.152
	<u>40.230</u>	<u>43.624</u>

17. Lonen en salarissen

	2016	2015
	EUR 000	EUR 000
Lonen en salarissen	26.486	25.201
Sociale lasten	3.536	3.415
Pensioenlasten	2.927	3.188
	<u>32.949</u>	<u>31.804</u>

De pensioenlasten bestaan geheel (2015: geheel) uit de met de pensioenuitvoerder overeengekomen premie. De dekkingsgraad van het pensioenfonds per 31 december 2016 bedraagt 96,6% (31 december 2015: 98,7%).

Het gemiddeld aantal werknemers bij de vennootschap, berekend op fulltime basis, is als volgt onder te verdelen naar de volgende categorieën:

	2016	2015
Afvalpunten & inzameling	52	53
Afvalverwerking, recycling en energieopwekking	237	253
Bedrijfsvoering	78	77
	<u>367</u>	<u>383</u>

Hiervan waren geen personen (2015: geen personen) werkzaam buiten Nederland.

18. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

	2016	2015
	EUR 000	EUR 000
Immateriële vaste activa	85	-
Materiële vaste activa	28.766	34.675
Doorbelaste afschrijvingen	-44	-396
	<u>28.807</u>	<u>34.279</u>

De afschrijvingen op materiële vaste activa over 2016 zijn gedaald ten opzichte van de afschrijvingen over 2015, voornamelijk als gevolg van de doorgevoerde schattingswijziging, zoals nader toegelicht in de waarderinggrondslagen.

19. Financiële baten en lasten

	2016	2015
	EUR 000	EUR 000
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	1.054	966
Rentekosten en soortgelijke kosten	-19.627	-23.074
	<u>-18.573</u>	<u>-22.108</u>

De rentelasten betreffen met name de verschuldigde rente over de door de Gemeente Amsterdam verstrekte leningen. De daling hiervan ten opzichte van het voorgaande boekjaar is het gevolg van gedane aflossingen op de leningen.

De renteopbrengsten betreffen met name de van Westpoort Warmte B.V. ontvangen rente op de verstrekte (langlopende) leningen.

20. Belastingen

	2016	2015
	EUR 000	EUR 000
Belastinglast boekjaar (acut)	-	-
Correcties belastinglast (acut) voorgaande perioden	-	-
Mutatie latente belastingvordering u.h.v. tijdelijke waarderingsverschillen	10.783	-
Mutatie latente belastingvordering u.h.v. beschikbare compensabele verliezen	21.538	-
	<u>32.321</u>	<u>-</u>

Het gewogen gemiddelde toepasselijke belastingtarief bedraagt 25% (2015: 25%), waarbij het gewogen gemiddelde is berekend op basis van de resultaten vóór belastingen in Nederland. De belastingbate in de winst-en-verliesrekening over 2016 bedraagt EUR 32,3 miljoen positief, ofwel 256% van het resultaat vóór belastingen (2015: 0%). Deze actieve belasting-

latenties zijn voor het eerst in dit boekjaar opgenomen vanwege een wetswijziging op de vennootschapsbelasting die per 1 januari 2017 van kracht geworden is.

De belastingbaten kan als volgt worden gespecificeerd:

	<u>2016</u> <u>EUR 000</u>	<u>2015</u> <u>EUR 000</u>
Resultaat vóór belastingen	12.613	10.791
Vrijgestelde resultaten niet-belastingplichtige vennootschappen	-21.921	-13.596
Fiscale aanpassingen in commercieel resultaat voor belastingen	<u>-1.189</u>	<u>2.211</u>
Belastbaar resultaat vóór belastingen	-10.497	-594
Toevoeging aan (verrekend met) beschikbare fiscale verliezen	<u>10.497</u>	<u>594</u>
Restant belastbaar resultaat vóór belastingen	<u>-</u>	<u>-</u>
Belastinglast boekjaar (acuut)	<u>-</u>	<u>-</u>

De beschikbare compensabele verliezen zijn tot waardering gebracht in de commerciële jaarrekening voor zover de verliezen verrekend kunnen worden met (verwachte) toekomstige fiscale winsten. De beschikbare compensabele verliezen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	<u>2016</u> <u>EUR 000</u>	<u>2015</u> <u>EUR 000</u>
Beschikbare compensabele verliezen per 1 januari	80.697	80.103
Toevoeging aan (verrekend met) beschikbare fiscale verliezen	<u>10.497</u>	<u>594</u>
Beschikbare compensabele verliezen per 31 december	<u>91.194</u>	<u>80.697</u>
Per 31 december gewaardeerd o.b.v. het gewogen gemiddelde toepasselijke belastingtarief (latente belastingvordering)	<u>21.538</u>	<u>-</u>

De tijdelijke waarderingsverschillen hebben betrekking op de volgende jaarrekeningposten: materiële vaste activa, voorzieningen en reservering vakantiegeld- en dagen

21. Aandeel in resultaat van niet-geconsolideerde ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van deelneming Westpoort Warmte B.V. bedraagt over 2016 EUR 2,3 miljoen (2015: EUR 0,6 miljoen).

22. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de onderneming. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de onderneming en haar deelnemingen, de aandeelhouders, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

In de normale bedrijfsactiviteiten kopen en verkopen de groepsondernemingen goederen en diensten van en aan joint venture(s) en van en aan deelnemingen waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Deze transacties worden over het algemeen op zakelijke grondslag uitgevoerd tegen voorwaarden die vergelijkbaar zijn met die van transacties met derden.

Gemeente Amsterdam

De gemeente Amsterdam is enig aandeelhouder van AEB Holding N.V., daarnaast heeft de gemeente krediet verstrekt aan de Groep. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de langlopende schulden. Tevens biedt de gemeente Amsterdam haar huishoudelijk afval ter verwerking aan bij de Groep.

Westpoort Warmte B.V.

AEB Holding N.V. neemt voor 50% deel in Westpoort Warmte B.V. en heeft daarnaast een lening verstrekt van EUR 46,0 miljoen per 31 december 2016 (2015: EUR 36,0 miljoen), voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de financiële vaste activa. Daarnaast levert AEB warmte aan Westpoort Warmte B.V.

Bestuurders en commissarissen

De bezoldiging van de bestuurders en commissarissen is opgenomen in de toelichting op de enkelvoudige jaarrekening.

23. Honoraria van de onafhankelijke accountant

De volgende honoraria van de onafhankelijke accountant zijn ten laste gebracht van de onderneming, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW. De in onderstaande tabel vermelde honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening hebben betrekking op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening, ongeacht of de werkzaamheden al gedurende het boekjaar zijn verricht.

	2016	2015
	EUR 000	EUR 000
Onderzoek van de jaarrekening	137	120
Andere controleopdrachten	-	-
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-
Andere niet-controlediensten	285	19
	<u>422</u>	<u>120</u>

24. Gebeurtenissen na balansdatum

Fusie per 1 januari 2017

Per 1 januari 2017 zijn de entiteiten AEB Exploitatie B.V., Afval Energie Centrale B.V. en HR Centrale B.V. gefuseerd, allen 100%-deelnemingen van AEB Holding N.V. Vanaf die datum vinden alle activiteiten plaats in de overblijvende entiteit, AEB Exploitatie B.V.

De fusie zal worden verwerkt volgens de 'carry-over accounting'-methode, vanwege het feit dat de gefuseerde entiteiten onder gemeenschappelijke leiding staan van AEB Holding N.V. Mogelijke verschillen tussen de vast te stellen fiscale waarde en de bedrijfseconomische waarde van de betreffende activa worden in het boekjaar 2017 verwerkt.

Fiscale eenheid

Per 1 januari 2017 vormt AEB Exploitatie B.V. samen met AEB Holding N.V. een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. De vennootschapsbelasting zal in elk van de vennootschappen opgenomen worden voor dat deel dat de desbetreffende vennootschap als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn, rekening houdend met voor de vennootschap geldende fiscale faciliteiten.

Enkelvoudige jaarrekening

- Enkelvoudige balans
- Enkelvoudige winst-en-verliesrekening
- Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Enkelvoudige balans per 31 december 2016

(vóór resultaatbestemming)

		31 december 2016 EUR 000	31 december 2015 EUR 000
Vaste activa			
Financiële vaste activa	25	486.194	503.506
Vlottende activa			
Vorderingen en overlopende activa	26	16.923	7.599
Liquide middelen		22.935	236
		<u>39.858</u>	<u>7.835</u>
		<u>526.052</u>	<u>511.341</u>
Eigen vermogen	27		
Geplaatst en gestort kapitaal		45	45
Agio		72.829	75.556
Wettelijke reserves		8.298	5.571
Overige reserves		7.183	817
Onverdeeld resultaat		47.219	11.366
		<u>135.574</u>	<u>93.355</u>
Vorzieningen	28	140	-
Langlopende schulden	29		
Achtergestelde leningen aandeelhouder		108.000	123.000
Leningen aandeelhouder		267.803	286.084
		<u>375.803</u>	<u>409.084</u>
Kortlopende schulden en overlopende passiva	30	<u>14.535</u>	<u>8.902</u>
		<u>526.052</u>	<u>511.341</u>

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2016

		<u>2016</u>	<u>2015</u>
		EUR 000	EUR 000
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen na belastingen	33	47.845	11.909
Overig resultaat na belastingen		<u>-626</u>	<u>-543</u>
Netto resultaat		<u>47.219</u>	<u>11.366</u>

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2016 van de onderneming.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Toepassing van artikel 402 Boek 2 BW

De financiële gegevens van de onderneming zijn in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt. Derhalve vermeldt de enkelvoudige winst-en-verliesrekening conform artikel 402 Boek 2 BW slechts het aandeel in het resultaat van vennootschappen waarin wordt deelgenomen na belastingen en het overige resultaat na belastingen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening, met uitzondering van de hierna genoemde grondslagen.

Financiële instrumenten

In de enkelvoudige jaarrekening worden financiële instrumenten gepresenteerd op basis van hun juridische vorm.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Voor een uitwerking hiervan wordt verwezen naar de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige balans

25. Financiële vaste activa

	31 december 2016	31 december 2015
	EUR 000	EUR 000
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	112.383	71.941
Andere deelnemingen	7.365	5.080
Vorderingen op groepsmaatschappijen	320.461	390.500
Vorderingen op andere deelnemingen	45.985	35.985
	<u>486.194</u>	<u>503.506</u>

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en andere deelnemingen

Het verloop van de deelnemingen in groepsmaatschappijen en andere deelnemingen is als volgt weer te geven:

	Deelnemingen in groepsmaatschappijen	Andere deelnemingen
	EUR 000	EUR 000
Stand per 31 december 2015:		
• Deelnemingen onder financiële vaste activa	<u>71.941</u>	<u>5.080</u>
Boekwaarde	<u>71.941</u>	<u>5.080</u>
Mutaties gedurende het boekjaar:		
• Aandeel in resultaat deelnemingen	45.560	2.285
• Dividenduitkeringen	-5.118	-
Stand per 31 december 2016:		
• Deelnemingen onder financiële vaste activa	<u>112.383</u>	<u>7.365</u>
Boekwaarde	<u>112.383</u>	<u>7.365</u>

Een overzicht van deelnemingen in groepsmaatschappijen en andere deelnemingen is opgenomen onder het hoofd grondslagen voor consolidatie in de toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening.

De andere deelnemingen betreft de deelneming op Westpoort Warmte B.V. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Vorderingen op groepsmaatschappijen en andere deelnemingen

Het verloop van de vorderingen op groepsmaatschappijen en andere deelnemingen is als volgt weer te geven:

	Vorderingen op groepsmaatschappijen EUR 000	Vorderingen op deelnemingen EUR 000
Stand per 31 december 2015:		
• Hoofdsom	401.339	35.985
• Afgelost tot en met 31 december 2015	-4.000	-
	<hr/>	<hr/>
Restant hoofdsom per 1 januari 2016	397.339	35.985
Mutaties gedurende het boekjaar:		
• Verstrekte leningen	-	10.000
• Aflossingen	-60.039	-
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december 2016:		
• Hoofdsom	401.339	45.985
• Afgelost tot en met 31 december 2016	-64.039	-
	<hr/>	<hr/>
Restant hoofdsom per 31 december 2016	337.300	45.985
Kortlopend deel per 31 december 2016	16.839	-
	<hr/>	<hr/>
Langlopend deel per 31 december 2016	320.461	45.985
	<hr/>	<hr/>
Resterende looptijd 1-5 jaar	197.461	26.000
Resterende looptijd > 5 jaar	123.000	19.985

AEB Holding N.V. heeft onderstaande (achtergestelde) leningen verstrekt aan haar dochtervennootschappen. De voorwaarden van deze (achtergestelde) leningen zijn gelijk aan de voorwaarden zoals beschreven onder de langlopende schulden.

	Achtergestelde leningen	Leningen	Totaal
	EUR 000	EUR 000	EUR 000
Afval Energie Centrale B.V.	25.011	61.172	86.183
HR Centrale B.V.	87.056	201.790	288.846
AEB Exploitatie B.V.	10.933	15.377	26.310
Verstreckte leningen aan groepsmaatschappijen	<u>123.000</u>	<u>278.339</u>	<u>401.339</u>

Daarnaast heeft AEB Holding N.V. een investerings-faciliteit van EUR 35 miljoen en een rekening-courant-faciliteit van EUR 20 miljoen verstrekt aan AEB Exploitatie B.V. De voorwaarden voor deze faciliteiten zijn gelijk aan de voorwaarden zoals beschreven onder de langlopende schulden. Per 31 december 2016 maakt AEB Exploitatie B.V. geen gebruik van deze faciliteiten.

De vorderingen op andere deelnemingen betreft een vordering op deelneming Westpoort Warmte B.V. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

26. Vorderingen en overlopende activa

	31 december 2016	31 december 2015
	EUR 000	EUR 000
Vorderingen en overlopende activa	84	-
Kortlopend deel langlopende vorderingen	16.839	6.839
Rekening-courantvorderingen met groepsmaatschappijen	-	760
	<u>16.923</u>	<u>7.599</u>

In de vorderingen en overlopende activa zijn geen bedragen begrepen met een looptijd langer dan één jaar.

27. Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt weer te geven:

	Geplaatst en gestort kapitaal EUR 000	Agio EUR 000	Wettelijke reserves EUR 000	Overige reserves EUR 000	Onverdeeld resultaat EUR 000	Totaal EUR 000
Stand per						
31 december 2015	45	75.556	5.571	817	11.366	93.355
Mutaties in het boekjaar 2016:						
• Dividend-uitkering	-	-	-	-	-5.000	-5.000
• Allocatie resultaat voorgaand boekjaar	-	-	-	6.366	-6.366	-
• Resultaat 2016	-	-	-	-	47.219	47.219
• Mutatie wettelijke reserves	-	-2.727	2.727	-	-	-
Stand per						
31 december 2016	45	72.829	8.298	7.183	47.219	135.574

Geplaatst en gestort kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de onderneming bedraagt EUR 225 duizend (2015: EUR 225 duizend), verdeeld in 225.000 gewone aandelen van EUR 1 nominaal. Hiervan zijn geplaatst 45.002 gewone aandelen. In 2016 zijn geen gewone aandelen geplaatst (2015: geen gewone aandelen).

Agio

Het agio omvat de opbrengsten uit de uitgifte van aandelen voor zover deze hoger zijn dan het nominale bedrag van de aandelen (opbrengsten boven pari).

Wettelijke reserves

De post wettelijke reserves bestaat uit een wettelijke reserve deelnemingen en een wettelijke reserve voor geactiveerde ontwikkelingskosten.

De wettelijke reserve deelnemingen bedraagt EUR 7,4 miljoen (2015: EUR 5,1 miljoen) en heeft betrekking op deelnemingen die volgens de vermogensmutatiemethode zijn gewaardeerd. De reserve betreft het verschil tussen de op basis van de grondslagen van de moedermaatschappij berekende ingehouden winst en rechtstreekse vermogensmutaties van de deelnemingen enerzijds en het deel daarvan dat de moedermaatschappij zou kunnen laten uitkeren anderzijds. Bij dit laatste is rekening gehouden met mogelijk niet-uitkeerbaar winsten door deelnemingen die B.V.'s zijn in verband met door de besturen van de B.V.'s uit te voeren uitkeringstoets. De wettelijke reserve wordt op individuele basis bepaald.

Voor geactiveerde ontwikkelingskosten is een wettelijke reserve gevormd ter grootte van de boekwaarde ervan, ten bedrage van EUR 0,9 miljoen (2015: EUR 0,5 miljoen).

Onverdeeld resultaat

De directie stelt met goedkeuring van de Raad van Commissarissen aan de algemene vergadering voor het resultaat over het boekjaar 2016 ten bedrage van EUR 47,2 miljoen als volgt te bestemmen: een bedrag van EUR 5,0 miljoen als dividend uit te keren en het resterende bedrag van EUR 42,2 miljoen toe te voegen aan de overige reserves. Dit voorstel is niet in de jaarrekening verwerkt.

De jaarrekening 2015 is vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden op 21 juni 2016. Van het resultaat 2015 is EUR 5,0 mln. als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouder, de resterende EUR 6,4 mln. is toegevoegd aan de overige reserves.

28. Voorzieningen

	Reorganisatie-voorziening EUR 000	Totaal EUR 000
Stand per 31 december 2015:	-	-
Mutaties gedurende het boekjaar:		
• Toevoegingen tan laste van het resultaat	140	140
• Onttrekkingen	-	-
Stand per 31 december 2016:	140	140

29. Langlopende schulden

Achtergestelde leningen aandeelhouder

Het verloop van de achtergestelde leningen is als volgt weer te geven:

	Achtergestelde leningen aandeelhouder <u>EUR 000</u>
Schuld per 1 januari 2016	123.000
Mutaties in het boekjaar:	
• Contractuele aflossingen	-
• Additionele aflossingen	<u>-15.000</u>
Schuld per 31 december 2016	108.000
Kortlopend deel per 31 december 2016	<u>-</u>
Langlopend per 31 december 2016	<u>108.000</u>

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de toelichting behorende bij de geconsolideerde jaarrekening.

Leningen van aandeelhouder

Het verloop van de leningen is als volgt weer te geven:

	Lening van aandeelhouder EUR 000	Lening aandeelhouder Investerings- faciliteit WPW EUR 000	Totaal EUR 000
Schuld per 1 januari 2016	256.938	35.985	292.923
Mutaties in het boekjaar:			
• Contractuele aflossingen	-3.419	-	-3.419
• Additionele aflossingen	-17.701	-	-17.701
• Opname leningen	-	10.000	10.000
Schuld per 31 december 2016	235.818	45.985	281.803
Kortlopend deel per 31 december 2016	14.000	-	14.000
Langlopend per 31 december 2016	221.818	45.985	267.803
Resterende looptijd 1-5 jaar	221.818	26.000	229.818
Resterende looptijd > 5 jaar	-	19.985	37.985

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de toelichting behorende bij de geconsolideerde jaarrekening.

30. Kortlopende schulden en overlopende passiva

	<u>31 december 2016</u> EUR 000	<u>31 december 2015</u> EUR 000
Aflossingsverplichtingen komend jaar van de langlopende schulden	14.000	6.839
Rekening-courantschulden met groepsmaatschappijen	357	2.010
Te betalen belastingen en premies sociale verzekeringen	38	17
Schulden ter zake van pensioenen	5	4
Overig	135	32
	<u>14.535</u>	<u>8.902</u>

In de kortlopende schulden en overlopende passiva zijn geen bedragen begrepen met een looptijd langer dan één jaar.

31. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Inzake contracten voor de termijnverkoop van elektriciteit (zie bladzijde 50 van dit document) tussen handelspartners en AEB Exploitatie BV zijn door AEB Holding NV 'parent company guarantees' (PCG's) verstrekt. Met deze PCG's garandeert AEB Holding NV jegens de contractpartijen alle verplichtingen die AEB Exploitatie BV heeft of zal hebben uit hoofde van de voornoemde contracten.

Voor een verdere toelichting van overige niet in de balans opgenomen onderwerpen wordt verwezen naar de toelichting behorende bij de geconsolideerde jaarrekening.

32. Personeelskosten en aantal werknemers

	2016	2015
	EUR 000	EUR 000
Lonen en salarissen	597	334
Sociale lasten	28	24
Pensioenlasten	47	33
	672	391

De pensioenlasten bestaan geheel (2015: geheel) uit de met de pensioenuitvoerder overeengekomen premie. De dekkinggraad van het pensioenfonds per 31 december 2016 bedraagt 96,6% (31 december 2015: 98,7%).

Het gemiddeld aantal werknemers bij de vennootschap, berekend op fulltime basis, is als volgt onder te verdelen naar de volgende categorieën:

	2016	2015
Bedrijfsvoering	3	2
	3	2

Hiervan waren geen personen (2015: geen personen) werkzaam buiten Nederland.

33. Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen na belastingen

Dit betreft het aandeel van de onderneming in de resultaten van haar deelnemingen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de financiële vaste activa.

34. Bezoldiging van bestuurders en commissarissen

De bezoldigingen als bedoeld in artikel 2:383 lid 1 BW, die in het boekjaar ten laste van de onderneming en groepsmaatschappijen zijn gekomen voor bestuurders en voormalige bestuurders en voor commissarissen en voormalige commissarissen, zijn als volgt te specificeren:

(Voormalig) bestuurders	Periodiek betaalde beloningen	Beloningen betaalbaar op termijn	Uitkeringen bij beëindiging dienstverband	Totaal bezoldiging 2016	Totaal bezoldiging 2015
	EUR 000	EUR 000	EUR 000	EUR 000	EUR 000
SJ.W.A. de Swart	206	17	-	223	219
J. Pranger (t/m 31 december 2016)	188	16	135	339	181
D. Kappelle (vanaf 1 februari 2016)	152	15	-	167	-
	546	48	135	729	400

De bezoldiging is inclusief werkgeversbijdragen, premies sociale verzekeringen, werkgeversbijdragen pensioenpremies en fiscale bijtelling leaseauto.

(Voormalig) commissarissen	2016 EUR 000	2015 EUR 000
M.E.B. van Leeuwen (voorzitter)	24	24
M.J.P.G. Nouwen	18	18
G.L. Sporre (tot en met 31 december 2016)	18	18
R.R. Kruize (tot en met 31 december 2015)	-	18
M.M. van 't Noordende (vanaf 1 januari 2016)	18	-
P.C.T. ter Kuile (vanaf 1 januari 2016)	18	-
Totaal	96	78

Het bedrag aan leningen, voorschotten en garanties dat door de onderneming aan de bestuurders en commissarissen is verstrekt, is nihil (2014: nihil).

Ondertekening van de jaarrekening

Directie

J.W.A. de Swart

D. Kappelle

Raad van Commissarissen

M.E.B. van Leeuwen (voorzitter)

M.J.P.G. Nouwen

M.M. van 't Noordende

P.C.T. ter Kuile

Overige gegevens

Goedkeurend oordeel accountant voorgaand Rapport inzake de jaarstukken 2016 is ontleend aan de gecontroleerde jaarstukken 2016 van AEB Holding N.V. Bij de gecontroleerde jaarstukken 2016 van AEB Holding N.V. is door de controlerend accountant in haar controleverklaring een goedkeurend oordeel verstrekt op 15 juni 2017.

Statutaire bepalingen betreffende de bestemming van het resultaat

In artikel 25 van de statuten van de vennootschap staat het volgende opgenomen betreffende de resultaatbestemming:

- 25.1 De uitkeerbare winst staat ter vrije beschikking van de algemene vergadering voor uitkering van dividend, reservering of zodanige andere doeleinden binnen het doel van de vennootschap als die vergadering zal besluiten. Bij de berekening van het winstbedrag dat op ieder aandeel zal worden uitgekeerd komt slechts het bedrag van de verplichte stortingen op het nominale bedrag van de aandelen in aanmerking.
- 25.2 De vennootschap kan aan aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden. Bij de berekening van de winstverdeling tellen de aandelen die de vennootschap in haar kapitaal houdt niet mede.
- 25.3 Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
- 25.4 De algemene vergadering is bevoegd tot uitkering van één of meer interim-dividenden of andere interim-uitkeringen te besluiten, mits aan het vereiste van het tweede lid is voldaan blijkens een tussentijdse vermogensopstelling als bedoeld in artikel 2:105 lid 4 Burgerlijk Wetboek.
- 25.5 De algemene vergadering kan besluiten dat uitkering geschiedt anders dan in geld.
- 25.6 Tenzij de algemene vergadering een ander tijdstip vaststelt zijn dividenden onmiddellijk betaalbaar na vaststelling.
- 25.7 De vordering tot uitbetaling van dividend verjaart door verloop van vijf (5) jaren.

Colofon

AEB Amsterdam
Postbus 58292
1040 HG Amsterdam
020 5876299
www.aebamsterdam.nl
info@aebamsterdam.nl

Tekst

AEB / Vocabulaire Tekst & Interim, Annelies Kruse

Vormgeving en productie

CO3 | grafisch ontwerpers, Woltera Niemeijer

Fotografie

Lex de Lang, Marjoleine van Kalken

Australiëhavenweg 21
1045 BA Amsterdam
Postbus 58292
1040 HG Amsterdam
Telefoon 020 587 6299
Fax 020 587 6200
info@aebamsterdam.nl
www.aebamsterdam.nl